

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ενδεικτικό Πρόγραμμα

*Ακαδημαϊκό Έτος
2020-2021*

Προεδρία: Καθηγήτριας Αναστασίας Γεωργάκη

Αθήνα 2021

Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Πανεπιστημιόπολη Ζωγράφου, 157 84 Αθήνα

Γραμματεία:

Φιλοσοφική Σχολή, Γραφείο 321, (3^{ος} όροφος)
Ωρες υποδοχής φοιτητών και κοινού: Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευή, 11-13

Γραμματέας:

κα Μηναΐς Γιαννοπούλου (minagi@music.uoa.gr)

Υπάλληλοι Γραμματείας:

κα Ευγενία Αποσκήτη (eposkit@music.uoa.gr)
κος Σταύρος Γιακμόγλου (sgiakm@music.uoa.gr)
κος Νικόλαος Φλεριανός (nflerianos@music.uoa.gr)

Τηλέφωνα Γραμματείας:

210-727 7772, 210-727 7302, 210-727 7359, 210-727 7894

Fax: 210-7277575

e-mail: seccr@music.uoa.gr

mastermusicology@music.uoa.gr

masterperformance@music.uoa.gr

Ιστοσελίδες:

<http://www.music.uoa.gr/>

<http://mastermusicology.music.uoa.gr/>

<http://masterperformance.music.uoa.gr/>

Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ)

Στόχος της Μονάδας Προσβασιμότητας ΦμεΑ είναι:

η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας ΦμεΑ περιλαμβάνει:

- Υπηρεσία Καταγραφής Αναγκών των ΦμεΑ
- Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο
- Υπηρεσία Μεταφοράς

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Τηλέφωνο: 210-7275183

Fax: 210-7275135

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΚΠΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ / ΕΔΙΠ / ΕΤΕΠ			
Ονοματεπώνυμο	Βαθμίδα	Γνωστικό Αντικείμενο	Τομέας
Πάυλος Κάβουρας	Καθηγητής	Πολιτισμική Ανθρωπολογία με Εμφαση στην Εθνογραφία της Παραδοσιακής Μουσικής	Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας
Λάμπρος Λιάβας	Καθηγητής	Εθνομουσικολογία	Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας
Νικόλαος Μαλιάρας	Καθηγητής	Ιστορική Μουσικολογία (Ιστορία των Μουσικών Οργάνων)	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Μάρκος Τσέτσος	Καθηγητής	Αισθητική της Ευρωπαϊκής Μουσικής	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Αχιλλέας Χαλδαιάκης	Καθηγητής	Βυζαντινή Μουσικολογία και Ψαλτική Τέχνη	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας
Σμαράγδα Χρυσοστόμου	Καθηγήτρια	Μουσική Παιδαγωγία και Διδακτική	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας
Αναστάσιος Χαψούλας	Καθηγητής	Εθνομουσικολογία	Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας
Αναστασία Γεωργάκη	Καθηγήτρια (Πρόεδρος)	Μουσική Τεχνολογία	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας
Ιωάννης Παπαθανασίου	Αναπληρωτής Καθηγητής	Παλαιογραφία της Μουσικής	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Χριστίνα Αναγνωστοπούλου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Μουσική Πληροφορική	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας
Δημήτριος Μπαλαγεώργος	Αναπληρωτής Καθηγητής	Βυζαντινή Μουσικολογία	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας
Πύρρος Μπαμίχας	Αναπληρωτής Καθηγητής	Ιστορική Μουσικολογία	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Μαρία Παπαπαύλου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Εθνομουσικολογία - Μουσικές της Μεσογείου	Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας
Θωμάς Αποστολόπουλος	Αναπληρωτής Καθηγητής	Βυζαντινή Μουσική και Μουσικές Παραδόσεις της Ανατολικής	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας

		Μεσογείου	
Παύλος Σεργίου	Αναπληρωτής Καθηγητής	Διεύθυνση Μουσικών Συνόλων	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Ιωάννης Φούλιας	Αναπληρωτής Καθηγητής	Συστηματική Μουσικολογία - Θεωρία της Μουσικής (18ος - 19ος Αιώνας)	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Φλώρα Κρητικού	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Βυζαντινή Μουσικολογία	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας
Στυλιανός Ψαρουδάκης	Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής	Αρχαία Ελληνική Μουσική	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Βασιλική Λαλιώτη	Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια	Ανθρωπολογία της Επιτέλεσης	Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας
Αρετή Ανδρεοπούλου	Επίκουρη Καθηγήτρια	Μουσική Τεχνολογία	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας
Κατερίνα Λεβίδου	Επίκουρη Καθηγήτρια	Ιστορική Μουσικολογία	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Ιάκωβος Σταϊνχάουερ	Επίκουρος Καθηγητής	Αισθητική της Μουσικής με Εμφαση στον 20ό και 21ο Αιώνα	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Παναγιώτης Πούλος	Λέκτορας	Ισλαμική Τέχνη	Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας
Τάσος Κολυδάς	ΕΔΙΠ	Ιστορική Μουσικολογία με Εμφαση στην Εντεχνη Ελληνική Μουσική και Ψηφιακές Τεχνολογίες	Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας
Νικόλαος Πουλάκης	ΕΔΙΠ	Εθνομουσικολογία και Κινηματογράφος	Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας
Ιωάννης Πεικίδης	ΕΤΕΠ	Μουσικών Σπουδών (Εξειδικευμένες Τεχνικές Εργαστηριακές Εργασίες)	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας
Ελισάβετ Περακάκη	ΕΕΠ	Μουσική Παιδαγωγική	Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας

Φυσιогνωμία

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών ανήκει στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει πρωτίστως επιστημονική φυσιогνωμία και καλλιεργεί την έρευνα της μουσικής και την επιστήμη της μουσικολογίας σε όλες τις σύγχρονες εκφάνσεις της. Πολλά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι και μουσικοί, με σημαντική καλλιτεχνική παρουσία τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό.

Η συνύπαρξη διαφόρων επιστημονικών πεδίων και επιστημολογικών τάσεων στο Τμήμα διαμορφώνει ένα πλαίσιο μουσικών σπουδών σύγχρονων και διεθνών προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος έχει ευρύ επιστημονικό ορίζοντα και κριτικό, διεπιστημονικό, προσανατολισμό. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες καλλιεργούν την επιστημονική σκέψη και πρακτική, μαθαίνοντας τη σημασία της μουσικής γνώσης σε συνάρτηση με τα γνωστικά συστήματα στα οποία εντάσσεται η δεξιότητα της μουσικής. Για παράδειγμα, αντιμετωπίζουν την ελληνική μουσική στο σύνολο της ιστορικής της έκφρασης ως αρχαία, βυζαντινή (εκκλησιαστική και κοσμική), δημοτική και λαϊκή παραδοσιακή, την ευρωπαϊκή, την ηλεκτροακουστική κ.α., σε ευρύ και κριτικό επιστημονικό πλαίσιο.

Η φοίτηση στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών διαρκεί πέντε χρόνια. Το Τμήμα απονέμει **ενιαίο και αδιάσπαστο τίτλο σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master)**, επιπέδου 7 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (βλ. ΦΕΚ 3900/7-9-2018, τ. Β').

Τέλος, στο Τμήμα έχουν εκπονηθεί και βρίσκονται υπό εκπόνηση δεκάδες διδακτορικές διατριβές σε αντικείμενα συναφή προς όλες τις επιμέρους κατευθύνσεις και γνωστικά πεδία.

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών υποστηρίζει ένα πολυδιάστατο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών με επιστημονικό, θεωρητικό και φιλοσοφικό υπόβαθρο, και με αναφορές σε πολλές συναφείς επιστήμες. Οι θεματικές του ενότητες εξετάζονται σε ιδιαίτερο βάθος και αναπτύσσεται η κριτική ικανότητα των σπουδαστών, καθώς και το μεθοδολογικό και ερευνητικό τους προφίλ (το οποίο τεκμαίρεται και από τη σύνταξη πτυχιακής εργασίας που είναι υποχρεωτική για την περάτωση των σπουδών τους).

- ✓ Η έρευνα στο Τμήμα σχετίζεται άμεσα με τη διδασκαλία και οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με τρέχοντα ερευνητικά θέματα και γενικότερα με την επιστημονική συζήτηση σε διεθνές επίπεδο στον κάθε τομέα και γνωστικό αντικείμενο. Αυτή η πολύπλευρη επιστημονική προσέγγιση στη μουσική βοηθά τους φοιτητές να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες, εμπειρίες και κριτική σκέψη που τους καθιστά πολύτιμους στην κοινωνία, ώστε να μπορούν να απασχοληθούν επιστημονικά και επαγγελματικά σε διάφορους κλάδους, όπως, για παράδειγμα:
- ✓ Γενική εκπαίδευση (γενικά σχολεία)
- ✓ Ειδική μουσική εκπαίδευση (μουσικά σχολεία και ωδεία)
- ✓ Επιστημονικές βιβλιοθήκες και μουσικά αρχεία
- ✓ Επιστημονικά ερευνητικά κέντρα μουσικολογικής κατεύθυνσης
- ✓ Τμήματα προγραμματισμού και εκδόσεων φορέων της μουσικής ζωής
- ✓ Καλλιτεχνικοί θεσμοί και φορείς, Καλλιτεχνικά γραφεία
- ✓ Αίθουσες συναυλιών, Ορχήστρες, Χορωδίες, Μουσικά θέατρα, Μουσικά σύνολα
- ✓ Μουσικοί εκδοτικοί οίκοι
- ✓ Εφημερίδες και έντυπα μέσα μαζικής ενημέρωσης
- ✓ Ραδιόφωνο και τηλεόραση
- ✓ Τεχνολογία ήχου και ηχοληψία

Επίσης, το πρόγραμμα δίνει έμφαση στην παιδαγωγική, η δε παιδαγωγική επάρκεια των φοιτητών επιτυγχάνεται μέσω διαφόρων σχετικών μαθημάτων, πρακτικής άσκησης, καθώς και κοντινών συγγενικών αντικειμένων και προσεγγίσεων.

Με το δυνατό διεπιστημονικό και πολυεπίπεδο μουσικό και μουσικολογικό υπόβαθρο που αποκτούν, οι απόφοιτοι έχουν άριστη απορροφητικότητα και επιτυχία σε μεταπτυχιακά προγράμματα της Ελλάδας και του Εξωτερικού, όχι μόνο στη μουσικολογία, αλλά και σε άλλα σχετικά αντικείμενα (ανθρωπολογία της μουσικής, τεχνολογία και πληροφορική, ψυχολογία, παιδαγωγική, ειδική αγωγή, μουσικοθεραπεία, μουσικοπαιδαγωγικά κ.α.), όπου και πολλοί έχουν εξαιρετικές επιδόσεις.

Τομείς

Από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 λειτουργούν στο Τμήμα τρεις Τομείς. Ο Τομέας αποτελεί κυρίως διοικητική διαίρεση και, όπου είναι δυνατόν, πόλο συσπείρωσης επιμέρους γνωστικών αντικειμένων σε ευρύτερα επιστημονικά πεδία. Οι τομείς του Τμήματος, με τα επιστημονικά πεδία και τα συναφή γνωστικά αντικείμενα, είναι:

1. Τομέας Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας: Εστιάζει στην ιστορία και στη συστηματική έρευνα της έντεχνης ευρωπαϊκής και ελληνικής μουσικής παραγωγής και των μουσικών οργάνων από την αρχαιότητα έως σήμερα. Εξετάζει τις αισθητικές, φιλοσοφικές, ιδεολογικές και κοινωνικές διαστάσεις της μουσικής, ζητήματα ιστοριογραφίας και θεωρίας της μουσικής, καθώς επίσης τη μεθοδολογία της ερμηνείας των πηγών, της θεωρίας και της σημειογραφίας, τις αναλυτικές και ερμηνευτικές μεθόδους και τις συνθετικές διαδικασίες σε συγκεκριμένα μουσικά έργα.

Τα μέλη ΔΕΠ & ΕΔΙΠ του Τμήματος που απαρτίζουν τον Τομέα είναι:

- Νικόλαος Μαλιάρας, καθηγητής, Διευθυντής
- Μάρκος Τσέτσος, καθηγητής,
- Ιωάννης Παπαθανασίου, αναπληρωτής καθηγητής
- Πύρρος Μπαμίχας, αναπληρωτής καθηγητής
- Παύλος Σεργίου, αναπληρωτής καθηγητής
- Ιωάννης Φούλιας, αναπληρωτής καθηγητής
- Στυλιανός Ψαρουδάκης, μόνιμος επίκουρος καθηγητής
- Κατερίνα Λεβίδου, επίκουρη καθηγήτρια
- Ιάκωβος Σταϊνχάουερ, επίκουρος καθηγητής
- Τάσος Κολυδάς, ΕΔΙΠ

2. Τομέας Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας: Εξετάζει τη σχέση μεταξύ μουσικής και πολιτισμού σε ιστορική και συγχρονική προοπτική, τόσο στον ελληνικό χώρο όσο και παγκοσμίως. Στο πεδίο συνάντησης της εθνομουσικολογίας με την κοινωνική/πολιτισμική ανθρωπολογία εντάσσονται θεματικές προσεγγίσεις της σχέσης μουσικής και πολιτισμού που άπτονται όλων των τελεστικών τεχνών (αφήγηση/ιστόρηση, τραγούδι, χορός, δρώμενο/δράμα, κινηματογράφος), των λοιπών μορφών τέχνης και των θεωρητικών προσεγγίσεών τους, στο ευρύτερο πλαίσιο του μουσικού πολιτισμού.

Τα μέλη ΔΕΠ & ΕΔΙΠ του Τμήματος που απαρτίζουν τον Τομέα:

- Παύλος Κάβουρας, καθηγητής
- Λάμπρος Λιάβας, καθηγητής
- Αναστάσιος Χαψούλας, καθηγητής
- Μαρία Παπαπαύλου, αναπληρώτρια καθηγήτρια
- Βασιλική Λαλιώτη, μόνιμη επίκουρη καθηγήτρια, Διευθύντρια
- Πούλος Παναγιώτης, λέκτορας
- Νικόλαος Πουλάκης, ΕΔΙΠ

3. Τομέας Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας:

Περιλαμβάνει τρία διακριτά επιστημονικά πεδία. Στο πεδίο της Τεχνολογίας Ηχου εξετάζεται η σχέση της μουσικής με τη σύγχρονη τεχνολογία, την πληροφορική και τα μαθηματικά, ήτοι μουσική ακουστική, μαθηματικά και μουσική από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, μουσική τεχνολογία, ηλεκτροακουστική μουσική, μουσική πληροφορική και ηχοληψία. Στο πεδίο της Μουσικοπαιδαγωγικής αναπτύσσεται η παιδαγωγική και η διδακτική διάσταση της μουσικής στο ευρύτερο πλαίσιο των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και συγκεκριμένα η αναζήτηση, η έρευνα και ο συνεχής προβληματισμός σχετικά με τη θεωρία και την πράξη της διδασκαλίας και της μάθησης της μουσικής σε διαφορετικά περιβάλλοντα και πλαίσια, τόσο εντός της τυπικής όσο και εντός της άτυπης μαθησιακής διαδικασίας. Στο πεδίο της Βυζαντινής Μουσικολογίας εξετάζεται η βυζαντινή και μεταβυζαντινή μουσική (εκκλησιαστική, κοσμική, αστική, δημοτική), τόσο ως τέχνη όσο και ως επιστήμη, από άποψη θεωρίας και πράξης, ιστορίας και αισθητικής, στο πλαίσιο του ευρύτερου πολιτισμικού χώρου της χριστιανικής ορθοδοξίας.

Τα μέλη ΔΕΠ & ΕΕΠ & ΕΤΕΠ του Τμήματος που απαρτίζουν τον Τομέα:

Τεχνολογία Ήχου

- Αναστασία Γεωργάκη, αναπληρώτρια καθηγήτρια
- Χριστίνα Αναγνωστοπούλου, αναπληρώτρια καθηγήτρια
- Ιωάννης Πεϊκίδης, ΕΤΕΠ

Μουσικοπαιδαγωγικά

- Σμαράγδα Χρυσοστόμου, καθηγήτρια, Διευθύντρια
- Ελισάβετ Περακάκη, ΕΕΠ

Βυζαντινή Μουσικολογία

- Αχιλλέας Χαλδαιάκης, καθηγητής
- Δημήτριος Μπαλαγεώργος, αναπληρωτής καθηγητής
- Θωμάς Αποστολόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής
- Φλώρα Κρητικού, αναπληρώτρια καθηγήτρια

Εργαστήρια

Στο Τμήμα λειτουργούν τα ακόλουθα έξι (6) Εργαστήρια:

α) το Εργαστήριο Μελέτης της Ελληνικής Μουσικής (ΦΕΚ 441/24-2-2016, τ. Β'), το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας. Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Νικόλαος Μαλιάρας.

β) το Εργαστήριο Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας (ΦΕΚ 609/25-4-2007, τ. Β'), το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας. Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Παύλος Κάβουρας.

γ) το Εργαστήριο Μουσικής Ακουστικής Τεχνολογίας (ΦΕΚ 937/23-6-2004, τ. Β'), το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας. Διευθύντρια Εργαστηρίου: Καθηγήτρια Αναστασία Γεωργάκη.

δ) το Εργαστήριο Μουσικής Παιδαγωγικής (ΦΕΚ 441/24-2-2016, τ. Β'), το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας. Διευθύντρια Εργαστηρίου: Καθηγήτρια Σμαράγδα Χρυσοστόμου.

ε) το Εργαστήριο Βυζαντινής Μουσικολογίας (ΦΕΚ 441/24-2-2016, τ. Β'), το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας. Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Αχιλλέας Χαλδαιάκης.

ς) το Εργαστήριο Μουσικής, Γνωσιακών Επιστημών και Κοινότητας (ΦΕΚ 3756/25-10-2017, τ. Β'), το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Τεχνολογίας Ηχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας. Διευθύντρια Εργαστηρίου: αναπλ. Καθηγήτρια Χριστίνα Αναγνωστοπούλου.

Καλλιτεχνικά Σχήματα

Στο Τμήμα λειτουργούν μόνιμα καλλιτεχνικά σχήματα, που παρέχουν στους φοιτητές και στις φοιτήτριες τη δυνατότητα για καλλιτεχνική έκφραση και την ευκαιρία να έλθουν σε επαφή με μουσικό ρεπερτόριο υψηλού επιπέδου. Τα καλλιτεχνικά αυτά σχήματα είναι:

- Η Μικτή Χορωδία
- Η Συμφωνική Ορχήστρα
- Η Ορχήστρα Δωματίου
- Ο Βυζαντινός Χορός

Λειτουργούν επίσης και άλλα, μικρότερα, καλλιτεχνικά σχήματα από το ευρύτερο φάσμα της μουσικής (κουαρτέτο εγχόρδων, σχήματα δημοτικού και ρεμπέτικου τραγουδιού κ.α.), τα οποία βασίζονται στις πλούσιες μουσικές δυνατότητες των φοιτητών και φοιτητριών, αλλά και των διδασκόντων του Τμήματος. Τα καλλιτεχνικά σχήματα στοιχειοθετούν (ομώνυμα) επιλεγόμενα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.

Στούντιο Ηχου

Λειτουργεί στον 3^ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής. Διευθύντρια του Στούντιο είναι η Καθηγήτρια Αναστασία Γεωργάκη. Το στούντιο εξυπηρετεί τις διδακτικές, ερευνητικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες της κατεύθυνσης της Μουσικής Τεχνολογίας, σύμφωνα με το ΦΕΚ.16841/Β1/23-6-2004, καθώς και τις ηχογραφήσεις δραστηριοτήτων του Τμήματος.

Εξοπλισμός μουσικών οργάνων

Τον Δεκέμβριο του 2015 το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών μέσω του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αττικής 2007-2013 (ΕΣΠΑ 2007-2013) και στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «Προμήθεια Εργαστηριακού και τεχνολογικού εξοπλισμού Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με κωδικό MIS 360207, Άξονας προτεραιότητας 2 «Αειφόρος Ανάπτυξη και Βελτίωση Ποιότητας Ζωής» αναβάθμισε τον εξοπλισμό των Τμημάτων και των σχολών του, με σκοπό την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών, των προπτυχιακών φοιτητών του.

Η προμήθεια για το Τμήμα Μουσικών Σπουδών (Υποέργο 4) αφορούσε σε 34 μουσικά όργανα όπως αναλυτικά αναφέρονται στον πίνακα που ακολουθεί :

Περιγραφή	Ποσότητα
Πιάνο με ουρά αίθουσας συμφωνικών συναυλιών σόλο κοντσέρτου	1
Πιάνο με ουρά αίθουσας μουσικής δωματίου σόλο κοντσέρτου	1
Πιάνο με ουρά αίθουσας δοκιμών σόλο κοντσέρτου	1
Πιάνο με ουρά αίθουσας συμφωνικών συναυλιών συνοδείας ορχήστρας	1
Πιάνο με ουρά αίθουσας δοκιμών συνοδείας ορχήστρας	3
Πιάνο όρθιο μαθημάτων και συνοδείας	7
Φλάουτο piccolo	2
Clarinetto piccolo σε Mib	1
Clarinetto basso σε sib	1
Contrafagotto	1
Κόρνο διπλό Sib - Fa	2
Saxophone basso	1
Trumpet piccolo Mib-Re	2
Trumpet piccolo Sib-La	2
Τρομπόνι basso	1
Tuba in Fa	1
Tuba in Eb	1
Marimba 4 οκτάβες	1
Ξυλόφωνο ορχήστρας	1
Μεταλλόφωνο ορχήστρας	1
Vibraphone ορχήστρας	1
Καμπάνες σωληνωτές	1

Τα μουσικά όργανα τοποθετήθηκαν α) στις αίθουσες διδασκαλίας του Τμήματος, β) στο Εργαστήριο Μουσικής Ακουστικής Τεχνολογίας, καθώς και στην Αίθουσα Εκδηλώσεων (Aula) της Φιλοσοφικής Σχολής, προκειμένου να καλύψουν τρέχουσες διδακτικές ανάγκες, ανάγκες άσκησης των φοιτητών, καθώς και την διάχυση και προβολή του τμήματος με τη συμμετοχή κυρίως της ορχήστρας του Τμήματος σε πολιτιστικές και εκπαιδευτικές εκδηλώσεις.

Η συγκεκριμένη προμήθεια αποτέλεσε σημαντική προστιθέμενη αξία για το Τμήμα αναβαθμίζοντας σημαντικά και ουσιαστικά το Πρόγραμμα σπουδών του, βελτιώνοντας την Ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τονίζεται ότι το Τμήμα Μουσικών Σπουδών λόγω της ιδιαιτερότητας των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύει, συνδυάζει την επιστημονική διδασκαλία τη Ιστορίας και της Θεωρίας της Μουσικής με την καλλιτεχνική μουσική πραγμάτωση και για αυτή τη σύζευξη θεωρητικής εμβάθυνσης και πρακτικής προσέγγισης ο εξοπλισμός αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάλυψης των ολοένα αυξανόμενων εκπαιδευτικών αναγκών αλλά και διάχυσης και προβολής των επιστημονικών αποτελεσμάτων του.

Πιο συγκεκριμένα, τα μουσικά αυτά όργανα είναι απαραίτητα για την εποπτική διδασκαλία του μαθήματος της *Ιστορίας Μουσικών Οργάνων*, το οποίο είναι μάθημα υποχρεωτικό της 1ης Κατεύθυνσης. Τα όργανα χρησιμοποιούνται ως χρήσιμα στη διδασκαλία και απαραίτητα για την άσκηση των φοιτητών στα μαθήματα *Συνοπτική Ιστορία της Μουσικής Ι και ΙΙ*, *Θεωρία και πράξη της Τονικής μουσικής Ι και ΙΙ*, *Θεωρία και πράξη της Αναγεννησιακής Μουσικής Ι και ΙΙ*, τα οποία αποτελούν υποχρεωτικά μαθήματα κορμού του νέου προγράμματος του

Τμήματος. Χρησιμοποιούνται ακόμη για την καλύτερη εποπτική διδασκαλία στα μαθήματα *Ιστορία της Ενορχήστρωσης I, Ενορχήστρωση II* και *Η Συμφωνική Ορχήστρα μετά το 1950*, όσο και για την άσκηση των φοιτητών, οι οποίοι μπορούν να εφαρμόσουν στην πράξη και να υλοποιήσουν και καλλιτεχνικά τα όσα ως εργασίες τους ανατίθενται. Ανάλογη είναι και η χρήση στα πλαίσια του μαθήματος *Μορφολογία και Τεχνικές Σύνθεσης στον Εικοστό Αιώνα*, το οποίο δίδει τη δυνατότητα στους φοιτητές να δημιουργήσουν τις δικές τους μουσικές συνθέσεις και να τις υλοποιήσουν με τη βοήθεια των μουσικών οργάνων.

Επιπλέον, τα μουσικά όργανα χρησιμοποιούνται στα ποικίλα καλλιτεχνικά σχήματα του Τμήματος, από τη Συμφωνική Ορχήστρα Δωματίου και την Μικτή Χορωδία μέχρι μικρότερα σχήματα μουσικής Δωματίου, επιτρέποντας έτσι την ισόρροπη ανάπτυξη των καλλιτεχνικών δράσεων σε ένα Τμήμα με εξ ορισμού δισυπόστατο χαρακτήρα· άλλωστε, οι καλλιτεχνικές δράσεις του Τμήματος συχνότατα πλαισιώνουν την ευρύτερη φυσιογνωμία της Φιλοσοφικής Σχολής και του Πανεπιστημίου Αθηνών, ως ενός φορέα που δεν καλλιεργεί αποκλειστικά την επιστήμη αλλά εν γένει την Παιδεία και τον Πολιτισμό.

Τέλος, τα μουσικά όργανα χρησιμοποιούνται σε όλα τα μαθήματα τα έχοντα σχέση με την Ηχοληψία (*Εισαγωγή στην Ηχοληψία I και II*, υποχρεωτικά και επιλεγόμενα της 3ης Κατεύθυνσης), αλλά και τα αντίστοιχα σεμινάρια (*Τεχνικές ηχογράφησης και επεξεργασίας μουσικών συνόλων κ.α.*), στο πλαίσιο των οποίων οι φοιτητές έχουν την δυνατότητα στο Εργαστήριο Μουσικής Ακουστικής Τεχνολογίας του Τμήματος να ασκηθούν στην υπό πραγματικές συνθήκες ηχοληψία και επεξεργασία του ήχου φυσικών μουσικών οργάνων τόσο σε μονάδες ή μικρές ομάδες (π.χ. κουαρτέτο εγχόρδων, σεξτέτο πνευστών, σύνολα κρουστών οργάνων) όσο και σε διαστάσεις πλήρους συμφωνικής ορχήστρας. Η άσκηση αυτή τους δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουν ουσιαστικά επαγγελματικά προσόντα που δεν έχουν τη δυνατότητα να τους παρασχεθούν σε οποιοδήποτε άλλο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ιδρυμα της Αττικής, τους διανοίγει δε ευνοϊκότερες προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους.

Επίσης, στο πλαίσιο της ίδιας πράξης, το Τμήμα Μουσικών Σπουδών, ανανέωσε και συμπλήρωσε τον εξοπλισμό του Εργαστηρίου Μουσικής Ακουστικής Τεχνολογίας με την προμήθεια πληροφοριακού εξοπλισμού εν γένει: *κάμερες, με φακούς, φλάς, κάρτες μνήμης, SSD δίσκοι για τις κάμερες*. Ο εν λόγω εξοπλισμός χρησιμοποιείται σε όλα τα μαθήματα που διδάσκονται στο πλαίσιο λειτουργίας του Εργαστηρίου, από τους φοιτητές για την εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών, ακόμη και για παράλληλες εκπαιδευτικές δράσεις όπως για παράδειγμα βιντεοσκόπηση διαλέξεων και εκδηλώσεων του Τμήματος, συνέδρια και ποικίλες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Το Πρόγραμμα Σπουδών

Στα τέλη του ακαδ. έτους 2009-2010 αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση η μεταρρύθμιση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος. Οι σημαντικότεροι άξονες της μεταρρύθμισης αυτής είναι η θέσπιση **κατευθύνσεων** και η εισαγωγή υποχρεωτικής **πτυχιακής εργασίας**. Το πτυχίο που χορηγείται βάσει του Νέου Προγράμματος αποτελεί **ενιαίο και αδιάσπαστο τίτλο σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master)**, επιπέδου 7 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (βλ. ΦΕΚ 3900/7-9-2018, τ. Β').

Κατευθύνσεις

Από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 λειτουργούν τέσσερις (4) κατευθύνσεις σπουδών. Οι κατευθύνσεις εκσυγχρονίζουν το Πρόγραμμα Σπουδών και το καθιστούν επιστημονικά αρτιότερο, πληρέστερο, πιο ευέλικτο και πιο ενδιαφέρον τόσο για τους φοιτητές όσο και για τους διδάσκοντες. Οι κατευθύνσεις είναι οι εξής:

1. Ιστορική και Συστηματική Μουσικολογία
2. Εθνομουσικολογία και Πολιτισμική Ανθρωπολογία
3. Μουσική Ακουστική και Τεχνολογία Ηχου
4. Βυζαντινή Μουσικολογία

Στη συνέχεια επισημαίνονται, ανά κατεύθυνση, τα ακόλουθα:

1. Ιστορική και Συστηματική Μουσικολογία

Η Κατεύθυνση της Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας ανταποκρίνεται και υλοποιεί επιστημονικά και επιστημολογικά τον σημαντικότερο και ιστορικά αρχαιότερο από τους δύο κύριους πυλώνες ακαδημαϊκής και επιστημονικής έρευνας και επίδοσης που θεσπίστηκαν από την ίδρυση της Μουσικολογίας ως ανεξάρτητου κλάδου των Ανθρωπιστικών Επιστημών στην Ευρώπη, στις αρχές του 19ου αιώνα. Ο έτερος πυλώνας είναι εκείνος της Εθνομουσικολογίας. Η αναγκαιότητα της ύπαρξης της Κατεύθυνσης είναι φανερή από το ίδιο το αντικείμενό της, που καταπιάνεται με τη μελέτη και την έρευνα όλων των εκφάνσεων και των επιμέρους ενδιαφερόντων του Ευρωπαϊκού Μουσικού Πολιτισμού, κλάδος του οποίου είναι και ο Ελληνικός, και δίνει την ευκαιρία στους αποφοίτους της να αποκτήσουν σημαντική εξειδίκευση στα επιστημονικά αυτά πεδία.

Η Κατεύθυνση Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας ανταποκρίνεται στη διεθνώς καθιερωμένη διαίρεση της επιστήμης της μουσικολογίας σε δύο διακριτούς μεν, αλλά, αλληλοσυμπληρούμενους κλάδους. Ο κλάδος της ιστορικής μουσικολογίας εστιάζει, κυρίως, σε ζητήματα που αφορούν την έρευνα της μουσικής ως ιστορικού φαινομένου. Ανατρέχει στις μεθόδους των ιστορικών επιστημών, εν γένει, (όπως αυτές προέκυψαν από το σχετικό μακροχρόνιο επιστημολογικό προβληματισμό και διαφοροποιήθηκαν από εκείνες των φυσικών επιστημών) λαμβάνοντας, όμως, ταυτόχρονα υπόψη την ιδιαιτερότητα του μουσικού της αντικειμένου. Ο κλάδος της συστηματικής μουσικολογίας εστιάζει, κυρίως, σε ζητήματα που αφορούν όχι μόνο δομικές, αλλά και αισθητικές, φιλοσοφικές, ιδεολογικές και κοινωνιολογικές διαστάσεις της μουσικής.

Ειδική μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι, στα επιστημονικά και ερευνητικά πεδία της κατεύθυνσης εντάσσεται και η έρευνα περί την Νεοελληνική έντεχνη μουσική δημιουργία, η οποία ανάγει τις απαρχές της δημιουργίας της ήδη στον 15ο-16ο αιώνα και συνεχίζεται απρόσκοπτα μέχρι της μέρες μας, ανταποκρίνεται δε στα και εντάσσει την χορεία των Ελλήνων δημιουργών μεταξύ των αξιολογότερων του Ευρωπαϊκού Υψηλού Μουσικού Πολιτισμού.

Ως εκ τούτου στους ακαδημαϊκούς στόχους σκοπούς ίδρυσης και λειτουργίας της Κατεύθυνσης Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας περιλαμβάνονται, κυρίως, τα εξής:

- Η συνέχιση και συστηματικοποίηση της μουσικολογικής επιστημολογικής συζήτησης.
- Η έρευνα της Ευρωπαϊκής μουσικής παράδοσης σε όλες τις περιόδους της.
- Η έρευνα αναλυτικών και ερμηνευτικών μεθόδων και η μελέτη των συνθετικών διαδικασιών σε έργα από όλο το φάσμα της Ευρωπαϊκής μουσικής.
- Η έρευνα ζητημάτων μεθοδολογίας (και ιστορίας) των αντικειμένων της θεωρίας της μουσικής (όπως ορίζονται στο πρόγραμμα σπουδών).
- Η έρευνα των αισθητικών, φιλοσοφικών, ιδεολογικών και κοινωνιολογικών διαστάσεων της ευρωπαϊκής και της νεοελληνικής έντεχνης μουσικής.
- Η έρευνα των πηγών και της σημειογραφίας α) από τον Μεσαίωνα και την Αναγέννηση β) από το πρώιμο Μπαρόκ και σε όλες τις φάσεις της ως σήμερα.
- Μεθοδολογία της ερμηνείας των πηγών. Σημειογραφικά συστήματα της μουσικής από την αρχαιότητα έως σήμερα. (Ανατολική Μεσόγειος, Ελλάδα, Δυτικός και Ανατολικός Μεσαίωνας, Αναγέννηση, Μπαρόκ, σύγχρονες σημειογραφίες).
- Η έρευνα και μελέτη των μουσικών οργάνων τόσο του ελληνικού όσο και του ευρωπαϊκού και παγκόσμιου μουσικού πολιτισμού.
- Η έρευνα της αρχαίας ελληνικής μουσικής και του χορού, από την Νεολιθική Εποχή ως την Οψίμη Αρχαιότητα, βασισμένη στις υπάρχουσες μαρτυρίες και την ερμηνεία τους, στα μεθοδολογικά πλαίσια της επιστήμης της αρχαιομουσικολογίας.

- Η έρευνα της νεοελληνικής έντεχνης μουσικής από τους μεμονωμένους συνθέτες που εντάχθηκαν στον ευρωπαϊκό περίγυρο της περιόδου της Αναγέννησης (15^{ος}-16^{ος} αι.) μέχρι τη σύγχρονη πολυποίκιλη και πολυδιάστατη μουσική παραγωγή.
- Η παροχή στους φοιτητές σεμιναρίων εξειδικευμένης έρευνας σχετικά με όλα τα παραπάνω.
- Η διοργάνωση ημερίδων και συνεδρίων σχετικών με ζητήματα της τρέχουσας έρευνας.
- Η υποστήριξη της έρευνας και του διδακτικού έργου από τα μουσικά σύνολα του Τ.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Αθηνών (συναυλίες και ηχογραφήσεις σχετικού ρεπερτορίου).

Επιπλέον των ανωτέρω, η Κατεύθυνση Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας αποδίδει προσοχή και έμφαση στα εξής:

- Την ισόρροπη ανάπτυξη των δύο εξίσου σημαντικών κλάδων του (Ιστορικής και συστηματικής μουσικολογίας), που υλοποιείται με την διεύρυνση και της εμβάθυνση των διδασκομένων μαθημάτων και των αντίστοιχων ερευνητικών περιοχών, καθώς και με την πρόβλεψη για διάθεση νέων θέσεων Δ.Ε.Π. (τουλάχιστον δύο κατ' έτος) στα γνωστικά αντικείμενα της Ιστορίας της Μουσικής, της Αισθητικής και της κοινωνιολογίας της μουσικής κλπ.
- Την ενίσχυση των γνωστικών αντικειμένων της νεοελληνικής έντεχνης μουσικής, της θεωρίας της μουσικής του 20ού αιώνα και της σύνθεσης.
- Την ενίσχυση της διδασκαλίας επιστημονικών κλάδων που διδάσκονται σήμερα μεμονωμένα (π.χ. αρχαιομουσικολογία και παλαιογραφία της μουσικής). Σημειώνεται ότι οι κλάδοι αυτοί διερευνούν τα θεμέλια πάνω στα οποία στηρίζεται και θεμελιώνεται το ερευνητικό αντικείμενο ολόκληρης της Κατεύθυνσης, δηλαδή η έντεχνη μουσική του Δυτικοευρωπαϊκού Πολιτισμού.
- Την ενίσχυση της έρευνας των πηγών και της σημειογραφίας στην αρχαία Ελλάδα, στην ύστερη αρχαιότητα, στον Μεσαίωνα, την Αναγέννηση και την νεότερη περίοδο, από το πρώιμο Μπαρόκ και σε όλες τις φάσεις της ως σήμερα.

Σημειώνεται ότι, στην πορεία των τελευταίων ετών έχει σημειωθεί τεράστια επιστημονική πρόοδος σε όλα τα επιμέρους επιστημονικά αντικείμενα και έχει προωθηθεί η συζήτηση στα επιμέρους επιστημονικά ερωτήματα του κλάδου της Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας, και ιδιαίτερα της Νεοελληνικής Έντεχνης Μουσικής. Είναι πλήθος οι διδακτορικές διατριβές που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της εκπόνησης, οι οποίες αντιμετωπίζουν ανάλογα θέματα και προωθούν την έρευνα. Τα τελευταία έτη, από της λειτουργίας της Κατεύθυνσης, αλλά και της αντίστοιχης ειδίκευσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών **«Ιστορία, Θεωρία, Σύνθεση και Ερμηνεία της Έντεχνης Μουσικής»**, έχει προστεθεί και η εκπόνηση πτυχιακών αλλά και μεταπτυχιακών εργασιών, που διευρύνουν ακόμη περισσότερο τον πλούτο αλλά και το εύρος και βάθος της έρευνας και εξασφαλίζουν στους αποφοίτους πολύτιμα επιστημονικά και επαγγελματικά εφόδια.

Η βαρύνουσα σημασία της Κατεύθυνσης φαίνεται και από το γεγονός ότι στο δικό της πλαίσιο υλοποιούνται τα περισσότερα από τα μαθήματα κορμού του 5ετούς προγράμματος σπουδών του Τμήματος, τα οποία, συνδυαζόμενα με τα μαθήματα κατεύθυνσης, τα επιλεγόμενα, τα σεμινάρια και τις συναφείς πτυχιακές εργασίες, συναπαρτίζουν μια υψηλού επιπέδου επιστημονική συγκρότηση αλλά και επαγγελματική κατάρτιση στους πτυχιούχους της Κατεύθυνσης. Τα μαθήματα αυτά είναι τα ακόλουθα:

1. Μαθήματα που εκπορεύονται από την Κατεύθυνση Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας και εντάσσονται στο Υποχρεωτικό Πρόγραμμα Κορμού:

«Εισαγωγή στην Ιστορική και Συστηματική Μουσικολογία»

Στο μάθημα εξετάζονται μια σειρά ζητημάτων κεντρικής σημασίας για την επιστήμη της μουσικολογίας, όπως: το αντικείμενο και οι κλάδοι της μουσικολογίας, οι μορφές και τα είδη της μουσικής, η έννοια του μουσικού ύφους, προβλήματα περιοδολόγησης και μεθόδου στη μουσική ιστοριογραφία, η προβληματική της τονικότητας και τα τονικά συστήματα (τροπικότητα, λειτουργική τονικότητα, ατονικότητα), η αισθητική και κοινωνική διάσταση της μουσικής, η μουσική ανάλυση και η μουσική δημιουργία (σύνθεση), καθώς και η σύνδεση της μουσικής ανάλυσης με την αξιολογική κρίση.

«Συνοπτική Ιστορία της ευρωπαϊκής μουσικής I & II»

Πρόκειται για ένα βασικό μάθημα που απευθύνεται στους πρωτοετείς φοιτητές, στα δύο πρώτα εξάμηνα των σπουδών τους και επιχειρεί να τους δώσει μια πολύ συνοπτική εικόνα του συνόλου της δυτικοευρωπαϊκής μουσικής ιστορίας από τον Μεσαίωνα έως τον Εικοστό Αιώνα. Ο στόχος είναι να τεθεί η ιστορική βάση, ώστε οι φοιτητές αφενός να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις ιστορίας που είναι απαραίτητες οποιαδήποτε κατεύθυνση και αν ακολουθήσουν, και αφετέρου, όσοι ακολουθήσουν την 1η κατεύθυνση (Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας) να μπορούν να εξειδικεύσουν αργότερα στα επιμέρους μαθήματα υπό τη μορφή «Ειδικών Θεμάτων Ιστορίας της Μουσικής» και να επεξεργαστούν ζητήματα που απαιτούν καλή γνώση της Ιστορίας της μουσικής. Παρόλη την πυκνότητα της ύλης, το μάθημα χρησιμεύει ως καλό σημείο αναφοράς των φοιτητών και στα μεγαλύτερα έτη. Η έμφαση δίνεται στις κοινωνικές και πολιτιστικές συνθήκες μέσα στις οποίες συντελείται η διαδρομή της μουσικής ιστορίας, στην εξέλιξη των μουσικών ειδών και μορφών, των τεχνικών σύνθεσης και των σημαντικών προσωπικοτήτων που άφησαν ανεξίτηλη τη σφραγίδα τους. Έμφαση επίσης δίνεται στην εξέλιξη του μουσικού ύφους, αλλά και στη θέση του συνθέτη μέσα στον εκάστοτε κοινωνικό περίγυρο. Για κάθε εποχή ακούγονται και αναλύονται στο μάθημα αντιπροσωπευτικά μουσικά παραδείγματα.

«Ιστορία της Νεοελληνικής έντεχνης μουσικής»

Το μάθημα αυτό εξετάζει τις ιδιομορφίες του νεοελληνικού μουσικού πολιτισμού σε σχέση με τα πρότυπα του (τους μουσικούς πολιτισμούς των δυτικοευρωπαϊκών χωρών). Παρακολουθείται το έργο των Ελλήνων συνθετών, ξεκινώντας

από την Αναγέννηση (Φραγκίσκος Λεονταρίτης) και συνεχίζοντας με την Επτανησιακή Σχολή (19ος και αρχές 20ού αιώνα), την Εθνική Σχολή (από τις αρχές του 20ού αιώνα ως περίπου το 1960). Η εξέταση ολοκληρώνεται με τη διερεύνηση των νεότερων ρευμάτων της ευρωπαϊκής μουσικής πρωτοπορίας μετά το τέλος του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου, μέσα στα οποία εντάσσονται, με τον ένα ή άλλο τρόπο, οι σημαντικότεροι Έλληνες Συνθέτες, καθώς και με τις καλλιτεχνικές και δημιουργικές τάσεις των 2-3 τελευταίων δεκαετιών. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ανίχνευση των πηγών που μας παρέχουν πληροφορίες για τη Νεοελληνική Εντεχνη Μουσική, όπως και στη συνάρτηση των μουσικών εξελίξεων με τη γενικότερη πολιτική και πνευματική ιστορία του Τόπου, τις κοινωνικές συνθήκες και τα καλλιτεχνικά ρεύματα που τις επηρέασαν.

«Θεωρία και πράξη της τονικής μουσικής (αρμονική και δομική ανάλυση) I & II»

Σκοπός του ετήσιου αυτού μαθήματος είναι να κατευθύνει τους φοιτητές ούτως, ώστε να αναπτύξουν μία επιστημονικά και ιστορικά θεμελιωμένη οπτική που θα τους επιτρέψει να κατανοήσουν και να βιώσουν τις κύριες αρμονικές και δομικές διαδικασίες της τονικής μουσικής μέσα από την μελέτη αντιπροσωπευτικών έργων του μπαρόκ, της κλασσικής και της ρομαντικής μουσικής περιόδου. Μεταξύ των πλέον ουσιαστικών θεωρητικών και αναλυτικών ζητημάτων που τίγονται στο συγκεκριμένο μάθημα είναι οι έννοιες της μουσικής φράσεως, της πτώσεως και των αρμονικών λειτουργιών, της τονικοποίησης και της μετατροπίας, του αρμονικού και του δομικού ρυθμού, της αναγωγικής αναλυτικής μεθόδου, των διαδικασιών της επανάληψης, της παραλλαγής, της ανάπτυξης και της αντίθεσης, προσέτι δε οι δομικοί τύποι της προτάσεως, της περιόδου και διάφορες υβριδικές φραστικές δομές, καθώς και η τριμερής αλλά και η διμερής οργάνωση ενός ευρύτερου μουσικού αποσπάσματος.

«Θεωρία και πράξη της αναγεννησιακής μουσικής I & II»

Μέσω αυτού του δισ-εξαμηνιαίου μαθήματος οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με το αντιστιχτικό – αλλά και, κατά στιγμές, ομοφωνικό – ύφος των μεγάλων συνθετών της λεγόμενης “χρυσής εποχής της πολυφωνίας”, όπως οι Palestrina, Orlando di Lasso, de Victoria, κ.λπ. Στην τάξη δεν ακολουθείται η συνήθης εκπαιδευτική μέθοδος της «Αντίστιξης των ειδών» κατά Fux, αλλά η μελέτη των θεμελιωδών αρχών της *contrapunctus simplex* (αρχίζοντας με τις θεωρίες του 14ου αιώνα) και η σταδιακή μετατροπή αυτής της βασικής δομής σε διάφορες εκδοχές μιας *contrapunctus diminutus* μέσω μελωδικής επεξεργασίας. Οι φοιτητές καλούνται να συνθέσουν ελεύθερους κανόνες για δύο φωνές κατά τα πρότυπα των *Cantiones Duorum Vocum* του Lasso, αλλά και τρίφωνα ή τετράφωνα αποσπάσματα πάνω σε μία δοσμένη μελωδία (*Cantus Firmus*). Παράλληλα, οι φοιτητές διδάσκονται τις βασικές αρχές της θεωρίας της εποχής (Tinctoris, Aaron, Glareanus και, κυρίως, Zarlino) και αφού εξοικειωθούν με τις διαφορετικές και αποκλίνουσες απόψεις περί τρόπων, με την έννοια των “τονικών τύπων”, με τις έννοιες της ταυτόχρονης και της διαδοχικής σύλληψης των φωνών, καθώς και με τις διαφορές ανάμεσα σε διαστηματικές και συγχροδιακές συνθετικές πρακτικές, αναλύουν αντιπροσωπευτικά έργα της περιόδου.

«Μορφολογία της ευρωπαϊκής μουσικής I & II»

Το μάθημα της «Μορφολογίας της ευρωπαϊκής μουσικής» είναι ετήσιο και η ύλη του κατανέμεται σε δύο εξάμηνα. Στο πρώτο εξ αυτών εξετάζονται ποικίλες περιπτώσεις κανόνος, φούγκας και χορικού πρελουδίου, μορφές παραλλαγών, μορφές μενουέττου / scherzo, οι κυριότερες παρατακτικές μορφές (τριμερής μορφή, σπειροειδής μορφή, ρόντο και ροντώ) καθώς και η διμερής μορφή σουίτας του μπαρόκ, ενώ στο δεύτερο εξάμηνο διερευνώνται οι μορφές σονάτας της κλασσικής και της ρομαντικής περιόδου, οι μικτές μορφές ρόντο-σονάτας, ροντώ-σονάτας και σονάτας-ρόντο, καθώς επίσης οι μορφές της άριας da capo, του ritornello αλλά και της μετέπειτα σονάτας κοντσέρτου. Το επιλεγμένο μουσικό ρεπερτόριο εκτείνεται χρονικά από τις αρχές του 17ου αιώνα μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα και επικεντρώνεται σε ορισμένες από τις πιο αντιπροσωπευτικές (πρωτίστως ενόργανες αλλά και κάποιες φωνητικές) συνθέσεις του μπαρόκ, του κλασικισμού και του ρομαντισμού. Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση στέρεων γνώσεων περί των βασικότερων μουσικών μορφών που αξιοποιήθηκαν από τους συνθέτες σε μια σειρά από καίρια μουσικά είδη κατά τις παραπάνω περιόδους, υπό ένα πρίσμα εξίσου συστηματικό όσο και ιστορικό.

«Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική μουσική»

Σε νεολιθικές (5000-3000 πΧ) θέσεις στον ελλαδικό χώρο έχουν βρεθεί οστέινοι αυλοί (φλάουτα). Στα πλαίσια των πολιτισμών της Χαλκοκρατίας (3000-1000 πΧ) στις Κυκλάδες (Κυκλαδικός), στην Κρήτη (Μινωικός), στον ηπειρωτικό χώρο (Ελλαδικός) και στην Κύπρο (Κυπριακός) αναπτύχθηκε πλούσια μουσική δραστηριότητα, απ’ όσο μαρτυρούν τα σχετικά ευρήματα. Από την Εποχή του Σιδήρου (1000-700 πΧ) το διαθέσιμο μουσικό υλικό από ολόκληρη την ελληνική επικράτεια της εποχής είναι ακόμη πλουσιότερο. Το μάθημα έχει ως σκοπό, αφενός μεν την εισαγωγή των φοιτητών σε θέματα μεθοδολογίας του μουσικολογικού κλάδου της Αρχαιολογίας, αφετέρου δε την ενημέρωσή τους σχετικά με τη μουσική δραστηριότητα των κατοίκων του Αιγαίου στα πλαίσια των ανωτέρω αναφερόμενων πολιτισμών. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην οργανολογία, στην εξέλιξη στη δομή των οργάνων, στη χρήση μουσικής στις διάφορες κοινωνικές περιστάσεις του βίου, αλλά και στις επιρροές των γειτονικών λαών (Εγγύς Ανατολή, Αίγυπτος) στα μουσικά πράγματα των λαών του Αιγαίου.

«Κοινωνιολογία της μουσικής»

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στην κοινωνιολογική μελέτη της μουσικής, μέσα από την κριτική παρουσίαση και συζήτηση του έργου κύριων εκπροσώπων της όπως οι Auguste Comte, Herbert Spencer, Georg Simmel, Jules Combarieu, Paul Bekker, Max Weber, Alfred Schutz, John Mueller, Alphons Silbermann, Kurt Blaukopf, Tia DeNora και, φυσικά, Theodor W. Adorno. Εξετάζονται ζητήματα όπως, μεταξύ άλλων, η κοινωνική διαμόρφωση των υλικών, των στυλ, των μορφών και των ειδών της μουσικής, ο κοινωνικός ρόλος του μουσικού και η κοινωνική λειτουργία της μουσικής, χαρακτήρας και εξέλιξη των μουσικών θεσμών και των μουσικών ακροατηρίων.

2. Υποχρεωτικά μαθήματα της Κατεύθυνσης Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας

«Παλαιογραφία της μουσικής»

Η εξέλιξη της μουσικής σημειογραφίας από το Μεσαίωνα έως και την Αναγέννηση. Βυζαντινές και δυτικές σημειογραφίες έως τον 14^ο αιώνα. Η ‘αρχέγονη’ σημειογραφία των πρώτων πολυφωνικών συνθέσεων. Η μαύρη τετράγωνη σημειογραφία: *Ars Antiqua* και *Ars Nova*. Η λευκή μετρική σημειογραφία της Αναγέννησης. Τα σημειογραφικά συστήματα καταγραφής της οργανικής μουσικής της Αναγέννησης. Η μουσική και η τυπογραφία. Μεταγραφές από μεσαιωνικά και αναγεννησιακά χειρόγραφα. Μουσικά παραδείγματα.

«Γρηγοριανό μέλος»

Ιστορική αναδρομή στη μουσική παράδοση από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες μέχρι σήμερα. Οι πρώτες μορφές του χριστιανικού μέλους, ψαλμοί και ύμνοι. Τα τοπικά ρεπερτόρια: παλαιρωμαϊκό μέλος, αμβροσιανό μέλος, γαλλικανικό μέλος, μέλος του μπενεβέντο, μοζαραβικό μέλος κλπ. Η δημιουργία του Γρηγοριανού μέλους και η σχέση του με τις τοπικές μουσικές παραδόσεις. Η μουσική θεωρία του *cantus planus*. Οι κύκλοι των εορτών, τα λειτουργικά βιβλία και τα μέλη που περιλαμβάνουν. Οι θεωρητικοί του μεσαίωνα και οι σχετικές με την εκτέλεση του Γρηγοριανού μέλους πληροφορίες που αντλούμε από τα θεωρητικά κείμενα της εποχής. Η γένεση και η εξέλιξη της νευματικής σημειογραφίας, οικογένειες νευμάτων, εξέταση των κυριοτέρων μουσικών χειρογράφων. Μεταγραφές από μεσαιωνικά χειρόγραφα. Μουσικά παραδείγματα.

«Διεύθυνση Χορωδίας I»

Αναφορά για την Χορωδία στην Έντεχνη Ευρωπαϊκή Μουσική μέχρι το τέλος του 18^{ου} αιώνα: Ιστορία των διαφόρων τύπων Χορωδίων & Ορχηστρών και της εξέλιξής τους εντός των πλαισίων της έντεχνης ευρωπαϊκής Μουσικής. Ιστορία του ρεπερτορίου τους. Ιστορία του ρόλου του Διευθυντού Χορωδίας/Ορχήστρας. Ιστορία και συστηματικές αναφορές στην κινησιολογία της/του διευθύνοντος. Συστηματική άσκηση στην κινησιολογία.

«Διεύθυνση Χορωδίας II»

Αναφορά για την Χορωδία στην Έντεχνη Ευρωπαϊκή Μουσική από το έτος 1800 και μέχρι τον καιρό μας: Ιστορία των διαφόρων τύπων Χορωδίων & Ορχηστρών και της εξέλιξής τους εντός των πλαισίων της έντεχνης ευρωπαϊκής Μουσικής. Ιστορία του ρεπερτορίου τους. Ιστορία του ρόλου του Διευθυντού Χορωδίας/Ορχήστρας. Ιστορία και συστηματικές αναφορές στην κινησιολογία της/του διευθύνοντος. Συστηματική άσκηση στην κινησιολογία.

«Εξάσκηση ακουστικών ικανοτήτων»

Στόχος του πρακτικού αυτού μαθήματος είναι η καλλιέργεια των ακουστικών ικανοτήτων των φοιτητών, ούτως ώστε αυτοί να είναι σε θέση απ' ενός μεν να αναγνωρίζουν μεμονωμένα διαστήματα και συγχορδίες, αλλά πρωτίστως ευρύτερες αρμονικές ακολουθίες και πτωτικούς σχηματισμούς, και απ' ετέρου να καταγράφουν με ευχέρεια και κατά τρόπον ορθό στο πεντάγραμμο μία είτε δύο συνηχούσες μελωδικές γραμμές. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται επίσης στην δυνατότητα αντίληψης των μελωδικών και αρμονικών μορφωμάτων σε συνάρτηση με τον λειτουργικό τους ρόλο στα εκάστοτε τονικά συμφραζόμενα.

«Μορφολογία της ευρωπαϊκής μουσικής I & II»

Το μάθημα της «Μορφολογίας της ευρωπαϊκής μουσικής» είναι ετήσιο και η ύλη του κατανέμεται σε δύο εξάμηνα. Στο πρώτο εξ αυτών εξετάζονται ποικίλες περιπτώσεις κανόνος, φούγκας, χορικού πρελουδίου, παραλλαγών (απλών αλλά και διπλών), μενουέττου και scherzo, καθώς και των κυριότερων παρατακτικών μορφών (τριμερούς και διμερούς / σπειροειδούς μορφής, ρόντο και ροντώ), ενώ στο δεύτερο εξάμηνο διερευνώνται οι διμερείς μορφές των χορών των σουϊτών του μπαρόκ, οι μορφές σονάτας της κλασικής και της ρομαντικής περιόδου, οι μεικτές μορφές του ρόντο-σονάτας, του ροντώ-σονάτας και της σονάτας-ρόντο, καθώς επίσης οι μορφές της aria da capo, του ritornello αλλά και της μετέπειτα σονάτας κοντσέρτου. Το επιλεγμένο μουσικό ρεπερτόριο εκτείνεται χρονικά από τις αρχές του 17ου αιώνα μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα και επικεντρώνεται σε ορισμένες από τις πιο αντιπροσωπευτικές (πρωτίστως ενόργανες αλλά και κάποιες φωνητικές) συνθέσεις του μπαρόκ, του κλασικισμού και του ρομαντισμού. Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση στέρεων γνώσεων περί των βασικότερων μουσικών μορφών που αξιοποιήθηκαν από τους συνθέτες σε μια σειρά από καίρια μουσικά είδη κατά τις παραπάνω περιόδους, υπό ένα πρίσμα εξίσου συστηματικό όσο και ιστορικό.

«Μουσική Ανάλυση I – Βασικές αρχές της κλασικορομαντικής σύνθεσης»

Το μάθημα έχει πρωτίστως πρακτικό προσανατολισμό και απσκοπεύει να καταδείξει μέσα από επιλεγμένα μουσικά παραδείγματα πώς οι συνθήκες αρμονικές λειτουργίες συνδυάζονται με τις διαδικασίες της επανάληψης, της παραλλαγής, της ανάπτυξης και της αντίθεσης που βρίσκουν εφαρμογή επί του μοτιβικο-θεματικού υλικού για την κατασκευή μεμονωμένων μουσικών φράσεων και ευρύτερων μικροδομικών οντοτήτων. Ειδικότερα, με την βοήθεια αποσπασμάτων από το πιανιστικό έργο των Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven και Franz Schubert, εξετάζεται η κατανομή των τεσσάρων καίριων αρμονικών λειτουργιών στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης φράσεως και μελετούνται διάφορες μέθοδοι αρμονικής επέκτασης, τονικοποίησης και μετατροπίας, τρόποι υλοποίησης των τριών ειδών πτώσεων (της τέλει, της ατελούς και της μισής) καθώς και ο πραγματικός λειτουργικός ρόλος των υπολοίπων – υποτιθέμενων – “πτώσεων” (της απατηλής και της πλάγιας). Παράλληλα, σε δομικό επίπεδο, διερευνώνται πρότυπες αλλά και παρεκκλίνουσες εκδοχές προτάσεως και περιόδου, καθώς επίσης ποικίλες περιπτώσεις τριμερών και διμερών μικροδομών (οι οποίες ενίοτε εμπεριέχουν ακόμη και “υβριδικές” φραστικές δομές).

«Μουσική ανάλυση II – προσεγγίσεις στο μουσικό έργο»

Το μάθημα ξεκινά από την παραδοχή ότι η μουσική ανάλυση δεν είναι ένα απλό μάθημα, αλλά κλάδος ολόκληρος, ασφαλώς από τους σημαντικότερους της ιστορικής και συστηματικής μουσικολογίας. Επιδιώκεται να αποκτήσει ο φοιτητής όχι μόνο γνώσεις πάνω στα διάφορα συστήματα και τεχνικές που κατά καιρούς προτάθηκαν ή ακολουθήθηκαν, αλλά, κυρίως, τη δυνατότητα και την ευχέρεια να προσεγγίζει μόνος του, αναλυτικά, ένα μουσικό έργο. Για τους παραπάνω λόγους, η πορεία του μαθήματος αναλύεται σε δύο κυρίως μέρη: Ένα ιστορικό, όπου παρατίθενται εν περιλήψει, εξηγούνται και σχολιάζονται οι κυριότερες αναλυτικές μέθοδοι από τις αρχές (περί το 1600) μέχρι τις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Στο τμήμα όμως αυτό θεωρήθηκε απαραίτητο να ενημερωθεί ο φοιτητής και για το μουσικό αισθητήριο που επικρατούσε στις κοινωνίες των διαφόρων εποχών, που ήταν καθοριστικό για την πρόσληψη της μουσικής σε κάθε εποχή. Ένα δεύτερο, στο οποίο ο φοιτητής θα βρει πρακτικές συμβουλές για την εφαρμοσμένη ανάλυση και τρόπους να λύσει το δύσκολο πρόβλημα της προσέγγισης του μουσικού έργου. Η εφαρμογή των μεθόδων και των τεχνικών της ανάλυσης, αλλά και των πρακτικών τρόπων και τεχνικών, γίνεται πάνω σε κατάλληλα μουσικά παραδείγματα μέσα στην τάξη, κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

«Αρμονική θεωρία της αρχαίας ελληνικής μουσικής»

Αρμονική είναι η επιστήμη του τονικού (έναντι του ρυθμικού) σκέλους του μουσικού μέλους, κατά τους αρχαίους θεωρητικούς (Αριστότελης, Πτολεμαίος, Κλεονείδης κ.λπ.). Εξετάζει τα μέρη, τα οποία συνθέτουν τη μελωδία (*φθόγγοι, διαστήματα, συστήματα, γένη, τόνοι*) και τις μεταξύ τους σχέσεις. Σκοπός της αρμονικής επιστήμης υπήρξε η ανεύρεση της «φύσης» του μέλους και η περιγραφή της δομής του με δόκιμους όρους. Με την κατάλληλη χρήση των μερών της αρμονικής κατά την σύνθεση (*μελοποιία*), επιτυγχάνεται ο επιθυμητός χαρακτήρας (*ήθος*) του μουσικού έργου. Το μάθημα έχει ως σκοπό την εισαγωγή των φοιτητών στη φιλοσοφική σκέψη των Αρχαίων Ελλήνων στο πεδίο της πρόσληψης της τονικής συνιστώσας του μουσικού φαινομένου, καθώς και τη συνειδητοποίηση εκ μέρους τους ότι η αρχαιοελληνική θεωρία του μουσικού μέλους αποτελεί την απαρχή της μετέπειτα βυζαντινής και ευρωπαϊκής μουσικοθεωρητικής εξέλιξης στην τονική (μελωδική) συνιστώσα της μουσικής.

«Αισθητική και Φιλοσοφία της Μουσικής»

Η μουσική υπήρξε αντικείμενο της φιλοσοφικής σκέψης ήδη από την αρχαιότητα. Στη νεότερη εποχή η μελέτη της συνδέθηκε με την έννοια και τις πρακτικές του μουσικού έργου τέχνης και την ιδέα της αυτονομίας της τέχνης. Με αφετηρία τις νεότερες αυτές αντιλήψεις, στο μάθημα εξετάζονται μία σειρά από κεντρικές θεματικές της μουσικής αισθητικής, σε ιστορική διάταξη και με συστηματική μέριμνα: η σχέση της μουσικής με τις ανώτερες γνωσιοπρακτικές ικανότητες της φαντασίας, της διάνοιας και του Λόγου (Kant), η μουσική ως τέχνη της εσωτερικότητας και στην αντιδιαστολή της από τις άλλες τέχνες (Hegel), η μουσική ως εξαντικειμενίκευση της μεταφυσικής ρίζας του κόσμου (Schopenhauer), η μουσική ως έκφραση του συναισθήματος και ως «ηχητικά κινούμενη μορφή» (Hanslick), η μουσική ως αντικείμενο της φαινομενολογίας και το πρόβλημα της οντολογίας του μουσικού έργου (Ingarden), η ανθρωπίνη μουσικότητα από τη σκοπιά της φιλοσοφικής ανθρωπολογίας (Plessner), η μουσική ως ιδιότυπο συμβολικό σύστημα (Langer), η μουσική ως ζωντανή διαλεκτική και ως κριτική ενσωμάτωση του κοινωνικού (Adorno).

«Μορφολογία και τεχνικές σύνθεσης στον εικοστό αιώνα»

Ο σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να φέρει τους σπουδαστές σε μία πρώτη επαφή με μερικές από τις σημαντικότερες, και πλέον σύγχρονες ερμηνευτικές μεθόδους που εφαρμόζονται διεθνώς. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα

να αποκτήσουν οι σπουδαστές την ικανότητα και διεισδυτικότητα που απαιτείται για να προσεγγίσουν ένα μουσικό έργο, να εξετάσουν τα πάσης φύσεως τεχνικά του στοιχεία, να τα ερμηνεύσουν κατανοώντας την ιδεολογία και τις κοινωνικές και πολιτιστικές αξίες που η οργάνωση των στοιχείων αυτών παράγει, αναπαράγει, και μεταδίδει, αλλά και να μάθουν να μιλούν για την εμπειρία τους από την ακρόαση. Κεντρική θέση κατέχουν οι αφηγηματικές μέθοδοι ερμηνείας. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου οι σπουδαστές θα γνωρίσουν ερμηνείες έργων που βασίζονται στις διαπιστώσεις που προκύπτουν από τη συγκριτική μελέτη της μουσικής και του αφηγήματος, τόσο στο επίπεδο της μορφής, του δομικού ρυθμού και των στρατηγικών οργάνωσης και ανάπτυξης που χρησιμοποιούν τα δύο μέσα, όσο και στο επίπεδο της πρόσληψής τους από τους δέκτες. Θα αναπτυχθούν απόψεις μουσικολόγων όπως οι L. Kramer, S. McClary, A. Newcomb, F. E. Maus, αλλά και θεωρητικών της αφηγηματολογίας όπως οι T. Todorov, R. Barthes, P. Ricoeur. Εμφαση θα δοθεί επίσης σε φαινομενολογικές μεθόδους ερμηνείας (C. Thomas, L. Ferrara, D. Lewin, G. Weber), αλλά και σε σημειολογικές προσεγγίσεις (J. J. Nattiez, L. Ratner, K. Agawu, J. Levy). Μεταξύ των έργων που θα αναλυθούν και θα συζητηθούν συμπεριλαμβάνονται τα εξής: Mozart, κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα, K. 453, *Andante*, Mozart, σονάτα για πιάνο K. 280, *Adagio*, Beethoven, σονάτα για πιάνο Op. 14, αρ. 1, *Rondo*, Beethoven, *Appassionata*, πρώτο μέρος, Beethoven, κουαρτέτο εγχόρδων, Op. 59, αρ. 3, πρώτο μέρος, Beethoven, κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα αρ. 4, *Andante con moto*, Schubert, σονάτα για πιάνο D 960, πρώτο μέρος, Chopin, Πρελούδιο Op. 28, αρ. 4, Chopin, Νυχτερινό, Op. 48, αρ. 2, Liszt, σονάτα για πιάνο σε σι ελάσσονα, Schöenberg, Το βιβλίο των Κρεμαστών Κήπων, τραγούδι αρ. 7.

«Ιστορία των ευρωπαϊκών μουσικών οργάνων»

Τα μουσικά όργανα εξετάζονται όχι όπως σε μια κλασική οργανολογία, αλλά κυρίως μέσα στο ιστορικό τους πλαίσιο και στην ιστορική τους εξέλιξη και ακολούθως μέσα στη χρήση που επέχουν σήμερα στη μουσική πραγματικότητα. Στο επίκεντρο βρίσκονται τα μουσικά όργανα της λεγόμενης δυτικοευρωπαϊκής έντεχνης μουσικής, δηλαδή τα όργανα της συμφωνικής ορχήστρας και όργανα που χρησιμοποιούνται είτε ως σόλο όργανα ή στο πλαίσιο της μουσικής δωματίου, καθώς επίσης παλαιότερες μορφές οργάνων, που σήμερα χρησιμοποιούνται ξανά στην ιστορικά ενημερωμένη εκτέλεση παλαιάς μουσικής, με την παρακολούθηση της ιστορικής εξέλιξης της κατασκευής και της χρήσης τους, καθώς και κάποιων παράλληλων εξελίξεων 'λαϊκών' οργάνων. Η διδασκαλία υποστηρίζεται με ηχογραφημένα μουσικά παραδείγματα, προβολή διαφανειών με εικόνες μουσικών οργάνων και κατασκευαστικών στοιχείων τους, καθώς και με την επίδειξη πραγματικών οργάνων και της χρήσης των. Η δομή και αλληλουχία του μαθήματος έχει ως εξής: μετά από μια σύντομη πραγμάτευση των περί ακουστικής και παραγωγής του ήχου, ασχολούμαστε με την ιστορία, ηλικία και διάδοση των μουσικών οργάνων και την ταξινόμησή τους σε χορδόφωνα, αερόφωνα, μεμβρανόφωνα και ιδιόφωνα. Ακολουθούν συνοπτικά ιστορικά στοιχεία για την οργανική μουσική της Δυτικής Ευρώπης για να περάσουμε στην εξέταση των επιμέρους γενών, οικογενειών και ειδών, ξεκινώντας από τα μεμβρανόφωνα και ιδιόφωνα όργανα και συνεχίζοντας με τα γένη του λαούτου, της άρπας, των ψαλτηρίων, τα τοξωτά χορδόφωνα, τα αερόφωνα με πνευρικές σπές και κόγχη ή μονό/διπλό γλωσσίδι και τα αερόφωνα με επιστόμιο (σάλπιγγες). Στο τέλος εξετάζουμε τα πληκτροφόρα όργανα, τα οποία εντάσσονται εν μέρει στα έγχορδα (π.χ. το πιάνο) και εν μέρει στα αερόφωνα (διάφορες μορφές του πολυαυλού 'εκκλησιαστικού' οργάνου). Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων στην ιστορία των ευρωπαϊκών μουσικών οργάνων ως ένα βασικό πεδίο μουσικής μόρφωσης.

«Μουσική του εικοστού αιώνα»

Όπως φαίνεται και από τον τίτλο, στο μάθημα αυτό επιχειρείται η παρουσίαση των βασικών μουσικών κινημάτων και τάσεων των αρχών του αιώνα, όπως είναι ο ύστερος Ρομαντισμός, ο Εμπρεσιονισμός, ο Ιμπρεσιονισμός, ο Φουτουρισμός και ο Νεοκλασικισμός. Δεδομένου ότι ο αιώνας αυτός χαρακτηρίζεται από τη ριζική αμφισβήτηση όλων των εκφάνσεων της τέχνης, επιδιώκεται επίσης η ανάδειξη της σχέσης της μουσικής με τις άλλες τέχνες, όπως μουσική - ζωγραφική, μουσική - ποίηση. Τα κινήματα στα οποία δίνεται έμφαση είναι αυτά του μουσικού εμπρεσιονισμού και εξπρεσιονισμού, λόγω της στενής τους σχέσης με τη ζωγραφική. Το μάθημα πλαισιώνεται από πολλά μουσικά (ακουστικά) παραδείγματα συνθετών όπως: Mahler, Bartók, Debussy, Ravel, Schöenberg, Berg, Webern, Stravinsky, Prokofiev, Erik Satie και η Σχολή των Ξι.

«Ιστορία της Ενορχήστρωσης»

Σκοπός του μαθήματος είναι η συστηματική προσέγγιση της εξέλιξης της ενορχηστρωτικής γραφής, με αναφορά σε κριτήρια όπως η κατανομή των στοιχείων της μουσικής υφής ανά τις ορχηστρικές ομάδες, η σχέση των ομάδων μεταξύ τους, η ανάπτυξη της ενορχήστρωσης παράλληλα με τις οργανολογικές εξελίξεις, η σολιστική χρήση των οργάνων. Σε ένα δεύτερο επίπεδο εξετάζεται η ανάπτυξη ορχηστρικών πρακτικών και τεχνικών όπως το *divisi* και οι *non divisi* συγχорδίες, οι φυσικοί και τεχνητοί αρμονικοί, τα *pizzicati* κ.ο.κ. στα έγχορδα, η χρήση της αναπνοής και της γλώσσας στα πνευστά, προβλήματα ηχοχρωματικού συγκερασμού κυρίως στα πνευστά, η εξισορρόπηση δυναμικής μεταξύ των ορχηστρικών ομάδων, η εξέλιξη της χρήσης των κρουστών, των νυκτών και οργάνων όπως το πιάνο, το εκκλησιαστικό όργανο κ.α. Η διδασκαλία θα βασιστεί στην ανάλυση συμφωνικών παρτιτουρών των Mozart, Haydn, Beethoven, Schubert, Mendelssohn, Schumann, Wagner, Liszt, Bruckner, Τσαϊκόφσκι, Mahler, R. Strauss, Στραβίνσκι κ.α.

«Ειδικά θέματα ιστορικής μουσικολογίας: Αρς αντίκουα και Αρς νόβα»

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μουσική - κυρίως στη Γαλλία, αλλά όχι μόνο - του 13ου και του 14ου αιώνα. Σε αυτό το χρονικό διάστημα το μουσικό ύφος υπέστη πολύ μεγάλες αλλαγές. Παρακολουθείται η εξέλιξη διάφορων ειδών πολυφωνικής μουσικής (μοτέτο, λειτουργία, πολυφωνικό τραγούδι κ.α.) σε συνδυασμό με την παρουσίαση των σχετικών χειρόγραφων πηγών καθώς και, κατά περίπτωση, σημαντικών θεωρητικών συγγραμμάτων της εποχής. Επίσης γίνεται αναφορά στην εξέλιξη της έρευνας για την μουσική αυτή και τα προβλήματά της. Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση βαθύτερων γνώσεων για την μουσική του ύστερου Μεσαίωνα καθώς και για την εξέλιξη της έρευνας γι' αυτήν.

«Ειδικά θέματα ιστορίας της μουσικής: Πρώιμο μπαρόκ (1600-1650): έργα φωνητικής (κοσμικής και θρησκευτικής) και οργανικής μουσικής από ευρωπαϊκές χώρες»

Η εποχή του πρώιμου μπαρόκ αποτελεί ένα πολύ ενδιαφέρον τμήμα της Ιστορίας της Δυτικής Μουσικής διότι σε αυτήν δεν εξελίσσονται ή μεταλλάσσονται μόνον είδη φωνητικής μουσικής προερχόμενα από την ώριμη Αναγέννηση, όπως το madrigal ή η σκηνική μουσική, αλλά εμφανίζονται νέα, κυρίως από την οργανική μουσική, όπως η sonata και το concerto, τα οποία εδραιώνονται και υφίστανται επί μακρόν, πολύ πέραν των χρονικών ορίων της Εποχής. Μέσα από την εξέταση παραδειγμάτων τόσο από τη φωνητική όσο και από την οργανική ρεπερτόριο, κυρίως της βορείου Ιταλίας και της Αυλής των Αψβούργων, θα δοθεί η ευκαιρία ώστε να κατανοηθούν σε βάθος οι αλλαγές που συνέβησαν σχετικά με την αντίληψη της σχέσης μεταξύ μουσικής και λόγου με απόρροια τον ρητορικό σχεδιασμό και σύλληψη στη δημιουργία καθώς και οι προσπάθειες για δομική οργάνωση των έργων της οργανικής μουσικής που αναπτύσσεται πλέον διαρκώς.

«Μουσική ανάλυση III. Συνθετικές πρακτικές στη μουσική του 20ου αιώνα»

Στόχος αυτού του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τις ποικίλες τεχνικές σύνθεσης στη μουσική του 20ου αιώνα και με τις αναλυτικές μεθόδους που τις προσεγγίζουν. Με βάση επιλεγμένα αντιπροσωπευτικά έργα της μουσικής της ιστορικής αυτής περιόδου, εξετάζονται θεμελιώδη μουσικοθεωρητικά ζητήματα, συνθετικές μέθοδοι και προβλήματα ανάλυσης, απόρροια της ριζικά καινοτόμου αισθητικής σκέψης των συνθετών της νέας μουσικής.

3. Μαθήματα Επιλογής της Κατεύθυνσης Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας

«Μεθοδολογία συγγραφής επιστημονικών κειμένων»

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής κύριες ενότητες: Μέρος Α': γενικές αρχές 1. Τι σημαίνει 'επιστημονικό κείμενο'; 2. Επιλογή θέματος και άλλες βασικές αποφάσεις για μια πανεπιστημιακή εργασία 3. Πώς και πού βρίσκεται το υλικό για την διαπραγμάτευση ενός θέματος και πώς χρησιμοποιείται; 4. Πώς γίνεται η συγγραφή; (Ζητήματα οργάνωσης και ύφους, η χρήση βιβλιογραφίας, οι παραπομπές) Μέρος Β': Διάφορες κατηγορίες υλικού για τον μουσικολόγο. Το μάθημα έχει έντονη πρακτική χροιά με ασκήσεις κατά την διάρκεια των μαθημάτων και στο σπίτι. Συμπληρώνεται με επισκέψεις σε βιβλιοθήκες για την επίδειξη αναζήτησης υλικού και χρήσης βιβλιογραφικών εργαλείων, δηλαδή του καταλόγου μιας βιβλιοθήκης, τυπωμένων ειδικών καταλόγων (π.χ. θεματικοί κατάλογοι έργων συγκεκριμένων συνθετών) καθώς και ηλεκτρονικών μέσων όπως η βιβλιογραφική βάση δεδομένων 'RILM –International Repertory of Music Literature'. Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων για την συγγραφή πανεπιστημιακών εργασιών κάθε επιπέδου στο πεδίο της μουσικολογίας, με έμφαση στην ιστορική μουσικολογία.

«Ο Claudio Monteverdi και η Εποχή του»

Το έργο της πλέον σημαίνουσας προσωπικότητας του πρώιμου *baroque* αποτελεί, εδώ, το πρωτεύον αντικείμενο της ενασχόλησής μας. Παρακολουθώντας την πορεία του συνθέτη από την Cremona στη Βενετία, θα μας δοθεί η ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με το περίπλοκο ιστορικό-πολιτικό περιβάλλον της Ιταλίας, αναφερόμενοι σε κάποιες από τις Ιταλικές πόλεις, ιδίως δε στη Βενετία, η οποία υπήρξε και το κυριότερο κέντρο των μουσικών εξελίξεων της περιόδου. Η αναλυτική προσέγγιση των συνθέσεων του Monteverdi καθώς και η προσπάθεια κατανόησης της *seconda* και της *terza prattica*, θα μας οδηγήσουν, έως έναν βαθμό, στη γνώριμά με τα έργα και άλλων σημαντικών συνθετών της Βενετίας και του ευρύτερου Ιταλικού «βορρά». Η όλη δημιουργία του Monteverdi εμπίπτει σε μία εποχή εμφάνισης νέων μουσικών «ειδών», μα εξίσου και αλλαγής ή παρακμής των ήδη υφισταμένων, που πρόκειται, επίσης, να μελετηθούν. Ειδική αναφορά θα γίνει τόσο σε θέματα στιχουργικής στην Ιταλική ποίηση, όσο και στα έργα των Ιταλών συνθετών της Αυλής των Αψβούργων, οι οποίοι δέχτηκαν αλλά και άσκησαν επιδράσεις στον ίδιο τον Monteverdi.

«Ελληνες συνθέτες της Αναγέννησης (Ελληνες συνθέτες κατά τον 16° αιώνα)»

Επίκεντρο της μελέτης του μαθήματος αποτελεί το σύνολο του έργου του Φραγκίσκου Λεονταρίτη που αποτελεί και τον σημαντικότερο Έλληνα εκπρόσωπο του *cinquecento* με κάποια, σχετικά, εκτεταμένη δημιουργία. Πλην εκείνου όμως, διάσπαρτα σε μουσικές πηγές της περιόδου εντοπίζονται και λιγοστά έργα άλλων Ελλήνων συνθετών, τα οποία πρόκειται, επίσης, να εξεταστούν. Παράλληλα, λαμβάνει χώρα αναφορά στις επικρατούσες συνθήκες λειτουργίας του δουκικών παρεκκλησίων της *Serenissima* και του Μονάχου (του τελευταίου υπό την διεύθυνση του 'divine Orlande') καθώς και στο κοινωνικό *status* του Ελληνικού στοιχείου της Βενετίας. Μεταξύ άλλων, εξέχουσα έμφαση πρόκειται να δοθεί και στις *greghesce* που αποτελούν απόδειξη των ποικίλλων επιρροών, τις οποίες άσκησαν οι Έλληνες στη Βενετία και στην Ιταλία, γενικότερα. Γραμμένα σε μία τεχνητή Ιταλο-Ελληνική διάλεκτο, τα δείγματα αυτά του ποιητικού λόγου, μελοποιήθηκαν από δίδασκους δημιουργούς της εποχής όπως οι Gabrieli, Merulo, Rore, κ.ά. Ας σημειωθεί, πως το περιεχόμενο του μαθήματος θα εμπλουτίζεται συνεχώς με τα αποτελέσματα της τρέχουσας έρευνας, τόσο της διεθνούς, όσο και του διδάσκοντος.

«Μουσική Παλαιογραφία: παλαιές βυζαντινές σημειογραφίες»

Γενική ιστορική επισκόπηση της σημειογραφίας στο Βυζάντιο. Εκφωνητική σημειογραφία, τοπικές σημειογραφίες, παλαιοβυζαντινές σημειογραφίες (Αθωνική και Coislín), μεσοβυζαντινή σημειογραφία. Μεταγραφές από βυζαντινά χειρόγραφα με μεσοβυζαντινή σημειογραφία. Χρονολογήσεις και γεωγραφικές τοποθετήσεις βυζαντινών μουσικών χειρογράφων. Μουσικά παραδείγματα.

«Εισαγωγή στην ελληνική και λατινική παλαιογραφία»

Η ελληνική βιβλική γραφή στην Ανατολή και τη Δύση. Η μεγαλογράμματη γραφή από τον 4ο έως και τον 9ο αιώνα (*Βιβλική, Αλεξανδρινή, Οξυκόρυφη και Λειτουργική*). Η μετάβαση από τη μεγαλογράμματη στη μικρογράμματη γραφή. Η μικρογράμματη γραφή από τον 9ο έως και το 15ο αι. Αναλυτική μελέτη του χειρόγραφου βιβλίου. Γενική ιστορική επισκόπηση της λατινικής γραφής. Χρονολογήσεις και γεωγραφικές τοποθετήσεις βυζαντινών μουσικών χειρογράφων. Ασκήσεις ανάγνωσης από ελληνικά και λατινικά χειρόγραφα.

«Στοιχεία Διεύθυνσης Ορχήστρας»

Αναφορά για την Συμφωνική Ορχήστρα από το τέλος του 18^{ου} αιώνα και μέχρι τον καιρό μας: Ιστορία των διαφόρων τύπων Χορωδίων & Ορχηστρών και της εξέλιξής τους εντός των πλαισίων της έντεχνης ευρωπαϊκής Μουσικής. Ιστορία του ρεπερτορίου τους. Ιστορία του ρόλου του Διευθυντού Χορωδίας/Ορχήστρας. Ιστορία και συστηματικές αναφορές στην κινησιολογία της/του διευθύνοντος. Συστηματική άσκηση στην κινησιολογία.

«Η Συμφωνική Ορχήστρα μετά το 1950»

Συστηματική ακρόαση χαρακτηριστικών αποσπασμάτων έργων - διαμόρφωση κριτηρίων «συνειδητής ακρόασης» - αναφορά στα ενορχηστρωτικά «ιδιώματα» - αναφορά στις διάφορες «σχολές».

«Ενορχήστρωση II»

Συστηματική μελέτη της Συμφωνικής Ορχήστρας από την εποχή του Όψιμου Ρομαντισμού και μέχρι τον 2° παγκ. Πόλεμο - έμφαση στα ξύλινα πνευστά - ασκήσεις Ενορχήστρωσης.

«Σημειογραφία της αρχαίας ελληνικής μουσικής»

Από τον 4° πΧ αιώνα (ίσως ήδη από τον 5°) οι αρχαίοι Έλληνες διέθεταν σημειογραφικό σύστημα (*παρασημαντική*) για την καταγραφή της μουσικής. Πρόκειται για σύμβολα φθόγγων (*σημεία*) αλφαβητικού χαρακτήρα, τα οποία τοποθετούνταν πάνω από τις συλλαβές του κειμένου, αν επρόκειτο για τραγούδι (*σημεία λέξεως*), ή σε ακολουθία, αν επρόκειτο για οργανική μουσική (*σημεία κρούσεως*). Οι διάρκειες των φθόγγων δηλώνονταν με ιδιαίτερα σύμβολα (*ρυθμικά σημεία*), τα οποία τοποθετούνταν πάνω από τα μελωδικά. Τρεις είναι οι κύριες πηγές της παρασημαντικής: ο Αριστοίδης Κοϊντιλιανός (*Περί μουσικής*), ο Αλύπιος (*Εισαγωγή μουσική*) και οι Ανώνυμοι του Bellermann (*Τέχνη μουσική*). Στο σύστημα αυτό είναι καταγεγραμμένα τα περί τα εξήντα σωζόμενα μελικά αποσπάσματα. Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγραφεί το εν λόγω αρχαιοελληνικό μουσικό σημειογραφικό σύστημα όπως αναδύεται από τις αναφερθείσες θεωρητικές πραγματείες και να ερευνηθεί η εφαρμογή του στις σωζόμενες παρτιτούρες.

«Ρυθμική θεωρία της αρχαίας ελληνικής μουσικής»

Εξετάζεται η περί του μουσικού ρυθμού θεωρία (*ρυθμική*), την οποία ανέπτυξε και διατύπωσε συστηματικά κυρίως ο Αριστόξενος (4^{ος} πΧ αιώνας), και η οποία αποτελεί συμπλήρωμα στην αριστοξενική περί της μουσικής μελωδίας θεωρία (*αρμονική*). Το μάθημα έχει ως σκοπό την εισαγωγή των φοιτητών στη φιλοσοφική σκέψη των Αρχαίων Ελλήνων στο πεδίο της πρόσληψης της χρονικής συνιστώσας του μουσικού φαινομένου, καθώς και τη συνειδητοποίηση εκ μέρους τους ότι η αρχαιοελληνική μουσική ρυθμική θεωρία αποτελεί την απαρχή της μετέπειτα ευρωπαϊκής μουσικοθεωρητικής εξέλιξης στη χρονική (ρυθμική) συνιστώσα της μουσικής, με ιδιαίτερη εφαρμογή στη νεοελληνική δημοτική και λαϊκή μουσική παράδοση.

«Η κιθάρα στην Ευρώπη, στον 20ό αιώνα»

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση των συνθηκών μέσα στις οποίες η κιθάρα αξιοποιήθηκε ως όργανο της έντεχνης μουσικής στην Ευρώπη, κατά τον 20ό αιώνα. Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά στον ελληνικό χώρο, εξετάζεται η ραγδαία αύξηση του ενδιαφέροντος γύρω από την κιθάρα κατά το δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα, καθώς και οι συνθήκες θεμελίωσης και ανάπτυξης της ελληνικής Σχολής κιθάρας. Την περίοδο αυτή, οι Έλληνες κιθαριστές επιδίωξαν τον μετασχηματισμό της λειτουργίας του οργάνου από συνοδευτικό σε σολιστικό και την αναγνώρισή του ως φορέα της έντεχνης μουσικής. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται παράμετροι όπως το ρεπερτόριο, η τεχνική, οι ερμηνευτικές πρακτικές, η συνθετική παραγωγή, οι μέθοδοι διδασκαλίας, η κατασκευή του οργάνου κ.λπ. Πρόκειται για μάθημα επιλογής κατεύθυνσης του 1ου τομέα, το οποίο παράλληλα προσφέρεται ως ελεύθερη επιλογή σε όλους τους φοιτητές του Τμήματος.

«Ψηφιακή παρτιτούρα και ηλεκτρονικές εκδόσεις»

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση των προκλήσεων, των δυνατοτήτων και των προοπτικών που διαγράφονται από την αξιοποίηση της ψηφιακής παρτιτούρας στα χέρια του σύγχρονου μουσικολόγου. Εντάσσεται, δε, στον ευρύτερο χώρο των ψηφιακών ανθρωπιστικών επιστημών (digital humanities). Η δυνατότητα επεξεργασίας της παρτιτούρας μέσω υπολογιστή έφερε στα χέρια του συνθέτη τέτοιες δυνατότητες, που σταδιακά επιβάλλουν την ψηφιακή παρτιτούρα ως το βέλτιστο μέσο αποτύπωσης της μουσικής. Από το γνωστικό αντικείμενο της ιστορικής μουσικολογίας, αναπτύσσονται ζητήματα χρονολόγησης της παρτιτούρας, ταυτοποίησης του δημιουργού, διερεύνησης της γνησιότητας του έργου, δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας κ.λπ. Από τον χώρο της υπολογιστικής μουσικολογίας, εξετάζεται η συμβολή των γλωσσών συμβολικής αναπαράστασης της μουσικής (MusicXML) στον τομέα της διαλειτουργικότητας και η ραγδαία διάδοση της ψηφιακής παρτιτούρας χάρη στο Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα. Σχετικά με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, εξετάζεται ψηφιακή παρτιτούρα ως μέσο για την καλλιέργεια της δημιουργικότητας κατά την διδασκαλία μουσικών συνόλων. Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση, μεταξύ άλλων, να γράφουν μουσική στον υπολογιστή χρησιμοποιώντας εφαρμογές επεξεργασίας της παρτιτούρας.

«Συμφωνική Ορχήστρα Ι» και «Συμφωνική Ορχήστρα ΙΙ»

Τα δύο αυτά μαθήματα, κατανεμημένα αντίστοιχα στο Χειμερινό και το Εαρινό Εξάμηνο Σπουδών, μπορούν να επιλέξουν φοιτητριες και φοιτητές του Τμήματος που παίζουν Όργανα Συμφωνικής Ορχήστρας και συμμετέχουν συστηματικά στις δοκιμές και συναυλίες της Αθηναϊκής Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων-ΑΣΟΝ κατά το Εξάμηνο Σπουδών για το οποίο τα επιλέγουν.

4. Σεμινάρια της Κατεύθυνσης Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας

«Σεμινάριο: Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής»

Το αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η καθαρογράφιση και έκδοση έργων Ελλήνων συνθετών που βρίσκονται σε χειρόγραφη μορφή ή σε παλιές εκδόσεις σε προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή και η παρουσίασή τους. Απώτερος στόχος είναι η επιστημονική επεξεργασία και έκδοση των έργων μέσω του "Εργαστηρίου μελέτης και έκδοσης της Ελληνικής Μουσικής" που λειτουργεί στο Τμήμα.

«Σεμινάριο: Η ρομαντική Συμφωνία από τον Σούμπερτ στον Μάλερ»

Σκοπός του σεμιναρίου είναι η ιστορική, αναλυτική και αισθητική μελέτη του είδους Συμφωνία κατά την περίοδο του μουσικού ρομαντισμού (1815-1914), περίοδο κατά την οποία η Συμφωνία αναδείχθηκε στο κορυφαίο είδος ενόργανης έντεχνης μουσικής. Κάθε χρονιά θα μελετώνται οι Συμφωνίες ενός ή δύο σημαντικών συνθετών που έγραψαν Συμφωνίες: Schubert, Mendelssohn, Schumann, Berlioz, Liszt, Brahms, Bruckner και Mahler. Το σεμινάριο περιλαμβάνει προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία, για τα οποία δίνονται λεπτομερείς οδηγίες.

«Σεμινάριο: Η μουσική ζωή στην Ελλάδα στον 19^ο αιώνα»

Στο σεμινάριο αυτό θα ασχοληθούμε με την παρουσία δυτικής μουσικής στην Ελλάδα στον 19ο αιώνα, αφενός στο ελληνικό βασίλειο και αφετέρου στα νησιά του Ιονίου, δυο περιοχές που είχαν μέχρι το 1864 διαφορετική ιστορία και συνεπώς διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Η εποχή συμπίπτει με την βασιλεία του Οθωνα και του Γεωργίου Α'. Σε αυτή την εποχή, η όπερα, π.χ., ήδη είχε μια σταθερή παρουσία στην Κέρκυρα, ενώ στην Αθήνα εμφανίζεται για πρώτη φορά το 1837. Για το αντικείμενο αυτό έχουν γίνει αρκετές ειδικές μελέτες που αφορούν συγκεκριμένα θέματα, όπως η όπερα στην Ελλάδα της εποχής, την μουσική εκπαίδευση κ.α., αλλά πολλά θέματα δεν έχουν ακόμα καλυφθεί. Γενικές πληροφορίες δίνουν τα τρία γνωστά βιβλία για την ιστορία της ελληνικής μουσικής των Συναδινό (1919), Μοτσενίγο (1958) και Ρωμανού (2006) (βλ. λίστα βιβλιογραφίας). Θα προσπαθήσουμε, κυρίως με βάση τις υπάρχουσες μελέτες, να σχηματίσουμε στην πορεία των παρουσιάσεων μια πληρέστερη εικόνα για το θέμα μας.

«Σεμινάριο: Τα τρία με πληκτροφόρο των Haydn και Mozart κατά την δεκαετία του 1780»

Το σεμινάριο απευθύνεται σε φοιτητές που ενδιαφέρονται για την μουσική θεωρία και ανάλυση επί του ρεπερτορίου της κλασσικής περιόδου. Πιο συγκεκριμένα, αντικείμενο του σεμιναρίου θα αποτελέσουν τα τρία με πληκτροφόρο του Joseph Haydn (Hob. XV: 5-17) και του Wolfgang Amadeus Mozart (KV 496, 498, 502, 542, 548, 564) που συνετέθησαν μεταξύ των ετών 1784 και 1790, σε συνάφεια με θεωρίες για την μουσική μορφή της εποχής τους αλλά και της εποχής μας.

«Μουσική και εικόνα: η μουσική στις εικαστικές τέχνες και στον κινηματογράφο»

Η μουσική συμμετείχε ανέκαθεν σε σχέσεις αλληλεπίδρασης με τις εικαστικές τέχνες, κάτι που αποδεικνύεται από πολυάριθμα έργα τέχνης που ξεπερνούν τα αισθητικά όρια της μουσικής και της εικαστικής έκφρασης, έργα ζωγραφικής εμπνευσμένα από τη μουσική, προγραμματικές μουσικές συνθέσεις με αφορμή την εικόνα ή κινηματογραφικές μουσικές με επιρροή πάνω σε αυτή. Το σεμινάριο επικεντρώνεται σε αναλύσεις χαρακτηριστικών έργων τέχνης που καταδεικνύουν τους τρόπους με τους οποίους ενσωματώνονται αισθητικά οι αναλογικές ή αντιθετικές σχέσεις μεταξύ μουσικού ήχου και εικόνας.

«Μικτή χορωδία ΤΜΣ»

Πρόκειται για μια δραστηριότητα του Τμήματος που υποποιεί την απαραίτητη πρακτική-καλλιτεχνική εμπειρία που είναι χρήσιμο να έχουν οι φοιτητές μουσικολογίας και οι νέοι μουσικολόγοι, και την οποία δεν μπορούν να αποκτήσουν σε άλλου είδους μουσικές σπουδές εκτός πανεπιστημίου, που πολλοί ακολουθούν παράλληλα. Η συμμετοχή στη δράση αυτή είναι απολύτως εθελοντική. Αντί άλλης περιγραφής, παραθέτουμε ένα συνοπτικό ιστορικό της δράσης της Μικτής Χορωδίας από την ίδρυσή της το 1998. Ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 1998 και αποτελεί την έκφραση της ισχυρής βούλησης του Τμήματος Μουσικών Σπουδών να δημιουργήσει μια πλούσια καλλιτεχνική κίνηση στο Τμήμα και γενικότερα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Αποτελείται από φοιτητές του Τμήματος με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το διεθνές χορωδιακό ρεπερτόριο, αλλά και την ελληνική μουσική δημιουργία. Μέλη της μπορούν να γίνουν και φοιτητές εκτός του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, καθώς και πτυχιούχοι. Η Χορωδία έχει ασχοληθεί με έργα Ελλήνων συνθετών τόσο της Επτανησιακής και Εθνικής Σχολής, όσο και της νεότερης περιόδου, και έχει ερμηνεύσει σημαντικά έργα του κλασικού ρεπερτορίου, όπως την Μεγάλη Λειτουργία σε σι ελάσσονα και το Magnificat του Bach, τα Requiem του Mozart, του Fauré και του Brahms, τη Λειτουργία της Στέφης του Mozart, τη Συμφωνία της Λεβεντιάς του Καλομοίρη, τις λειτουργίες Nelson και Sancti Nicolai του Haydn, έργα του Σκαλκώτα, του Αντωνίου, του Σαμάρα κ.α. Ελλήνων συνθετών, τη Συμφωνία των Ψαλμών του Stravinsky, την 2η Συμφωνία του Shostakovich, τα Carmina burana του Orff, την 9η

Συμφωνία του Beethoven, το ορατόριο Ηλίας του Mendelssohn, τις όπερες Μάρκος Μπότσαρης και Fior di Maria του Καρρέρ, μεγάλο αριθμό χορωδιακών από όπερες του Verdi κ.ά. Έχει συνεργαστεί με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ, τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων, την Φιλαρμονία Ορχήστρα Αθηνών, την Κρατική Συμφωνική Ορχήστρα Νέων της Κύπρου, την Αθηναϊκή Συμφωνική Ορχήστρα Νέων και με μαέστρους όπως οι Βύρων Φιδετζής, Μίλτος Λογιάδης, Ελευθέριος Καλκάνης, Μιχάλης Οικονόμου, Παύλος Σεργίου κ.α. Εκτός των πανεπιστημιακών χώρων, έχει εμφανιστεί στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, στο Βασιλικό Θέατρο Θεσσαλονίκης και στην Κύπρο. Τον Απρίλιο του 2006 επισκέφθηκε τα Πανεπιστήμια του Μονάχου και της Χαϊδελβέργης, όπου πραγματοποίησε συναυλίες ελληνικής χορωδιακής μουσικής. Με τον τρόπο αυτό εγκαίνιασε τις επαφές της με μεγάλα ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια, που συνεχίστηκαν με το ταξίδι της αυτό στο Πανεπιστήμιο της Βενετίας, το καλοκαίρι του 2008, και στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης, τον Μάιο του 2010. Έχει επίσης εμφανιστεί στο διεθνές φεστιβάλ Αιγαίου στη Σύρο το 2011, το 2012 και το 2013, καθώς και στις «Γιορτές Ελληνικής Μουσικής» το 2014, το 2015, το 2016 και το 2017. Από την ίδρυσή της και μέχρι το 2017 επισκεπτόταν κάθε χρόνο την Κύπρο στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής επίσκεψης της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Από την εμπειρία της αυτή στο μαρτυρικό Νησί προήλθε ένας τόμος με Τραγούδια της Κύπρου επεξεργασμένα για μικτή τετράφωνη χορωδία (σε νότες και σε ηχογράφηση), που η Χορωδία προσφέρει δωρεάν στους φίλους της χορωδιακής μουσικής, Έλληνες, Κύπριους και ξένους. Τον Οκτώβριο του 2013 παρουσίασε σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση το έργο της Πηγής Λυκούδη «Χαρά σε, χώρα λευκή», βασισμένο στον «Υμνο της Αθηνάς» του Κωστή Παλαμά, σε συνεργασία με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων. Τον Απρίλιο του 2017 παρουσίασε σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση την «Λειτουργία εις κεκοιμημένους» (Requiem) του Δημητρίου Λιάλιου, ένα έργο που δεν είχε εκτελεστεί ποτέ, 130 χρόνια μετά τη σύνθεσή του.

2. Εθνομουσικολογία και Πολιτισμική Ανθρωπολογία

Η Κατεύθυνση της Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας ανταποκρίνεται και υλοποιεί τους ακαδημαϊκούς στόχους ενός διεθνώς καθιερωμένου κλάδου μελέτης της μουσικής και αναδεικνύει τη σχέση μεταξύ μουσικής και πολιτισμού σε ιστορική και συγχρονική προοπτική, τόσο στον ελληνικό χώρο όσο και παγκοσμίως. Στο πεδίο συνάντησης της εθνομουσικολογίας με την κοινωνική/πολιτισμική ανθρωπολογία εντάσσονται θεματικές προσεγγίσεις της σχέσης μουσικής και πολιτισμού που άπτονται όλων των τελεστικών τεχνών (αφήγηση/ιστόρηση, τραγούδι, χορός, δρώμενο/δράμα, κινηματογράφος), των λοιπών μορφών τέχνης και των θεωρητικών προσεγγίσεών τους, στο ευρύτερο πλαίσιο του μουσικού πολιτισμού. Πιο συγκεκριμένα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα θεωρίας και μεθοδολογίας τα οποία αφορούν τη μελέτη της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής, ποικίλων ειδών της σύγχρονης δημοφιλούς μουσικής, «άλλων» μουσικών πολιτισμών, τη σχέση της μουσικής με άλλες τέχνες, καθώς και με ζητήματα που αφορούν τη σχέση της μουσικής με ποικίλες πλευρές της καθημερινής ζωής των ανθρώπων, όπως είναι η συγκρότηση κοινοτήτων και ταυτοτήτων (π.χ. εθνικών/εθνοτικών, έμφυλων), η πολιτική, η θρησκεία, η εκπαίδευση, η τεχνολογία, κ.ά. Η αναγκαιότητα της ύπαρξης της Κατεύθυνσης είναι φανερή από το ίδιο το αντικείμενό της και δίνει την ευκαιρία στους αποφοίτους της να αποκτήσουν σημαντική εξειδίκευση σ' αυτά τα επιστημονικά πεδία.

Ως εκ τούτου στα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα προσόντα της Κατεύθυνσης Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας περιλαμβάνονται, κυρίως, τα εξής:

- Η γνωριμία με τα αντικείμενα μελέτης των εθνομουσικολόγων, των ανθρωπολόγων της μουσικής και των πολιτισμικών ανθρωπολόγων.
- Η εξοικείωση με ζητήματα θεωρίας των πεδίων της εθνομουσικολογίας και της πολιτισμικής ανθρωπολογίας.
- Η κατανόηση των βασικών αρχών της εθνογραφικής έρευνας.
- Η κατανόηση των βασικών αρχών της αρχειακής έρευνας.
- Η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στον πολιτισμό και την ατομική συμπεριφορά.
- Η εξοικείωση με έννοιες και προσεγγίσεις που βοηθούν την κατανόηση οικείων και άλλων (μουσικών) πολιτισμών.
- Η κατανόηση της σχέσης ανάμεσα στο παγκόσμιο και στο ιδιαίτερο στους μουσικούς πολιτισμούς.
- Η κριτική προσέγγιση της σχέσης ανάμεσα σε τοπικές και παγκόσμιες διαδικασίες και ζητήματα.
- Η κατανόηση της ανθρωπολογίας της μουσικής όχι ως ένα γνωστικό αντικείμενο ("η μουσική των άλλων"), αλλά ως μία ευρύτερη αναλυτική και ερμηνευτική σκοπιά.
- Η γνωριμία με τις πρακτικές και εφαρμοσμένες διαστάσεις της εθνομουσικολογίας και της ανθρωπολογίας της μουσικής.
- Η παροχή στους φοιτητές σεμιναρίων που αφορούν την έρευνα και τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών.

Σημειώνεται, επίσης, ότι, είναι πλήθος οι διδακτορικές διατριβές που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της εκπόνησης, οι οποίες αντιμετωπίζουν ανάλογα θέματα και προωθούν την έρευνα. Τα τελευταία έτη, από της λειτουργίας της Κατεύθυνσης, αλλά και της αντίστοιχης ειδίκευσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκτέλεση/Ερμηνεία της Παραδοσιακής Μουσικής», έχει προστεθεί και η εκπόνηση πτυχιακών αλλά και μεταπτυχιακών

εργασιών, που διευρύνουν ακόμη περισσότερο τον πλούτο αλλά και το εύρος και βάθος της έρευνας και εξασφαλίζουν στους αποφοίτους πολύτιμα επιστημονικά και επαγγελματικά εφόδια.

Στο πλαίσιο της Κατεύθυνσης υλοποιούνται μαθήματα κορμού του 5ετούς προγράμματος σπουδών του Τμήματος, τα οποία, σε συνδυασμό με τα μαθήματα της κατεύθυνσης, τα επιλεγόμενα, τα σεμινάρια και την πτυχιακή εργασία, συναπαρτίζουν μια υψηλού επιπέδου επιστημονική συγκρότηση αλλά και επαγγελματική κατάρτιση στους πτυχιούχους της Κατεύθυνσης. Τα μαθήματα αυτά είναι τα ακόλουθα:

1. Μαθήματα που εκπορεύονται από την Κατεύθυνση Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας και εντάσσονται στο Υποχρεωτικό Πρόγραμμα Κορμού:

«Εθνομουσικολογία Ι»

Στόχος της συγκεκριμένης παράδοσης, είναι η εισαγωγή των φοιτητών στα κύρια γνωρίσματα της επιστήμης της Εθνομουσικολογίας. Η ιστορική εξέλιξη του κλάδου, η μεθοδολογία και τα ερευνητικά αντικείμενα, η διερεύνηση των συναφειών μεταξύ της Ιστορικής Μουσικολογίας, της Εθνομουσικολογίας και της Συστηματικής Μουσικολογίας, καθώς και οι νεότερες επιστημονικές τάσεις, αποτελούν τους κύριους άξονες ανάπτυξης του μαθήματος. Οι διαλέξεις συνοδεύονται από ακουστικά-μουσικά παραδείγματα.

«Εθνομουσικολογία ΙΙ»

Το μάθημα καλύπτει την εξέλιξη του κλάδου της εθνομουσικολογίας από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα έως σήμερα. Αυτή η περίοδος χαρακτηρίζεται από την εστίαση στη μελέτη της μουσικής «στον πολιτισμό και ως πολιτισμό», η οποία διαμορφώθηκε σε μεγάλο βαθμό από την ενσωμάτωση στην εθνομουσικολογία της σύγχρονης ανθρωπολογικής θεωρίας και της μεθόδου της εθνογραφίας. Στο μάθημα, δίνεται έμφαση στην στροφή από τη μελέτη της μουσικής στη μελέτη του ήχου και στη σύνδεσή του ήχου με τον χώρο, τον υλικό πολιτισμό και τη συγκρότηση κοινωνικών και πολιτισμικών ταυτοτήτων. Μέσα από παραδείγματα διαφορετικών μουσικών και ηχητικών πρακτικών εξετάζεται η σχέση της μουσικής και του ήχου με τις κοινωνικές δομές και ο μετασχηματισμός αυτής της σχέσης σε συνάρτηση με την επίδραση της τεχνολογίας, της παγκοσμιοποίησης και της μετανάστευσης. Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους/τις φοιτητές/-τριες στις σύγχρονες θεωρητικές, μεθοδολογικές και πρακτικές αναζητήσεις του κλάδου της εθνομουσικολογίας, μέσω της παρουσίας των κυρίαρχων προβληματικών που αποτυπώνονται στην βιβλιογραφία.

«Πολιτισμική και μουσική ανθρωπολογία Ι»

Το μάθημα περιλαμβάνει μια επισκόπηση των εννοιών-κλειδιά, των μεθόδων, των ερωτημάτων, των θεμάτων και των τάσεων στην προσπάθεια των ανθρωπολόγων να μελετήσουν την έννοια του πολιτισμού. Η προσέγγιση και η διερεύνηση ποικίλων πολιτισμών αποτελεί μία συναρπαστική εμπειρία, καθώς αποκαλύπτεται η ιστορική και πολιτισμική διάσταση οικείων και μη κοσμοαντιλήψεων, παραδόσεων, συστημάτων πεποιθήσεων και αξιών. Ετσι, μέσα από την μελέτη διαφόρων εθνογραφικών παραδειγμάτων θα διερευνήσουμε ορισμένα από τα βασικά ζητήματα της σύγχρονης πολιτισμικής ανθρωπολογίας, όπως πολιτισμός και νόημα, γλώσσα και επικοινωνία, κοινωνική κατασκευή της ταυτότητας και της πραγματικότητας, πολιτισμικές πλευρές των κοινωνικών και οικονομικών ιεραρχήσεων. Μολονότι η ανθρωπολογία μοιράζεται μεγάλο μέρος της θεωρίας της με άλλες κοινωνικές επιστήμες, διακρίνεται από αυτές λόγω της εθνογραφικής μεθόδου (συμμετοχική παρατήρηση και σε βάθος εμπειρική μελέτη των πολιτισμικών ομάδων) και των ερευνητικών και συγγραφικών της διαστάσεων, στις οποίες θα δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στη διάρκεια του μαθήματος αυτού.

«Πολιτισμική και μουσική ανθρωπολογία ΙΙ»

Αφού ολοκληρώσαμε την επισκόπηση των εννοιών-κλειδιά, των μεθόδων, των ερωτημάτων, των θεμάτων και των τάσεων στην προσπάθεια των ανθρωπολόγων να μελετήσουν την έννοια του πολιτισμού, στο μάθημα αυτό θα εστιάσουμε στην μελέτη της μουσικής. Πιο συγκεκριμένα, θα μελετήσουμε τη μουσική, από την σκοπιά της ανθρωπολογίας, ως κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο που διαμορφώνει και διαμορφώνεται από κοινωνικές σχέσεις, πολιτισμικές ταυτότητες και νοήματα. Μέσα από ποικίλα εθνογραφικά παραδείγματα θα εξερευνήσουμε τους κύριους θεωρητικούς προσανατολισμούς (όπως η φαινομενολογία και θεωρία της επιτέλεσης) και τα ζητήματα (όπως η τεχνολογία, οι έμφυλες, εθνικές και εθνοτικές ταυτότητες, τα συναισθήματα και η παγκοσμιοποίηση) που αναδεικνύει η σύγχρονη ανθρωπολογική μελέτη της μουσικής.

«Ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα»

Το μάθημα επιδιώκει μια πρώτη γνωριμία των φοιτητών με τον πλούτο και την ποικιλία των ελληνικών λαϊκών μουσικών οργάνων. Προηγείται μια γενική εισαγωγή για τις χρήσεις και τους συμβολισμούς των παραδοσιακών οργάνων, με παραδείγματα από διάφορες ιστορικές περιόδους και μουσικούς πολιτισμούς, σε σχέση με μύθους και τελετουργίες, φύλα και κοινωνικές τάξεις, πολιτισμικά δίκτυα, παράδοση και νεωτερικότητα. Επίσης, γίνεται λόγος για τα κύρια συστήματα ταξινόμησης και τις «οικογένειες» λαϊκών οργάνων κι επισημαίνονται οι διαφοροποιήσεις τους από τα όργανα της «κλασικής» ορχήστρας. Παρουσιάζονται τα κυριότερα παραδοσιακά όργανα και οι συνδυασμοί τους («ζυγίες» και «κομπανιές») στη στεριανή και στη θαλασσινή Ελλάδα κι εξετάζονται αναλυτικότερα ανά κατηγορίες:

- Μεμβρανόφωνα: νταούλι, τουμπί, τουμπελέκι, ντέφι.
- Αερόφωνα: φλογέρα-σουραύλι-μαντούρα, τσαμπούνα-γκάιντα, ζουρνάς, κλαρίνο.
- Χορδόφωνα: ταμπουράς, λαούτο, ούτι, κιθάρα, μαντολινάτα, αχλαδόσχημη λύρα, κεμεντζές, κεμανές, κανονάκι, σαντούρι, λατέρνα.
- Ιδιόφωνα: κουδούνια, κουτάλια, σήμαντρα κ.ά.
- Ηχητικά αντικείμενα.

Τα μαθήματα συνοδεύονται από «ζωντανή» παρουσίαση της τεχνικής παιξίματος και του βασικού ρεπερτορίου κατά περιοχές, με καλεσμένους επιφανείς λαϊκούς οργανοπαίκτες και προβολή ταινιών για την τεχνική κατασκευής τους.

«Ελληνική παραδοσιακή μουσική»

Το μάθημα επιδιώκει μια πρώτη γενική γνωριμία των φοιτητών με την ιστορική πορεία, τη δομή, το περιεχόμενο και τις λειτουργίες της ελληνικής δημοτικής μουσικής. Η μουσική παράδοση εξετάζεται ως ενότητα λόγου-μέλους-κίνησης (τραγούδι-μουσική-χορός), σε συνδυασμό με τους συμβολικούς κώδικες που εμπεριέχει και τις λειτουργίες που επιτελεί. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα στοιχεία της προφορικότητας και του αυτοσχεδιασμού, καθώς και στη διασάφηση των όρων: παραδοσιακό, λαϊκό, δημοτικό, φολκλόρ και έθνικ. Με αφετηρία την έρευνα του Σαμουέλ Μπο-Μποβί, σχολιάζεται η ιστορική εξέλιξη της ελληνικής μουσικής παράδοσης από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας, και επισημαίνονται συνέχειες και τομές, εξωτερικές επιδράσεις και αμοιβαίες ανταλλαγές, μέσα από τα πολιτισμικά δίκτυα επικοινωνίας μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Σκιαγραφείται ο «μουσικός χάρτης του Ελληνισμού», μέσα από τη διάκριση στεριανής και

θαλασσίνης παράδοσης ως προς τις κλίμακες, τους ρυθμούς, τα όργανα και τη μουσικοποιητική δομή, σε συνδυασμό με αντιπροσωπευτικά ηχητικά δείγματα απ' όλες τις περιοχές, τα είδη και τους τύπους ρεπερτορίου. Τέλος, γίνεται μια ιδιαίτερη αναφορά στη λειτουργία του ήχου και της μουσικής στο θέατρο σκιών, όπου μέσα από μια ιδιαίτερη σύνθεση τεχνών προκύπτει η ελληνική λαϊκή «όπερα».

2. Υποχρεωτικά/Επιλεγόμενα μαθήματα της Κατεύθυνσης Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας

«Μουσικές βιογραφίες»

Διδάσκεται η βιογράφιση ως εθνογραφική έρευνα και συγγραφή. Γίνεται διάκριση ανάμεσα στα ποικίλα είδη βιογράφισης και την εθνογραφική βιογράφιση και οι φοιτητές αναλαμβάνουν να εκπονήσουν βιογραφίες μουσικών από τον ευρύτερο χώρο της εθνομουσικολογικής πρακτικής και να αναδείξουν τη συνάντηση ανάμεσα στο μουσικό και το πολιτισμικό στοιχείο όσον αφορά στους βιογραφούμενους και τις βιογραφούμενες και ακολούθως ή παράλληλα να σχεδιάσουν και να προτείνουν τρόπους σύνδεσης του μουσικού/πολιτισμικού στοιχείου με τον εθνομουσικολογικό ή πολιτισμικό ανθρωπολογικό λόγο (discourse) που διαπνέει τη βιογραφία, έχοντας ως οδηγό ανάλογες αναλύσεις άλλων, δημοσιευμένων εθνογραφικών βιογραφιών.

«Μουσική και το ιερό»

Η μουσική και το ιερό αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά της ανθρώπινης κατάστασης οπουδήποτε, οποτεδήποτε και με οποιονδήποτε τρόπο αυτή εκδηλώνεται. Με βάση το τρίπτυχο της βιωματικής εμπειρίας, έκφρασης και επικοινωνίας διακρίνονται οι ποικίλες συμβολικές και πρακτικές γέφυρες ανάμεσα στη μουσική και το ιερό. Τα εθνογραφικά παραδείγματα του μαθήματος καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα μουσικών θεματικών από τον Ινδουισμό, το Σουφισμό, το Σαμανισμό και από τις μονοθεϊστικές θρησκευτικές παραδόσεις.

«Αστική λαϊκή μουσική»

Το μάθημα επιδιώκει μια πρώτη γνωριμία των φοιτητών με την ιστορική πορεία, τη δομή, το περιεχόμενο και τις λειτουργίες της ελληνικής αστικής λαϊκής μουσικής, με ιδιαίτερη έμφαση στην παράδοση του ρεμπέτικου. Αρχικά, επιχειρείται μια γενική αναφορά στον αστικό λαϊκό πολιτισμό και τα κύρια χαρακτηριστικά του, στη δημιουργία και εξέλιξη των αστικών κέντρων στο νεότερο ελλαδικό κράτος και στη μουσική ζωή στην Αθήνα του 19^{ου} αι. Επίσης, παρουσιάζεται η μουσική παράδοση στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα του Ελληνισμού, τη Σμύρνη και την Πόλη. Από την «προϊστορία του Ρεμπέτικου», μέσα από τη διαμάχη «καφέ-αμάν» και «καφέ-σαντάν», περνάμε στην πρώτη ιστορική περίοδο «της φυλακής και του τεκέ» (ως το 1922). Ακολουθεί η «κλασική» περίοδος (1922-1940), εξετάζοντας τη συμβολή των προσφύγων στη διαμόρφωση του είδους και το πέρασμα από τη «σμιρναϊκή» στην «πειραιώτικη» σχολή. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο έργο και την προσωπικότητα του Μάρκου Βαμβακάρη, στο ρόλο της δισκογραφίας και στις συνέπειες από την επικράτηση της μεταξικής λογοκρισίας. Τέλος, με την «εργατική» περίοδο (1945-1955) παρακολουθούμε την «κάθαρση» του ρεμπέτικου, με πρωτοπόρο τον Βασίλη Τσιτσάνη και τις καινοτομίες που εισάγει στη δομή και τη λειτουργία των τραγουδιών, με αποκορύφωμα την καθιέρωση του τετραχόρδου μπουζουκιού από τον Μανώλη Χιώτη. Τέλος, αναφορά στο «λαϊκό» τραγούδι στη δεκαετία 1955-1965 (μέσα από το «δίπολο» Καζαντζίδης-Μπιθιώκης) και στο νέο είδος που εγκαινιάζουν ως «έντεχνο λαϊκό τραγούδι» ο Μάνος Χατζιδάκις και ο Μίκης Θεοδωράκης, φωτίζει τον «απόηχο» της παράδοσης του ρεμπέτικου στην εξέλιξη του νεότερου ελληνικού τραγουδιού.

«Το ελληνικό τραγούδι στον 20^ο αιώνα-Ιστορική ανασκόπηση»

Το μάθημα αυτό έρχεται ως συνέχεια της εισαγωγής στην Αστική Λαϊκή Μουσική και στοχεύει στη γνωριμία των φοιτητών με ειδικότερες πτυχές, μουσικά είδη, περιόδους και αντιπροσωπευτικούς εκπροσώπους του ελληνικού τραγουδιού (συνθέτες, στιχουργούς, τραγουδιστές και μουσικούς), στην ιστορική του εξέλιξη στον 20^ο αιώνα. Παρουσιάζονται κριτικά οι βασικές βιβλιογραφικές και δισκογραφικές πηγές και σχολιάζονται οι πολιτικοί, κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες που επηρέασαν τη δομή και λειτουργία των τραγουδιών στις επιμέρους ιστορικές περιόδους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην περίοδο από τη δεκαετία του 1960 έως τις μέρες μας και στο πέρασμα από το λαϊκό στο «έντεχνο-λαϊκό» τραγούδι, στην αναβίωση του ρεμπέτικου, στη λειτουργία του δημοτικού τραγουδιού στο σύγχρονο αστικό περιβάλλον, καθώς και στα νεότερα δημοφιλή είδη (ποπ, ροκ, χιπ-χοπ κλπ) και στην επιτέλεση της μουσικής και του χορού στα σύγχρονα μουσικά κέντρα διασκέδασης. Ακολούθως, οι φοιτητές καλούνται να εκπονήσουν μια εργασία, σε θέμα που θα επιλέξουν σε συνεργασία με τον διδάσκοντα, για την οποία απαιτούνται έρευνα σε αρχεία και βιβλιοθήκες (με την αποδελτίωση ειδικής αρθρογραφίας και δισκογραφίας), καθώς και πρωτότυπες συνεντεύξεις με καλλιτέχνες ή άλλους συντελεστές του ελληνικού τραγουδιού.

«Αραβο-περσική Μουσική»

Στόχος της συγκεκριμένης παράδοσης, είναι η εισαγωγή των φοιτητών στην λόγια μουσική παράδοση των Αράβων και Περσών, η οποία καλλιεργήθηκε στο παρελθόν, κυρίως στις αυλές των αριστοκρατών και εξελίχθηκε με διαφορετικό τρόπο στα εκάστοτε χαλιφάτα. Η συγκρότηση της αραβικής μουσικής θεωρίας στην εποχή του Μεσαίωνα, ο ρόλος των Σύρων και Αράβων μεταφραστών ως προς την διάδοση του αρχαιοελληνικού μουσικοθεωρητικού στοχασμού, το ιστορικό και πολιτισμικό υπόβαθρο των πηγών, το τονικό σύστημα των Αράβων και των Περσών, τα είδη της θρησκευτικής και κοσμικής μουσικής, τα όργανα και τα οργανικά σύνολα, αποτελούν τις κύριες θεματικές ενότητες που εξετάζονται στα πλαίσια του μαθήματος. Οι παραδόσεις συνοδεύονται από ακουστικά μουσικά παραδείγματα.

«Μουσική καταγραφή και ανάλυση στην εθνομουσικολογία»

Η μουσική καταγραφή και η ανάλυση αποτελούν δύο από τα κυριότερα επιστημονικά εργαλεία της εθνομουσικολογικής έρευνας σε ότι αφορά την προσέγγιση και κατανόηση των τονικών συστημάτων και των μορφολογικών χαρακτηριστικών προφορικών μουσικών ιδιωμάτων ή παραδόσεων. Στόχος του μαθήματος είναι η εκμάθηση της μεθόδου μουσικής καταγραφής και ανάλυσης, καθώς και η ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων της σημειογραφικής αποτύπωσης του ήχου, που προκύπτουν λόγω της ιδιομορφίας των διαφορετικών μουσικών ιδιωμάτων.

«Μουσικές της Μεσογείου: Νότια Ευρώπη»

Κομβικό σημείο εστίασης του ενδιαφέροντος του μαθήματος «Μουσικές της Μεσογείου: Νότια Ευρώπη» αποτελεί η σχέση μουσικής και κουλτούρας, όπως αυτή αντιμετωπίζεται θεωρητικά και μεθοδολογικά από τις εκάστοτε επιτόπιες εθνομουσικολογικές έρευνες. Μέσα από τη μελέτη μουσικών εθνογραφιών και ακούγοντας συγκεκριμένα μουσικά παραδείγματα θα ξεκινήσουμε τη μουσική μας περιήγηση επικεντρώνοντας σε αστικές μουσικές παραδόσεις της Μεσογείου. Εκκινώντας δυτικά από τις αστικές μουσικές παραδόσεις της Ιβηρικής χερσονήσου (Ισπανία-Πορτογαλία) θα μας απασχολήσουν κυρίως τα μουσικά είδη του ανδαλουσιανού flamenco και των πορτογαλικών fados. Στη συνέχεια θα κινηθούμε ανατολικά και θα επικεντρώσουμε στις πολυφωνικές μουσικές παραδόσεις των τριών νησιών της κεντρικής Μεσογείου, την Κορσική, τη Σαρδηνία και τη Μάλτα. Περνώντας και από τη Νότια Ιταλία θα φτάσουμε στον ελλαδικό χώρο όπου επιλεγμένες μουσικές εθνογραφίες θα μας δώσουν το στίγμα των πολύμορφων και πολυποικίλων μουσικών κουλτουρών του ελλαδικού χώρου.

«Μουσική, Χορός και Πολιτική»

Το μάθημα «Μουσική, χορός και πολιτική» εξετάζει τους τρόπους που οι επιτελεστικές τέχνες της μουσικής και του χορού εμπλέκονται με την πολιτική σε διαφορετικά ιστορικά και πολιτισμικά πλαίσια. Θα μας απασχολήσουν οι τρόποι διερεύνησης της σχέσης μουσικής, χορού και πολιτικής που μεθοδολογικά εκτείνονται από την ανθρωπολογική μελέτη αρχείων (ιστορικών ντοκουμέντων, ημερήσιου και περιοδικού τύπου εφημερίδων), τη συλλογή και μελέτη των στίχων τραγουδιών διαμαρτυρίας και αντίστασης αλλά και την εκπόνηση επιτόπιων ανθρωπολογικών ερευνών. Θεωρητικά θα συζητήσουμε τους τρόπους προσέγγισης που υιοθετήσαν οι πολιτισμικές σπουδές, κοινωνικές επιστήμες και η ανθρωπολογία ειδικότερα στη μελέτη της σχέσης της μουσικής με τα κοινωνικά κινήματα. Θεματικά θα ασχοληθούμε με τη σχέση του χορού και της πολιτικής σε ολοκληρωτικά καθεστώτα στην Ευρώπη και των εθνικών πολιτικών επιλογών ανάδειξης μιας συγκεκριμένης μουσικής και χορευτικής παράδοσης σε ευρωπαϊκές και αραβικές κουλτούρες. Τέλος, θα επικεντρώσουμε στη σχέση της μουσικής και του χορού με την σύγχρονη πολιτική και κινηματική πραγματικότητα στην Ελλάδα.

«Μουσικές του Κόσμου»

Υπό τη σκέπη των «Μουσικών του Κόσμου» θα ασχοληθούμε σε αυτό το εξάμηνο με τις μουσικές της Λατινικής Αμερικής. Θα ξεκινήσουμε με μια σύντομη εισαγωγή στις κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις της ιστορίας της Λατινικής Αμερικής από την ανακάλυψη της το 1492 μέχρι και τον ολοκληρωτικό αποικισμό της από τους Ευρωπαίους και τη αποφασιστική επίδραση -κοινωνική/πολιτισμική και μουσική- του διατλαντικού αφρικανικού δουλεμπορίου. Θα μας απασχολήσουν διαδοχικά οι μουσικές της Καραϊβικής (Rumba, Son, Salsa), της Βραζιλίας (Capoeira, Candomblé, Samba), η μεγάλη παράδοση του Tango της Αργεντινής, και θα κλείσουμε με τη περιοχή των Άνδεων και συγκεκριμένα τις μουσικές παραδόσεις του Περού. Θεματικά θα μας απασχολήσουν ζητήματα όπως η σχέση της μουσικής με τη φυλή/εθνότητα και τη συγκρότηση των εθνικών κρατών, η σχέση της μουσικής με την πολιτική και την παγκοσμιοποίηση.

«Μουσικές της Μεσογείου: Βόρεια Αφρική»

Κομβικό σημείο εστίασης του ενδιαφέροντος του μαθήματος «Μουσικές της Μεσογείου: Βόρεια Αφρική» αποτελεί η σχέση μουσικής και κουλτούρας όπως αυτή αντιμετωπίζεται θεωρητικά και μεθοδολογικά από τις εκάστοτε επιτόπιες εθνομουσικολογικές έρευνες. Μέσα από τη μελέτη συγκεκριμένων μουσικών εθνογραφιών και ακούγοντας επιλεγμένα μουσικά παραδείγματα θα περιηγηθούμε γεωγραφικά στο Μαρόκο, όπου θα ασχοληθούμε με τη θεματική μουσική και trance εθνογραφικά παραδείγματα των τελετουργικών μουσικών των *Gnawa* και των *Tuareg* και στην Τυνησία και τη μουσική των *Stambeli*. Στη συνέχεια θα μας απασχολήσει η ευρύτερη αραβοανδαλουσιανή παράδοση, όπως αναπτύχθηκε και καλλιεργήθηκε στις χώρες του Μαγκρέμπ και συγκεκριμένα το είδος *maluf* της Τυνησίας. Στην Αλγερία θα σταθούμε στο *rai* εντός της χώρας αλλά και των Αλγερινών μεταναστών στο Παρίσι. Τέλος, θα ασχοληθούμε με τις ποικίλες λαϊκές και θρησκευτικές παραδόσεις στην Αίγυπτο.

«Μουσικές ταυτότητες και διαδικτυακή εθνογραφία»

Η ανθρωπολογία έχει αγνοήσει σε μεγάλο βαθμό τη δημοφιλή κουλτούρα και τη δημοφιλή μουσική, παρόλο που συνιστά αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής ζωής των ανθρώπων. Όλο και περισσότερο, ωστόσο, οι ανθρωπολόγοι και οι εθνομουσικολόγοι στρέφονται στη μελέτη των σύγχρονων αστικών, δυτικών κοινωνιών και δείχνουν ενδιαφέρον για φαινόμενα όπως η παγκοσμιοποίηση και η υπέρβαση σαφών μουσικών και πολιτισμικών ορίων. Η συμβολή της ανθρωπολογίας στο διεπιστημονικό, διεθνές και ιδιαίτερα ανεπτυγμένο πεδίο της σύγχρονης δημοφιλούς μουσικής είναι κυρίως η εθνογραφική προσέγγιση της μουσικής εμπειρίας των ίδιων των ανθρώπων που κάνουν και ακούν μουσική σε συγκεκριμένο ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο. Στο μάθημα αυτό θα ασχοληθούμε με ζητήματα που αναδεικνύει η ανθρωπολογική ματιά, όπως η συγκρότηση ταυτότητας (εθνικών/εθνοτικών, φυλετικών, έμφυλων, κ.ά.) και η δημιουργία μουσικών κοινοτήτων, μελετώντας παραδείγματα από ποικίλες μουσικές κουλτούρες (όπως ποπ, ροκ, ηλεκτρονική, χιπ-χοπ, ρέιβ). Στο μάθημα θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη μελέτη των online μουσικών κοινοτήτων και ταυτοτήτων, καθώς και σε νέα μεθοδολογικά ερωτήματα που θέτει η ανθρωπολογική/εθνογραφική έρευνα στο διαδίκτυο.

«Εθνογραφικές προσεγγίσεις των επιτελεστικών τεχνών»

Στο μάθημα αυτό θα διερευνήσουμε την έννοια της 'επιτέλεσης' (performance), σε σχέση τόσο με τις επιτελεστικές τέχνες (μουσική, θέατρο), όσο και με τις σχετικές επιστημονικές θεωρίες. Οι θεωρίες της επιτέλεσης αποτελούν προϊόντα ποικίλων επιστημονικών κλάδων, όπως οι πολιτισμικές σπουδές, η κοινωνική/πολιτισμική ανθρωπολογία, οι θεατρικές σπουδές, η σημειολογία κ.ά. Μέσα από τη μελέτη συγκεκριμένων παραδειγμάτων θα δούμε με ποιους τρόπους η εθνογραφική έρευνα, δηλαδή η συμμετοχική παρατήρηση και η ενεργός εμπλοκή του ερευνητή στο πεδίο μελέτης του, συμβάλει στην κατανόηση ποικίλων μουσικών και θεατρικών παραδόσεων, αλλά και πώς η θεωρία της επιτέλεσης επηρεάζει την θεωρία και πρακτική της ίδιας της εθνογραφικής έρευνας. Θα δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο που παίζουν οι επιτελεστικές τέχνες στη συγκρότηση ποικίλων κοινοτήτων και ταυτοτήτων (έμφυλων, εθνικών/εθνοτικών, κ.ά.), καθώς και στα μέσα με τα οποία το επιτυγχάνουν.

«Οργάνωση και Διαχείριση Εθνομουσικολογικών Αρχείων»

Στο μάθημα «Οργάνωση και Διαχείριση Εθνομουσικολογικών Αρχείων» εξετάζονται οι κύριες αρχές της (μουσικής) βιβλιοθηκονομίας και της οργάνωσης του εθνομουσικολογικού υλικού, από την έρευνα έως και την προβολή του, σε βασικές θεματικές ενότητες όπως εθνομουσικολογία και αρχεία, εθνομουσικολογία και μουσικές, εθνομουσικολογία και βιβλιοθήκες, εθνομουσικολογικές καταγραφές και ταξινομικά συστήματα, σύγχρονες βάσεις εθνομουσικολογικών δεδομένων. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται και χρησιμοποιούνται εργαλεία που αφορούν στη δημιουργία και διαχείριση ποικίλων μορφών δεδομένων (γραπτών, προφορικών, οπτικών, ηχητικών και οπτικοακουστικών). Το μάθημα υποστηρίζεται από εποπτικό υλικό και περιπτώσεις μελέτης (case studies), ενώ η βαθμολόγησή του γίνεται με βάση γραπτές εξετάσεις και εκπόνηση εργασίας.

«Εθνογραφικός Κινηματογράφος και Ντοκιμαντέρ»

Το μάθημα «Εθνογραφικός Κινηματογράφος και Ντοκιμαντέρ» καλύπτει ποικίλα θεωρητικά ζητήματα σχετικά με τον κινηματογράφο του πραγματικού και τη μυθοπλασία, τις κινηματογραφικές σπουδές και την εθνογραφία, την οπτική ανθρωπολογία και την ανθρωπολογία των μέσων, τα εθνομουσικολογικά φιλμ και τα μουσικά ντοκιμαντέρ. Στο πλαίσιο των διαλέξεων πραγματοποιείται εθνογραφική ανάλυση και κριτική συζήτηση των ταινιών *Nanook of the North* (Robert Flaherty, 1922), *Man with a Movie Camera* (Dziga Vertov, 1929), *La Chasse de Lion avec l'Arc* (Jean Rouch, 1966), *Are Are Music* (Hugo Zemp, 1979) και *Amir: An Afghan Refugee Musician's Life in Peshawar, Pakistan* (John Baily, 1985). Το μάθημα υποστηρίζεται από οπτικοακουστικά παραδείγματα και η βαθμολόγησή του γίνεται με βάση γραπτές εξετάσεις και εκπόνηση εργασίας.

«Εφαρμοσμένη Εθνομουσικολογία»

Στο μάθημα «Εφαρμοσμένη Εθνομουσικολογία» εξετάζονται οι πρακτικές διαστάσεις της εθνομουσικολογίας εκτός του ακαδημαϊκού πλαισίου μέσω της συμμετοχικής έρευνας δράσης (π.χ. εθνομουσικολογία και κοινοτική μουσική, εθνομουσικολογία και εκπαίδευση, εθνομουσικολογία και πολιτιστική πολιτική, εθνομουσικολογία και διαχείριση κρίσεων, εθνομουσικολογία και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, εθνομουσικολογία και αναπτυξιακά προγράμματα, εθνομουσικολογία και ΜΜΕ). Η εν λόγω προσέγγιση στοχεύει στην εξισορρόπηση ανάμεσα σε διδασκαλία, έρευνα και

ενεργή εμπλοκή στην κοινωνία σε εκπαιδευτικό, πολιτιστικό, πολιτικό, πληροφορικό, καλλιτεχνικό ή ακτιβιστικό επίπεδο. Το μάθημα υποστηρίζεται από εποπτικό υλικό και περιπτώσεις μελέτης (case studies), ενώ η βαθμολόγησή του γίνεται με βάση γραπτές εξετάσεις και εκπόνηση εργασίας.

«Μουσική και Κινηματογράφος: Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις»

Το μάθημα «Μουσική και Κινηματογράφος: Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις» καλύπτει τη μελέτη της σχέσης της μουσικής με τις κινούμενες εικόνες σε ιστορική-ανθρωπολογική προοπτική. Εξετάζονται ζητήματα όπως η σκηνική μουσική, η μουσική στον βωβό και τον ηχητικό κινηματογράφο (πρακτικές, λειτουργίες και χρήσεις), τα σύγχρονα θεωρητικά και μεθοδολογικά μοντέλα ανάλυσης της κινηματογραφικής μουσικής, τα μουσικά-κινηματογραφικά είδη (genres), η κινηματογραφική μουσική υπό το πρίσμα της θεωρίας της επιτέλεσης, καθώς και οι νέοι επιστημονικοί κλάδοι της ανθρωπολογίας της κινηματογραφικής μουσικής και της (εθνο)μουσικολογίας του κινηματογράφου. Το μάθημα υποστηρίζεται από οπτικοακουστικά παραδείγματα και η βαθμολόγησή του γίνεται με βάση γραπτές εξετάσεις και εκπόνηση εργασίας.

«Μουσικές παραδόσεις της Μέσης Ανατολής»

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις μουσικές παραδόσεις της Μέσης Ανατολής και εστιάζει στις κυριότερες δυναστείες του αραβικού, περσικού και τουρκικού κόσμου εξετάζοντας τις μεταξύ τους σχέσεις. Παρουσιάζονται διεξοδικά οι ιστορικές πηγές σχετικά με τη θεωρία και την πράξη της μουσικής, τα ιδιαίτερα ιστορικά, κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά που επηρέασαν τη διαμόρφωσή της, η θέση και ο ρόλος των μουσικών στις αντίστοιχες κοινωνίες, καθώς και η σχέση της μουσικής με τις υπόλοιπες μορφές τέχνης και δημιουργίας. Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες σε μια σημαντική διάσταση της πολιτισμικής ιστορίας της Μέσης Ανατολής αναδεικνύοντας τη γεωγραφική και γλωσσική πολυμορφία, τις αλληλεπιδράσεις και τις ιστορικές συνέχειες και ασυνέχειες μεταξύ των επιμέρους μουσικών παραδόσεων.

«Οθωμανική μουσική παράδοση»

Το μάθημα εξετάζει τη λόγια μουσική παράδοση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας η οποία καλλιεργήθηκε αρχικά υπό την υποστήριξη της οθωμανικής Αυλής και συγκεκριμένων σουφικών αδελφοτήτων και επεκτάθηκε από τον 18^ο αι. και έπειτα στα μεγάλα αστικά κέντρα της αυτοκρατορίας (Κωνσταντινούπολη, Σμύρνη, Θεσσαλονίκη), προσελκύοντας τη συμμετοχή μουσικών των μη μουσουλμανικών κοινοτήτων (Ρωμιών/Ελληνορθόδοξων, Εβραίων, Αρμενίων). Επιπλέον, το μάθημα καλύπτει την ενσωμάτωση και το μετασχηματισμό της οθωμανικής αστικής μουσικής στους θεσμούς και τα ιδρύματα μουσικής εκπαίδευσης και επιτέλεσης του σύγχρονου τουρκικού κράτους μετά τη ίδρυση του (1923). Στις διαλέξεις του μαθήματος αντιπαραβάλλονται οι ιδρυτικοί μύθοι και οι γραπτές πηγές της οθωμανικής μουσικής και παρουσιάζονται οι βασικές ιστορικές φάσεις της διαμόρφωσής της. Αναλύονται οι θεσμοί υποστήριξης της μουσικής δημιουργίας και επιτέλεσης, οι κύριες μουσικές φόρμες, τα μουσικο-ποιητικά και συνθετικά πρότυπα και το σύστημα διδασκαλίας και μετάδοσης του μουσικού ρεπερτορίου. Τέλος, δίνεται έμφαση στις ιδεολογικές και αισθητικές διαστάσεις του μετασχηματισμού της οθωμανικής μουσικής παράδοσης στην σύγχρονη μορφή της, κατά την μετάβαση από την Οθωμανική Αυτοκρατορία στο σύγχρονο τουρκικό κράτος. Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους/τις φοιτητές/-τριες στις ιδιαίτερες πτυχές του οθωμανικού μουσικού πολιτισμού και στην κατανόηση των κεντρικών μορφολογικών, αισθητικών και πολιτικών ζητημάτων που σχετίζονται με την ιστορική εξέλιξη του μουσικού είδους.

«Μουσική και αυτοσχεδιασμός»

Ο όρος *αυτοσχεδιασμός* περιγράφει ένα ευρύ φάσμα πρακτικών και ιδιωμάτων που ποικίλουν μεταξύ των διαφορετικών μουσικών παραδόσεων ανά τον κόσμο. Κοινό σημείο μεταξύ των αυτοσχεδιαστικών παραδόσεων αποτελεί η μουσική δημιουργία *στην πορεία της εκτέλεσης*. Το μάθημα εξετάζει τον αυτοσχεδιασμό από την αναλυτική σκοπιά της εθνομουσικολογίας εστιάζοντας στις διαφορετικές εκφάνσεις και πρακτικές του σε διαπολιτισμικό επίπεδο. Μέσα από την παρουσίαση διαφορετικών αυτοσχεδιαστικών ειδών και παραδόσεων (προφορικές επικές παραδόσεις της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, λόγιες μουσικές της Ασίας, σύγχρονος αυτοσχεδιασμός κ.λπ.) εξετάζονται τα όρια μεταξύ της μουσικής (ανα)σύνθεσης και επιτέλεσης, ο ρόλος της προφορικότητας και της εγγραμματοσύνης στη μουσική δημιουργία, η διαδικασία μύησης και μάθησης αυτοσχεδιαστικών τεχνικών, οι αντιλήψεις σχετικά με την ελευθερία και την ευρηματικότητα των μουσικών κατά την μουσική δημιουργία και οι κοινωνικές και πολιτισμικές συνδηλώσεις μουσικών κοινοτήτων των οποίων οι ταυτότητες συγκροτούνται στη βάση αυτοσχεδιαστικών πρακτικών. Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές/-τριες στη μουσική και εννοιολογική πολυμορφία του αυτοσχεδιασμού και στη μεθοδολογία μελέτης και κατανόησης των διαφορετικών αυτοσχεδιαστικών πρακτικών σε διαπολιτισμικό επίπεδο.

«Ινδική μουσική»

Η Ινδία αποτελεί κοιτίδα ενός εκ' των αρχαιότερων μουσικών πολιτισμών της ανθρωπότητας. Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών σε ζητήματα που αφορούν την συγκρότηση, την καλλιέργεια και την εξέλιξη της εθνομαζόμενης «κλασικής» Ινδικής μουσικής, η ανάπτυξη της οποίας έλαβε χώρα κυρίως στις αυλές των αυτοκρατοριών. Ο ρόλος της θρησκείας στην εξέλιξη της βεδικής υμνωδίας, η σχέση γλώσσας και μουσικής, η μουσική θεωρία και το τονικό σύστημα, η μουσική σημειογραφία και η αισθητική του ηχοχρώματος, η σύνθεση των οργανικών συνόλων καθώς και οι σχέσεις αλληλοεπιδράσεων με άλλους μουσικούς πολιτισμούς, όπως των Αράβων και των Περσών, αποτελούν μερικές από τις θεματικές ενότητες που εξετάζονται.

3. Σεμινάρια της Κατεύθυνσης Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας

«Σεμινάριο I: Μεθοδολογία της έρευνας»

Υποχρεωτικό μάθημα/σεμινάριο που απευθύνεται σε όσους φοιτητές ανήκουν στη Β' Κατεύθυνση «Εθνομουσικολογία και Πολιτισμική Ανθρωπολογία». Αναδεικνύεται η εθνογραφική μεθοδολογία με έμφαση στην επιτόπια έρευνα. Οι φοιτητές μαθαίνουν πώς να σχεδιάζουν, να εκτελούν και να αναδιοργανώνουν την εθνογραφική έρευνα που επιλέγουν να διεξαγάγουν για τις ανάγκες του μαθήματος. Σχολιάζουν κριτικά αντίστοιχο υλικό από δημοσιευμένες εθνογραφικές έρευνες και συντάσσουν σεμιναρική εργασία με ιδέες, παρατηρήσεις και στοιχεία που αντιστοιχούν σε όλα τα επιμέρους στάδια του σεμιναρίου.

«Σεμινάριο II: Μεθοδολογία της συγγραφής»

Υποχρεωτικό μάθημα/σεμινάριο που απευθύνεται σε όσους φοιτητές ανήκουν στη Β' Κατεύθυνση «Εθνομουσικολογία και Πολιτισμική Ανθρωπολογία». Η εθνογραφική μεθοδολογία ολοκληρώνεται με την ανάδειξη της συγγραφικής συνιστώσας της εθνομουσικολογικής και πολιτισμικής ανθρωπολογικής έρευνας. Οι φοιτητές μαθαίνουν πώς να σχεδιάζουν, να εκτελούν και να αναδιοργανώνουν μια εθνογραφική συγγραφή με αντικείμενο ένα συγκεκριμένο ερευνητικό θέμα. Σχολιάζουν κριτικά αντίστοιχο υλικό από δημοσιευμένες εθνογραφικές μελέτες και συντάσσουν σεμιναρική εργασία με ιδέες, παρατηρήσεις και στοιχεία που αντιστοιχούν σε όλα τα επιμέρους στάδια του σεμιναρίου.

3. Μουσική Τεχνολογία

Η Κατεύθυνση της Μουσικής Τεχνολογίας ανταποκρίνεται και υλοποιεί τους ακαδημαϊκούς στόχους ενός διεθνώς καθιερωμένου κλάδου μελέτης της μουσικής. Η ραγδαία ανάπτυξη της

ψηφιακής τεχνολογίας και του διαδικτύου έχει επηρεάσει δραστικά τον χώρο της μουσικής δημιουργίας, εκτέλεσης και εκπαίδευσης τα τελευταία τριάντα χρόνια. Η Μουσική Τεχνολογία είναι ένας πολύ σημαντικός κλάδος που προσφέρει καινοτόμα εργαλεία για την έρευνα στον χώρο της Συστηματικής Μουσικολογίας και για την καλλιτεχνική δημιουργία και εκτέλεση σε διακεκριμένα Τμήματα Μουσικών Σπουδών των Ευρωπαϊκών και Αμερικανικών Πανεπιστημίων, με εφαρμογές στο χώρο της σύνθεσης, της ερμηνείας με διαδραστικά μέσα, της παραγωγής και της εκπαίδευσης της μουσικής. Από την ανάλυση και επεξεργασία του ηχητικού σήματος έως τη διαχείριση της μουσικής πληροφορίας με υπολογιστικά μοντέλα η Μουσική Τεχνολογία κερδίζει ολοένα και περισσότερο έδαφος στο χώρο της σύγχρονης Μουσικής.

Η Κατεύθυνση της Μουσικής Τεχνολογίας στο ΤΜΣ του ΕΚΠΑ δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές να εξοικειωθούν με τα σύγχρονα ψηφιακά μέσα που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση, ηχογράφηση, αισθητική αντίληψη και δημιουργία όλων των ειδών της μουσικής μέσω του πλήρως εξοπλισμένου Στούντιο ηχογράφησης και επεξεργασίας της μουσικής LabMAT (www.labmat.music.uoa.gr). Συγκεκριμένα:

- ✓ Δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να εμβαθύνουν μέσω των επιστημών της Μουσικής Ακουστικής, της Ακουστικής Χώρων και της Ψυχοακουστικής σε θεμελιώδη ζητήματα που αφορούν την εκτέλεση ενός μουσικού οργάνου στο πλαίσιο ενός μουσικού συνόλου ή μιας ορχήστρας βάσει των ακουστικών παραμέτρων του ήχου.
- ✓ Εφαρμόζεται η Μουσική Τεχνολογία στον χώρο της μουσικής δημιουργίας με ψηφιακά μέσα, όπως η ηλεκτροακουστική μουσική, μουσική για video, για τον κινηματογράφο, για ηχητικές εγκαταστάσεις, κ.α.
- ✓ Στον χώρο της μουσικής εκτέλεσης και ερμηνείας η Μουσική Τεχνολογία δίνει τη δυνατότητα στους μουσικούς να χρησιμοποιήσουν κατά τη συναυλία σύγχρονα μέσα ζωντανής επεξεργασίας του ήχου (live electronics) αλλά και διαδραστικών συστημάτων και να εντυφλήσουν σε εξελιγμένες τεχνικές διάδρασης στον χώρο της σύγχρονης μουσικής.
- ✓ Στον χώρο της ερμηνείας εφαρμόζονται τεχνικές ανάλυσης μέσω καινοτόμων μεθόδων ανάκτησης και ταξινόμησης της μουσικής πληροφορίας για την καλύτερη κατανόηση του αυτοσχεδιασμού των διαφορετικών ειδών και στύλ της μουσικής.
- ✓ Μαθήματα που σχετίζονται με τις γνωσιακές επιστήμες παρουσιάζουν τις τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις γύρω από την λειτουργία του εγκεφάλου κατά την δημιουργία, εκτέλεση, εκπαίδευση και ακρόαση της μουσικής.
- ✓ Η εισαγωγή σε θέματα ηχοληψίας και επεξεργασίας του ήχου για σύνολα σύγχρονης μουσικής μέσω της μελέτης της Ακουστικής χώρων και της ψυχοακουστικής δίνουν νέα εφόδια σε μουσικούς και μουσικολόγους ερευνητές να στελεχώσουν σημαντικά πολιτιστικά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού.
- ✓ Η εισαγωγή στον μουσικό προγραμματισμό και η χρήση διαδραστικών εργαλείων στη μουσική δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές για την ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών στον χώρο της μουσικής εκπαίδευσης, μουσικολογικής έρευνας και μουσικής δημιουργίας.

Τέλος, το **Εργαστήριο Μουσικής Ακουστικής και Τεχνολογίας** του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ έχει να επιδείξει μια σημαντική δράση στον τομέα της Μουσικής Τεχνολογίας τα τελευταία χρόνια με τη διοργάνωση Διεθνών Συνεδρίων όπως το ICMC (International Computer Music Conference) και Sound and Music Computing (www.icmc14-smc14.net) και τη συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά και Εθνικά Προγράμματα, καθιστώντας το Τμήμα πυρήνα ερευνητικών και καλλιτεχνικών ζυμώσεων στον χώρο της σύγχρονης μουσικής και της ερευνητικής κοινότητας στον διεθνή χώρο της Μουσικής Τεχνολογίας.

Καταγράφονται στη συνέχεια περιγράμματα όλων των μαθημάτων της Κατεύθυνσης της Μουσικής Τεχνολογίας:

«Εισαγωγή στη Μουσική Τεχνολογία»

Το μάθημα Εισαγωγή στη Μουσική Τεχνολογία αποτελεί εισαγωγικό μάθημα της κατεύθυνσης Μουσικής Τεχνολογίας. Στόχο έχει να εισάγει τους εκπαιδευόμενους στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει ο συγκεκριμένος κλάδος και να τους εφοδιάσει με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να μπορέσουν να ασχοληθούν με πιο εξειδικευμένα αντικείμενα του χώρου. Μέσω του συγκεκριμένου μαθήματος οι φοιτητές εκτίθενται στα ακόλουθα γνωστικά αντικείμενα: Ανατομία και ανάλυση ηχητικών σημάτων, μηχανισμοί παραγωγής ανθρώπινης φωνής και ακοής, πρωτόκολλα MIDI και OSC, βασικές αρχές ηχοληψίας και μουσικής παραγωγής, παραγωγή ηλεκτρονικής παρτιτούρας.

«Εισαγωγή στην Ηλεκτροακουστική Μουσική»

Το μάθημα παρουσιάζει βασικές αισθητικές τάσεις της ηλεκτροακουστικής μουσικής από τα μέσα του 20ου αιώνα έως τις μέρες μας. Συζητά τα τεχνολογικά μέσα κάθε περιόδου, τους συνθέτες, και αναλύει προεξέχοντα έργα από το ρεπερτόριο. Επικεντρώνεται στις σύγχρονες τεχνικές ηχητικής επεξεργασίας, δίνοντάς τη δυνατότητα στους φοιτητές/φοιτήτριες να εξοικειωθούν με διαδεδομένα λογισμικά για τη δημιουργία και επεξεργασία του ήχου, να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία μέσα από εργασίες που θα διαμορφώσουν οι ίδιοι και να κατανοήσουν θεμελιώδεις έννοιες της ηλεκτρονικής μουσικής. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει τα θεωρητικά εφόδια για την κατανόηση της πειραματικής ηλεκτρονικής μουσικής του 20ου και 21ου αιώνα. Θα είναι επίσης σε θέση να εφαρμόσουν τις πρακτικές τους γνώσεις για τη δημιουργία σύγχρονων μουσικών έργων με εφαρμογή στις παραστατικές τέχνες.

«Σεμινάριο: Τεχνολογίες τραγουδιστής φωνής»

Το μάθημα Τεχνολογίες Τραγουδιστής φωνής αποτελεί σεμινάριο κατεύθυνσης όπου διδάσκονται βασικά κεφάλαια ανατομίας, φυσιολογίας και ακουστικής λειτουργίας της φωνής στο τραγούδι καθώς και τεχνολογίες που υποστηρίζουν την ανάλυση, επεξεργασία και σύνθεση του φωνητικού σήματος. Εξετάζονται βασικά κεφάλαια τεχνολογιών ηχογράφησης, επεξεργασίας, ανάλυσης, σύνθεσης και διάδρασης της τραγουδιστής φωνής. Επίσης εξετάζουμε βιβλιογραφικά τη φωνή διεπιστημονικά: εξελικτική βιολογία, μουσικολογία, ανθρωπολογία και αισθητική. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών στις βασικές έννοιες των ακουστικής λειτουργίας της φωνής στο τραγούδι βάσει της επεξεργασίας του σήματος της φωνής και της δημιουργίας των φωνημάτων. Τέλος, αναφερόμαστε στην πρόσληψη των υποκειμενικών χαρακτηριστικών της φωνής βάσει της επιστήμης της Ψυχοακουστικής.

«Εισαγωγή στην Δημιουργική Τεχνολογία»

Στο πλαίσιο του μαθήματος διδάσκονται τεχνικές επεξεργασίας και σύνθεσης του ηχητικού υλικού μέσω του θεωρητικού πλαισίου της ακουστικής οικολογίας και της σύνθεσης ηχοτοπίων. Τελικά project: σύνθεση ηχοτοπίων (με λήψεις πεδίου) και μελοποιημένη ποίηση. Στο δημιουργικό μέρος οι φοιτητές καλούνται να συνθέσουν ένα δικό τους πρωτότυπο έργο με μια συγκεκριμένη θεματική μέσα από μια συμβολική ηχητική προσέγγιση εννοιών, καταστάσεων και θεωριών,

«Παραγωγή Ραδιοφωνικής Μουσικής Εκπομπής»

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος αναπτύσσονται θεωρητικές και πρακτικές προσεγγίσεις για την δημιουργία μιας πρωτότυπης αυτοτελούς ραδιοφωνικής εκπομπής με μουσικολογικό περιεχόμενο. Εξετάζονται επίσης τεχνικές για την αρχιτεκτονική μιας μουσικής εκπομπής και ενός ραδιοφωνικού θεάτρου όσον αφορά στο λόγο, στην επιλογή φωνών, στην επιλογή μουσικής, τις τεχνικές συνέντευξης και μουσικής επένδυσης, καθώς και την ανάδειξη ενός ιδιαίτερου μουσικού στυλ. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές διδάσκονται τεχνικές, ηχοληψίας, επεξεργασίας, ισοστάθμισης και προετοιμασίας του υλικού της εκπομπής στο στούντιο 310 του Τμήματος.

«Μουσική στην κοινότητα»

Η μουσική στην κοινότητα έχει να κάνει με το πώς χρησιμοποιείται η μουσική πράξη σε άτομα από ευπαθείς ομάδες της κοινωνίας. Οι φοιτητές μαθαίνουν να είναι μουσικοί εμπυχωτές ειδικών ομάδων, κάνοντας παράλληλα με το μάθημα στο Πανεπιστήμιο και πρακτική άσκηση σε κάποιο φορέα της κοινότητας, όπως νοσοκομεία, ψυχιατρεία, δομές φιλοξενίας προσφύγων, απεξάρτησης, ΜΚΟ μειονοτήτων κ.α. Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος συζητούνται ειδικά θέματα μουσικής ψυχολογίας και νευροεπιστήμης, μουσικοθεραπείας, ψυχιατρικής (σε συνεργασία με το Αιγινήτειο νοσοκομείο) καθώς και φιλοσοφικά θέματα πάνω στο αντικείμενο του μαθήματος. Επίσης, στο Πανεπιστήμιο υπάρχει και η πρακτική εκπαίδευση τεχνικών που χρειάζονται οι φοιτητές προκειμένου να εργαστούν με την ομάδα που έχουν επιλέξει, καθώς και η υποστήριξη που απαιτείται. Το μάθημα εξετάζεται με 50% πρακτική εργασία στα πλαίσια ευπαθών ομάδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (10 επισκέψεις) και 50% με γραπτή εργασία.

«Εισαγωγή στη Μουσική Ψυχολογία»

Το μάθημα κορμού αυτό εξετάζει τη μουσική ψυχολογία μέσα από το πρίσμα της συστηματικής μουσικολογίας. Μεταξύ άλλων, συζητούνται θέματα μεθοδολογίας στην ψυχολογία, μουσικής αντίληψης, γνωσιακής μουσικής ψυχολογίας και νευροεπιστήμης, σχέσης ψυχολογίας και μουσικής ανάλυσης, ψυχολογίας των συναισθημάτων και μουσικοθεραπείας (το τελευταίο σε συνεργασία με τον Ελληνικό Σύλλογο Μουσικοθεραπευτών-ΕΣΠΕΜ). Εμφαση δίνεται στην αντιμετώπιση του άγχους των μουσικών με πρακτικό workshop. Εξετάζεται με 50% εβδομαδιαίες εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και 50% με εξέταση στο τέλος.

«Σεμινάριο: Μουσική και Τεχνητή Νοημοσύνη (Υπολογιστική Μουσικολογία)»

Το μάθημα διδάσκεται υπό το πρίσμα της συστηματικής μουσικολογίας, και συζητούνται θέματα τεχνητής νοημοσύνης, στη μουσικολογία, μουσικών αναπαραστάσεων, υπολογιστικής μουσικής ανάλυσης, εξόρυξης δεδομένων, τεχνητής νοημοσύνης και δημιουργικότητας, κ.α. Το μάθημα έχει θεωρητικό χαρακτήρα και παρέχεται η ελευθερία στον κάθε φοιτητή να το κάνει όσο πρακτικό θέλει, μέσω επιλεκτικών ασκήσεων, εργασιών κλπ. Η τελική εργασία μπορεί να είναι είτε δοκίμιο, είτε κώδικας (ή ψευδοκώδικας) με δοκίμιο, είτε μουσική ανάλυση με δοκίμιο. Το θέμα είναι ελεύθερο, σχετικό με το μάθημα και συμφωνείται με τη διδάσκουσα.

«Θεωρίες Υπολογιστικής Μουσικής Ανάλυσης 20^{ου} / 21^{ου} αιώνα»

Το μάθημα εστιάζει σε σημαντικές θεωρίες μουσικής ανάλυσης που αναπτύχθηκαν κατά τον 20ό αιώνα, όπως η σενκεριανή ανάλυση, η σημειοτική ανάλυση του Nattiez, η Γενετική θεωρία των Lerdahl και Jackendoff, καθώς και η θεωρία Συνόλων Τονικών Υψών του Alan Forte. Οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με το θεωρητικό υπόβαθρο της κάθε μεθόδου και εν συνεχεία την εφαρμογή σε κυρίως σύγχρονα έργα που έχουν επιλεγεί από τη διδάσκουσα και από τους ίδιους. Επίσης συζητούνται και κάποια θέματα 21ου αιώνα όπως η μαθηματική μουσική θεωρία, τα Tonnetz, κ.α. Το μάθημα εξετάζεται με 50% εβδομαδιαίες εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και 50% με εξέταση σαββατοκύριακου (Οι φοιτητές παίρνουν τα θέματα στο σπίτι τους και φέρνουν τις απαντήσεις δύο μέρες αργότερα).

«Γνωσιακή Μουσικολογία - Μουσική Γλώσσα και Νους»

Οι γνωσιακές επιστήμες μπορούν να ορισθούν συνοπτικά ως οι επιστήμες που μελετούν το μυαλό, τον εγκέφαλο και γενικότερα τη φύση της νοημοσύνης. Το μάθημα αυτό έχει πολυ-επιστημονικό χαρακτήρα και αντλεί υλικό από εμπειρικές επιστήμες όπως ψυχολογία, φιλοσοφία, νευροεπιστήμες, πληροφορική, γλωσσολογία και βιολογία. Συζητούνται θέματα μουσικής αντίληψης, μουσικής μνήμης και προσοχής, μουσικών εννοιών και αναπαραστάσεων, ομοιότητας και κατηγοριοποίησης, σχέσεων μουσικής και γλώσσας, μουσικής σημειωτικής. Δίνουμε έμφαση στον όρο *γνωσιακή μουσικολογία*, ως τομέα της συστηματικής εμπειρικής μουσικολογίας. Το μάθημα εξετάζεται με 50% εβδομαδιαίες εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και 50% με εξέταση ή γραπτή εργασία στο τέλος.

«Τεχνικές Ανάλυσης, Επεξεργασίας και Σύνθεσης Ηχητικών Σημάτων»

Στο πλαίσιο του μαθήματος Τεχνικές Ανάλυσης Επεξεργασίας και Σύνθεσης Ηχητικών Σημάτων διδάσκονται βασικά κεφάλαια ανατομίας του ήχου, στοιχεία ανάλυσης και επεξεργασίας ψηφιακών ηχητικών σημάτων και τεχνικές ηχητικής σύνθεσης. Στο πρώτο σκέλος του μαθήματος (Ανάλυση ήχων) εξετάζονται οι κύριες τεχνικές ανάλυσης του ηχητικού σήματος με τη βοήθεια ειδικών λογισμικών, για την καλύτερη κατανόηση των παραμέτρων του ήχου. Στο σκέλος της Επεξεργασίας αναλύονται σε βάθος και γίνεται χρήση όλων των τεχνικών επεξεργασίας ηχητικών σημάτων (εφέ). Στο τελευταίο σκέλος (Σύνθεση) επιχειρείται η ανασύσταση του ήχου μέσα από διαφορετικές κατηγορίες τεχνικών σύνθεσης.

«Εισαγωγή στον Μουσικό Προγραμματισμό»

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις βασικές αρχές μουσικού προγραμματισμού. με τη χρήση της γλώσσας Max/MSP. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές έρχονται αφενός σε επαφή με βασικές μεθόδους και διαδικασίες αλγοριθμικής επίλυσης προβλημάτων και αφετέρου με τον προγραμματισμό μουσικών/ηχητικών εφαρμογών. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να προγραμματίζουν μουσικούς αλγόριθμους σύνθεσης, επεξεργασίας και αναπαραγωγής πολυκάναλων ηχητικών σημάτων.

«Ακουστική Σχεδίαση Κλειστών Χώρων»

Το μάθημα μελετά την απόκριση κλειστών χώρων σε ηχητικά σήματα, με σκοπό την αναγνώριση/πρόβλεψη προβλημάτων και την εξεύρεση λύσεων και στόχο τη βελτιστοποίηση της ακουστικής εμπειρίας των ακροατών. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται αφενός οι βασικές αρχές ακουστικής και αφετέρου υπολογιστικά μοντέλα εικονικής προσομοίωσης ακουστικής κλειστών χώρων. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν πιθανά μειονεκτήματα της ακουστικής διαφόρων χώρων, και να προτείνουν βελτιωτικές παρεμβάσεις ανάλογα με τη χρήση του.

«Μουσική για Media»

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στη μουσική και ηχητική παραγωγή για τα νέα μέσα με έμφαση στο σχεδιασμό του ήχου και τη μουσική δημιουργία για το ραδιόφωνο, την τηλεόραση και το ίντερνετ. Παρουσιάζονται τεχνικές μουσικής παραγωγής και αναλύονται θεωρητικά και τεχνικά ζητήματα που σχετίζονται με τον τρόπο δημιουργίας και διάθεσης της μουσικής για διαφορετικές πλατφόρμες πολυμέσων. Οι φοιτητές/φοιτήτριες αξιολογούνται μέσα από ένα χαρτοφυλάκιο εργασιών οι οποίες παρουσιάζονται στο σύνολο της τάξης με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων και γνώσης.

«Εισαγωγή στην Ηχοληψία Ι»

Το μάθημα παρουσιάζει τα είδη των μικροφώνων σύμφωνα με τον τρόπο μετατροπής του ήχου σε ηλεκτρισμό και τα πολικά διαγράμματα. Παρουσιάζονται οι στερεοφωνικές τεχνικές ηχογράφησης με εργαστηριακή πρακτική στο στούντιο. Παρουσιάζονται τα είδη των μεγάρων και τα είδη των κουτιών που τοποθετούνται για να γίνουν ηχεία. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών στις βασικές έννοιες της ηχοληψίας, μέσα από τα κύρια εργαλεία της, τα μικρόφωνα και τα ηχεία και την χρήση αυτών. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση από τους φοιτητές των ιδιαιτεροτήτων των μικροφώνων και ηχείων, και η χρησιμοποίησή τους μέσα από ένα αισθητικό κριτήριο ανάλογα με το είδος μουσικής που θα θελήσουν να καταγράψουν.

«Μουσική Βιομηχανία»

Το μάθημα Μουσική Βιομηχανία παρουσιάζει την εξέλιξη της μουσικής δημιουργία βάσει της εξέλιξης της τεχνολογίας ήχου στο χώρο της δισκογραφίας και διάχυσης της μουσικής πληροφορίας. Αυτές οι εξελίξεις τα τελευταία 100 χρόνια δημιούργησαν ένα οικοσύστημα βιομηχανικών διαστάσεων, εκμετάλλευσης της μουσικής δημιουργίας προς όφελος των δημιουργών αλλά και των δισκογραφικών εταιριών. Η ύλη του μαθήματος επικεντρώνεται σε θέματα ιστορίας της μουσικής βιομηχανίας, πνευματικά δικαιώματα, δίκτυα μουσικής, τεχνολογίες διάχυσης και ανάκτησης της μουσικής πληροφορίας και στις νέες τάσεις στο χώρο της μουσικής βιομηχανίας στην μεταψηφιακή εποχή.

«Εισαγωγή στην Ηχοληψία II»

Το μάθημα Ηχοληψία II παρουσιάζει εξελιγμένες τεχνικές ηχοληψίας τόσο στο στούντιο όσο και για ζωντανή μουσική με εργαστηριακή πρακτική, όπως και επεξεργασίας, μίξης και mastering για μια ολοκληρωμένη και σφαιρική γνώση στα θέματα της ηχοληψίας. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εμπέδωση των φοιτητών σε ειδικές έννοιες και τεχνικές της ηχοληψίας. Στόχος του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους φοιτητές των ειδικών τεχνικών και η αποτελεσματική χρήση αυτών για άρτιο αισθητικό αποτέλεσμα.

«Σεμινάριο: Μουσική και Ηχητική Διάδραση σε βιντεοπαιχνίδια»

Το Σεμινάριο: Μουσική και Ηχητική Διάδραση σε βιντεοπαιχνίδια αφορά σπουδαστές της Κατεύθυνσης της Μουσικής Τεχνολογίας. Εξετάζει σε βάθος ζητήματα διάδρασης ανθρώπου-μηχανής, ηχοποίησης και ακουστοποίησης, χωροθέτησης ήχων, και στοιχεία εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας. Οι διαλέξεις συνοδεύονται από πρακτικό μέρος όπου γίνεται χρήση ειδικών λογισμικών για την καλύτερη κατανόηση των διδασκόμενων θεωριών. Το μάθημα ολοκληρώνεται με παράδοση και παρουσίαση εκτενούς γραπτής σεμιναριακής εργασίας.

4. Βυζαντινή Μουσικολογία

Η Κατεύθυνση της Βυζαντινής Μουσικολογίας έχει ως αντικείμενο την επιστημονική-ερευνητική ενασχόληση με όλες τις πτυχές της τροπικής και μονοφωνικής ελληνικής μουσικής ως επιστήμης και ως τέχνης, ως ψαλτικής – γραπτής και άγραφης παραδόσεως και ως κοσμικής – δημοτικής και αστικής μουσικής πράξεως, η ανάπτυξη της οποίας ξεκινά από τον καιρό της αναδείξεως της Κωνσταντινουπόλεως σε πρωτεύουσα του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους και η παράδοσή της παραμένει και σήμερα ζωντανή ως μουσική κληρονομιά του λαού μας. Ο ραγδαίος ρυθμός διεύρυνσης, στην Ελλάδα και διεθνώς, ήδη από τον 19^ο αι., του ενδιαφέροντος γύρω από την Βυζαντινή Μουσική και τα συγγενή αντικείμενα της Υμνογραφίας και της Μετρικής, συνέβαλε στην δημιουργία ειδικών κέντρων έρευνας και μελέτης αυτής σε πανεπιστημιακό επίπεδο. Ιδιαίτερα στη χώρα μας, η Βυζαντινή Μουσική-Ψαλτική Τέχνη εξετάζεται συστηματικά την τελευταία πεντηκονταετία, με τη μελέτη και την έρευνα του πηγαίου υλικού, το οποίο θησαυρίζεται σε έναν μεγάλο αριθμό (περισσότερα από 7000 χειρόγραφα) ελληνικών μουσικών κωδίκων, από τον 10^ο αι. και δώθε, που περιέχουν τον γραπτό και έντεχνο μουσικό πολιτισμό της βυζαντινής και μεταβυζαντινής μελοποιίας, παραδίδουν δε και τα ποικιλώνυμα και ποικίλα είδη της ελληνικής χριστιανικής υμνογραφίας. Την έρευνα και μελέτη των παντοίων στοιχείων και παρακολουθημάτων αυτού του πλήρους μουσικού πολιτισμού, την κριτική και συνολική αποτίμηση του χαρακτήρα της ελληνόφωνης αυτής μουσικής έκφρασης και κληρονομιάς υποστηρίζει ο ακαδημαϊκός χώρος με πολύπτυχο έργο και επιστημονική ακριβολογία.

Η Κατεύθυνση της Βυζαντινής Μουσικολογίας εστιάζει σε ζητήματα που αφορούν την Θεωρία, την Ιστορία, την Κωδικολογία, την Παλαιογραφία, την Ανάλυση, την Ερμηνεία, την Διδακτική της ελληνικής εκκλησιαστικής μουσικής και ανταποκρίνεται στις ραγδαίες εξελίξεις των βυζαντινών μουσικών σπουδών σε διεθνές επίπεδο με πλήθος μελετημάτων και άρθρων, συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια, καινοτόμες επιστημονικές και καλλιτεχνικές προσεγγίσεις. Η αναγκαιότητα της ύπαρξης της Κατεύθυνσης είναι φανερή από το ίδιο το αντικείμενό της, που καταπιάνεται με τη μελέτη και την έρευνα όλων των εκφάνσεων και των επιμέρους ενδιαφερόντων του ελληνικού μουσικού πολιτισμού και δίνει την ευκαιρία στους αποφοίτους της να αποκτήσουν σημαντική εξειδίκευση στα επιστημονικά αυτά πεδία.

Ως εκ τούτου στους ακαδημαϊκούς στόχους ίδρυσης και λειτουργίας της Κατεύθυνσης της Βυζαντινής Μουσικολογίας περιλαμβάνονται, κυρίως, τα εξής:

- Η επιστημονική και ερευνητική ενασχόληση με όλες τις πτυχές της Βυζαντινής Μουσικής και ιδιαίτερα της Ψαλτικής, ως επιστήμης και τέχνης. Η γραπτή και άγραφη σχετική παράδοση της βυζαντινής/κοσμικής/αστικής/δημοτικής/μουσικής πράξης στα βυζαντινά και μεταβυζαντινά χρόνια
- Η έρευνα και σπουδή σε βάθος της σημειογραφίας κατά τις διάφορες περιόδους εξέλιξής της και η τεκμηρίωση της ορθής ερμηνείας της
- Η πλήρης καταλογογράφηση των δημιουργημάτων της βυζαντινής και μεταβυζαντινής μελοποιίας σε σειρές Τόμων αμιγών Καταλόγων των χειρογράφων κωδίκων και παράλληλα ο καταρτισμός σειράς Τόμων Εργογραφικών Καταλόγων για καθένα μελουργό

- Η συστηματική σπουδή και έρευνα της Ιστορίας της βυζαντινής και μεταβυζαντινής Ψαλτικής Τέχνης
- Η παράλληλη μελέτη του υμνογραφικού λόγου και η συναφής αναφορά σε θέματα Ιστορίας, Υμνολογίας, Λειτουργικής και Τελετουργικής
- Η ανάπτυξη της συγκριτικής μεθοδολογικής έρευνας και η συστηματική μελέτη των σχέσεων, των επιδράσεων ή και αλληλοεπιδράσεων της Βυζαντινής Μουσικής τόσο με την Λατινική Ψαλτική – Γρηγοριανό Μέλος και άλλα, όσο και με την Αραβοπερσική και την Οθωμανική – Τουρκική Μουσική
- Η σπουδή και έρευνα της αποδοχής της Βυζαντινής Ψαλτικής από τους άλλους ορθόδοξους λαούς (Γεωργία, Ρωσία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Αλβανία και τους αραβόφωνους ορθόδοξους των Πατριαρχείων Ιεροσολύμων και Αντιοχείας), όσον αφορά σε θέματα σημειογραφίας, υμνολογίας, λειτουργικών τύπων και ψαλτικού ρεπερτορίου
- Η έρευνα, ο εντοπισμός, η αποδελτίωση και η αξιοποίηση του πηγαίου υλικού
- Η επισήμανση, η μελέτη και η φανέρωση των δημιουργών – μελουργών και των μουσικών δημιουργημάτων τους, διαχρονικά και σφαιρικά: οι πολυάριθμοι, μείζονες και ελάσσονες, μελουργοί και οι συνθέσεις τους, ποιήματα και μέλη ποικίλου χαρακτήρα, είδους και γένους
- Η μελέτη του έργου των ελλήνων μουσικών κωδικογράφων. Εντοπισμός και αποδελτίωση, σχολιασμός και ευρετηριασμός της βιβλιογραφικής τους δραστηριότητας
- Η θεωρητική προσέγγιση της Ψαλτικής Τέχνης: εκμάθηση και άσκηση στη χρήση του συστήματος της Νέας Μεθόδου, ευχερής παρακολούθηση των διαφόρων εξελικτικών φάσεων της ψαλτικής σημειογραφίας, το καίριο θέμα της εξήγησης, σπουδή της βυζαντινής οκταηχίας, ζητήματα ψαλτικού ρεπερτορίου
- Η συγκέντρωση και αξιολόγηση των κατά καιρούς εντύπων μουσικών εκδόσεων και κατάρτιση πλήρους Καταλόγου αυτών
- Η οργάνωση πλήρως ενημερωμένης βιβλιοθήκης χειρογράφων και εντύπων μουσικών βιβλίων, μουσικολογικών μελετημάτων και αρχείου ηχογραφημένου υλικού
- Καταρτισμός χορού ψαλτών και διδασκαλία ορθής χοραρχίας – διεύθυνσης ενός χορού ψαλτών, με παράλληλη εκμάθηση και ερμηνεία και του εξωεκκλησιαστικού - τραγουδιστικού βυζαντινού και μεταβυζαντινού ρεπερτορίου
- Η ερμηνεία του βυζαντινού μέλους, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστημονικής έρευνας αλλά και με σεβασμό στην προφορική ψαλτική παράδοση, από χορούς ψαλτών ή μονοφωνάρηδες ψάλτες σε δημόσιες συνάξεις ή όπου αλλού, και η διάδοση με ειδικές ηχογραφήσεις και εκδοτικές ηχητικές παραγωγές
- Η παρακολούθηση των ερευνών και πορισμάτων, των μελετών και εκδόσεων, της διεθνούς Βυζαντινομουσικολογικής παραγωγής
- Η σύγχρονη κοινωνιολογική και ανθρωπολογική προσέγγιση της Βυζαντινής Μουσικής, ως ζωντανής τέχνης που εξακολουθεί να επιτελείται επί δισχιλιετία.

Σημειώνεται ότι, στην πορεία των τελευταίων ετών έχει σημειωθεί τεράστια επιστημονική πρόοδος σε όλα τα επιμέρους επιστημονικά αντικείμενα της Βυζαντινής Μουσικολογίας. Μεγάλος αριθμός διδακτορικών διατριβών έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της εκπόνησης, οι οποίες αντιμετωπίζουν ανάλογα θέματα και προωθούν την έρευνα. Τα τελευταία έτη, από της λειτουργίας της Κατεύθυνσεως, αλλά και της αντίστοιχης ειδικευσης στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βυζαντινή Μουσικολογία» και «Ψαλτική Τέχνη», έχει προστεθεί και η εκπόνηση πτυχιακών αλλά και μεταπτυχιακών εργασιών, που διευρύνουν ακόμη περισσότερο τον πλούτο αλλά και το εύρος και βάθος της έρευνας και εξασφαλίζουν στους αποφοίτους πολύτιμα επιστημονικά και επαγγελματικά εφόδια.

Το 5ετές πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών περιλαμβάνει και ένα μεγάλο αριθμό μαθημάτων της Κατεύθυνσης της Βυζαντινής Μουσικολογίας (μαθήματα κορμού, μαθήματα κατεύθυνσης, επιλεγόμενα, σεμινάρια, πτυχιακές εργασίες), που προσφέρουν μια υψηλού επιπέδου επιστημονική συγκρότηση αλλά και επαγγελματική κατάρτιση στους πτυχιούχους της Κατεύθυνσης. Τα μαθήματα αυτά είναι τα ακόλουθα:

1. Μαθήματα που εκπορεύονται από την Κατεύθυνση Βυζαντινής Μουσικολογίας και εντάσσονται στο Υποχρεωτικό Πρόγραμμα Κορμού:

«Βυζαντινή μουσικολογία»

Εύρος και διαστάσεις του γνωστικού αντικείμενου της βυζαντινής μουσικολογίας. Προοιμιακή θεώρηση. Η σχετική ορολογία. Οι παράμετροι της θεωρίας, της σημειογραφίας, της μελοποιίας και αισθητικής, της ιστορίας και της ψαλτικής πράξης, του ίδιου γνωστικού αντικείμενου. Επιμέρους θεωρητικές και πρακτικές ασκήσεις πάνω σε καθεμιά από τις παραπάνω παραμέτρους της βυζαντινής μουσικολογίας.

«Ιστορική επισκόπηση της βυζαντινής μουσικής»

Μια σχετικά αναλυτική επισκόπηση της πορείας της εκκλησιαστικής μουσικής από τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους μέχρι σήμερα. Σχεδιάγραμμα της ιστορίας και διάκριση δύο περιόδων, προσημειογραφικής και σημειογραφικής. Επισήμανση των σημαντικών στοιχείων που χαρακτηρίζουν την προσημειογραφική περίοδο, μέσα από φιλολογικές-πατερικές και άλλες ιστορικές μαρτυρίες, προκειμένου να υπάρχει συνέχεια στην προέλευση και εξέλιξη της μουσικής, δηλ. της Ψαλτικής Τέχνης στον χώρο της λατρείας. Γένεση και εξέλιξη της βυζαντινής σημειογραφίας. Χειρόγραφη παράδοση. Τα γένη της βυζαντινής μελοποιίας και η εξέλιξη τους. Μελοουργοί-κωδικογράφοι. Βίος και έργο των κυριοτέρων μουσικών προσωπικοτήτων της Ψαλτικής. Η σύγχρονη μουσικολογική έρευνα. Πρακτικά μουσικά παραδείγματα μέσω ζωντανών και ηχογραφημένων ψαλτικών ερμηνειών.

«Παρασημαντική της Ψαλτικής Τέχνης»

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση της Βυζαντινής Παρασημαντικής από τον 10ο αι. έως σήμερα. Αναλυτικά μελετώνται οι ακόλουθες ενότητες: Βιβλιογραφία - Ορολογία - Ο χαρακτήρας της Βυζαντινής παρασημαντικής - Περίοδοι της Βυζαντινής Σημειογραφίας - Κριτήρια περιοδολόγησης - Πρώιμες Βυζαντινές σημειογραφίες [950-1177 (Εκφωνητική, Θήτα, Chartres, Coislin, Σλαβικές σημειογραφίες Σηματική και Κοντακαριανή)] - Μέση πλήρης Βυζαντινή σημειογραφία [1177-1670] - Μεταβατική Εξηγητική σημειογραφία [1670-1814] - Νέα αναλυτική Βυζαντινή σημειογραφία [1814-σήμερα] - Άλλα σημειογραφικά συστήματα.

«Ηχοι και ανατολικά τροπικά συστήματα: Α'. Στοιχειώδης θεωρία ψαλτικής»

Η Βυζαντινή Μουσική ή «Ψαλτική» καθώς και ευρύτερα η ελληνική παραδοσιακή μουσική εντάσσεται σε μια ευρύτερη ομάδα μουσικών παραδόσεων της Ανατολικής Μεσογείου με τις οποίες εμφανίζει κοινά μουσικά χαρακτηριστικά. Ενα από τα σπουδαιότερα είναι η αντίληψη της θεωρητικής ανάλυσης με όρους και αρχές που έχουν την καταγωγή τους στην αρχαία ελληνική μουσική θεωρία, εξελίσσονται κατά την εποχή του Βυζαντίου και διαδίδονται με αλληλεπιδράσεις στους γειτονικούς πολιτισμούς (Αραβες, Πέρσες, Οθωμανούς, Σλάβους κ.λπ.). Το σπουδαιότερο και εκτενέστερο μέρος της ελληνικής θεωρίας είναι η τροπικότητα, η οποία στη βυζαντινή παράδοση της Ψαλτικής, που σώθηκε μέχρι τις μέρες μας, εκφράζεται με τους λεγόμενους Ηχους. Σ' αυτό το μάθημα διδάσκονται οι θεμελιώδεις έννοιες της Θεωρίας της Ψαλτικής και γενικότερα της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής, καθώς και η στοιχειώδης περιγραφή των βασικών Ηχων. Χρησιμοποιούνται ακουστικά ψαλτικά παραδείγματα.

2. Υποχρεωτικά μαθήματα της Κατεύθυνσης Βυζαντινής Μουσικολογίας:

«Θεωρία και πράξη της ψαλτικής τέχνης Ι»

Διδάσκονται οι θεωρητικές αρχές που χρησιμοποιεί η Ψαλτική με εμβάθυνση σε βασικές έννοιες, όπως Τροπικότητα, διαστήματα, παραγωγή και διακρίσεις πολυηχίας, θεωρία των βασικών Ηχων. Ως εγχειρίδιο βάσης χρησιμοποιείται το Μέγα Θεωρητικόν του Χρυσάνθου. Δίνεται μικρό σώμα σημειώσεων με επεκτάσεις και αναλύσεις που γίνονται κατά τη διάρκεια των παραδόσεων.

«Θεωρία και πράξη της ψαλτικής τέχνης ΙΙ»

Σε συνέχεια του μαθήματος «Θεωρία και πράξη της ψαλτικής τέχνης Ι» διδάσκεται εκτενώς η τροπική ανάλυση των Ηχων και των Συστατικών τους, με πλούσια σειρά παραδειγμάτων και αναφορές σε παράλληλα τροπικά Ανατολικά Συστήματα.

«Ιστορία της βυζαντινής μουσικής Ι»

Ιστορικοί σταθμοί-περίοδοι της Ψαλτικής Τέχνης από τον 10^ο αιώνα μέχρι σήμερα, όπως ορίζονται από σπουδαία γεγονότα και πραγματώσεις, χαρακτηριστικές φάσεις και σταδιακές αλλαγές στη γραφή, τη μορφή και το ύφος, αλλά και από πρωτοπόρους δημιουργούς. Παρουσίαση της ζωής και του έργου των κυριοτέρων μελοουργών μέχρι τον 15^ο αιώνα, δια της συναρμολόγησης διαφόρων ειδήσεων, επιμελώς περισυνογόμενων από τον μουσικό χειρόγραφο θησαυρό. Πρακτικά μουσικά παραδείγματα μέσω ηχογραφημένων ψαλτικών ερμηνειών, ακολουθούμενα από σχόλια γύρω από την μελοποιητική τους τακτική. Έρευνα των φοιτητών σε μουσικά χειρόγραφα και σε καταλόγους αναλυτικής περιγραφής μουσικών κωδίκων για την αναζήτηση των σχετικών με τους μελοουργούς της εξεταζομένης εποχής μουσικών έργων.

«Ιστορία της βυζαντινής μουσικής ΙΙ»

Η μουσική δράση στην Κρήτη και την Κύπρο κατά τον 15^ο και 16^ο αιώνα. Προπαρασκευή και νέα μεγάλη άνθηση της Ψαλτικής [1580-1720/30] (Αναγέννηση της Ψαλτικής σε όλο το φάσμα του εκκλησιαστικού ρεπερτορίου - νέες μουσικές τάσεις, καινούργια μουσικά είδη, επώνυμες μελοποιήσεις μουσικών βιβλίων, δημιουργία νέων τύπων κωδίκων, σμικρύνσεις μελών, πρώτες προσπάθειες για απλοποίηση της παραδοσιακής σημειογραφίας). Μουσική αναδημιουργία, μεταρρυθμιστικές διεργασίες, μελοποιητική και σημειογραφική ανανέωση, προσπάθειες για αντικατάσταση του καθιερωμένου σημειογραφικού συστήματος από άλλα ιδιότυπα ή αλφαβητικά [1730-1820]. Πρόσφατη ιστορία [1820-σήμερα] (Πατριαρχικές Μουσικές Σχολές, έντυπες εκδόσεις, μουσικολογικά περιοδικά, η εισαγωγή του αρμονικού ιδιώματος από την ίδρυση του νέου ελληνικού κράτους, η παράλληλη τάση απλοποίησης του παραδοσιακού βυζαντινού μέλους και η προσπάθεια προσαρμογής του στα δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα, ηχογραφήσεις, μελοποιητική ένδεια και προσαρμογές). Πρακτικά μουσικά παραδείγματα μέσω ηχογραφημένων ψαλτικών ερμηνειών, ακολουθούμενα από σχόλια γύρω από την μελοποιητική τους τακτική. Έρευνα των φοιτητών σε μουσικά χειρόγραφα και σε καταλόγους αναλυτικής περιγραφής μουσικών κωδίκων για την αναζήτηση των σχετικών με τους μελοουργούς της εξεταζομένης εποχής μουσικών έργων.

«Προθεωρία της ψαλτικής τέχνης Ι & ΙΙ»

Μελετώνται βυζαντινές και μεταβυζαντινές θεωρητικές συγγραφές, η συνήθης Προθεωρία (με τις σχετικές ασκήσεις μουσικής προγύμνασης, τις μεθόδους εκμάθησης των θέσεων της Ψαλτικής, αλλά και τα πολύ ενδιαφέροντα εποπτικά σχήματα διδασκαλίας της Τέχνης), αλλά και καθ αυτήν η ψαλτική πράξη (τόσο στην γραπτή της εκδοχή, αυτήν της παρασημασμένης μελωδίας, όσο και στην αντίστοιχη προφορική, εκείνη της ποικιλότητας φωνητικής ερμηνείας) και συνεκτιμώνται όλα αυτά τα δεδομένα υπό τη διάθεση μιας έρευνας πιο ανοιχτής σε όποιες πιθανώς λανθάνουσες ποικίλης άλλης προοπτικής αναγνώσεις της σύνολης θεωρίας της Ψαλτικής Τέχνης. Αναζητείται οτιδήποτε συμβατό με υποθετικά υπάρχουσες παράλληλες αποχρώσεις του όποιου θεωρητικού λόγου, εκκινώντας συνήθως πέρα από κάθε αναμενόμενη και συνήθη προσέγγιση του πράγματος, επί τη βάσει ενός εξαιρετικής σημασίας «τρίπτυχου», που περιλαμβάνει: τον **λόγο** (τη θεωρητική περιγραφή-γραπτή και προφορική- ενός μουσικού φαινομένου: μουσικολογία), το **σχήμα** (ένα σύμβολο, που περιγράφει-γραφιστικά- το ίδιο αυτό μουσικό φαινόμενο) και βέβαια τη **μουσική** (κυρίως στον τύπο παρασημασμένων ασκήσεων, με τη φωνητική ερμηνεία των οποίων επιτυγχάνεται όχι μόνον η κατάλληλη προετοιμασία, αλλ' ακόμη και η ειδικότερη ανάλυση του όποιου μουσικού φαινομένου). Το προβαλλόμενο «τρίπτυχο» παρέχει την ευχέρεια κατανόησης (και -ως εκ τούτου- εποπτικής και επαγωγικής διδασκαλίας) ενός ογκώδους θεωρητικού υλικού, που -στις περισσότερες περιπτώσεις- κείται δύσληπτο έως ακατανόητο στα σχετικά χειρόγραφα και στις ειδικές επιστημονικές εκδόσεις- κατανόησης μέσω διαφορετικών -κάθε φορά- τρόπων- διδασκαλίας κάτω και από άλλο -σε κάθε περίπτωση- πρίσμα.

«Παλαιογραφία της Βυζαντινής Σημειογραφίας Ι»

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη και ανάλυση της Βυζαντινής Σημειογραφίας προ του 1814 καθώς και η παρουσίαση των χαρακτηριστικών και της λειτουργίας της. Έμφαση δίνεται στην εκμάθηση της Μέσης πλήρους Βυζαντινής Σημειογραφίας (1177-1670) καθώς και στην Μεταβατική Εξηγητική σημειογραφία (1670-1814) κυρίως μέσω ανάλυσης παλαιογραφικών μουσικών κειμένων. Μελετώνται οι ακόλουθες ενότητες: Βιβλιογραφία – Προθεωρία – Φωνητικά και άφωνα σημάδια της Μέσης Πλήρους Βυζαντινής σημειογραφίας - Μέθοδοι των θέσεων – Το “Μέγα Ισον” του Ιωάννη Κουκουζέλη -- Συνδυασμοί σημαδιών για τη δημιουργία θέσεων – Χρήση των θέσεων και χαρακτηρισμός – Βυζαντινές θεωρητικές συγγραφές και οι εξ αυτών προκύπτουσες πληροφορίες.

«Παλαιογραφία της Βυζαντινής Σημειογραφίας II»

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου. Διακρίνεται στις ακόλουθες ενότητες: Εισαγωγή στην ανάλυση με δομικό στοιχείο τις θέσεις της Βυζαντινής σημειογραφίας - Το φαινόμενο του καλλωπισμού βυζαντινών συνθέσεων ως εξελικτική διαδικασία διαφοροποίησης του μέλους, οι τεχνικές και τα αποτελέσματά του - Η εξηγητική σημειογραφία από την εμφάνισή της και έως την τελική διαμόρφωση της Νέας Μεθόδου σημειογραφίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην μελέτη συγκριτικών παραδειγμάτων.

«Ψαλτική και ελληνική δημοτική μουσική»

Η μουσική συγγένεια των δύο χώρων έχει πολλές φορές επισημανθεί στο παρελθόν. Αφού εξεταστούν συνοπτικά τα σημεία επαφής των δύο χώρων (γλώσσα, ποικιλία διαστημάτων, τροπικότητα, μελοποιητικές τεχνικές, ανθρωπολογικοί παράγοντες κλπ) καθώς και οι κυριότερες διαφορές τους (οργανοχρησία, κοσμικός ή μη χαρακτήρας, ποικιλία τοπικών παραδόσεων κλπ), διερευνάται περαιτέρω το βάθος και η έκταση αυτής της σχέσης με βάση το κριτήριο της τροπικής ανάλυσης. Επικεντρώνοντας στις βασικές διαιρέσεις και κλάδους της Οκταηχίας, αναλύονται τροπικά αντίστοιχα προς αυτές κομμάτια δημοτικής μουσικής, αντιπροσωπευτικά των κυριοτέρων τοπικών ελληνικών παραδόσεων. Χρησιμοποιείται σχετικό ηχητικό υλικό και δισκογραφία.

«Αντιπαραβολές Βυζαντινού και Λατινικού μέλους»

Στο μάθημα εξετάζονται τα σημεία σύγκλισης του Βυζαντινού και του Λατινικού μέλους. Συγκεκριμένα μετά την παρουσίαση της βιβλιογραφίας και του θέματος στο σύνολό του εξετάζονται τα ακόλουθα: Σχέσεις μεταξύ ανατολικού και δυτικού εκκλησιαστικού μέλους – Βυζαντινή και λατινική οκτωηχία (θεωρητικές συγγραφές, απηχήματα ήχων-τρόπων, Tonarii): σημεία σύγκλισης και απόκλισης των δύο τροπικών συστημάτων – Λειτουργικά μουσικά χειρόγραφα – Είδη του μέλους – Ακολουθίες - Σημειογραφία – Βυζαντινές επιρροές στο λατινικό μέλος (Κάτω Ιταλία) – Βενετοκρατία: επιρροές του λατινικού μέλους στο βυζαντινό (μελοποιητικές και λειτουργικές πρακτικές, κείμενα, δίσκωνες και τετράφωνες βυζαντινές συνθέσεις).

«Κοσμικό ρεπερτόριο σε βυζαντινή παρασημαντική»

Με τη σημειογραφία της Βυζαντινής Μουσικής καταγράφηκε πλην της Ψαλτικής και ένα σημαντικό ποσό κοσμικού ρεπερτορίου. Το ρεπερτόριο αυτό αφορά κυρίως τη λεγόμενη Λόγια Μουσική της Πόλης σε φόρμες αραβοπερσικές και αριθμεί περί τις 4500 σελίδες καταγραφών στα χειρόγραφα της Ψαλτικής και άλλες 2500 περίπου σελίδες στις έντυπες εκδόσεις. Ρεπερτόριο επίσης του τύπου του σχολικού τραγουδιού καταγράφηκε περί το τέλος του 19ου αι., ενώ μεγάλος όγκος καταγραφών ιδίως κατά τον 20ό αι. αφορά το ελληνικό Δημοτικό τραγούδι. Αυτό το υλικό εκτός από τη σημασία που έχει για την παρακολούθηση της ελληνικής μουσικής Ιστορίας και τη σχέση της Ψαλτικής με τα κοσμικά μουσικά είδη, αποτελεί πλέον σπουδαία πηγή και για την ευρύτερη παράδοση της Ανατολικής Μεσογείου από άποψη αρχαιότητας και έκτασης δεδομένων. Στο μάθημα εξετάζονται εποπτικά οι σημαντικότερες πηγές καθώς και ειδικά θέματα που ανακύπτουν, όπως θέματα ιστορικής Μουσικολογίας, Μορφολογίας, Θεωρίας και Εξήγησης κοσμικών μελών από την Παλαιά Παρασημαντική.

«Ψαλτική και νεότερη ελληνική αστική λαϊκή μουσική»

Ενα μεγάλο μέρος της νεοελληνικής λαϊκής αστικής μουσικής εμφανίζει μουσικές συγγένειες με την Ψαλτική. Ανιχνεύουμε τα επί μέρους είδη και τα σημεία επαφής που αφορούν αυτήν τη σχέση σε μια διαχρονική εξέταση μοιρασμένη σε εποχές βάσει σημαντικών αλλαγών (μικρασιατική καταστροφή, επικράτηση μουζουκικού, εμφάνιση ιδιαιτερώσεων μουσικών ρευμάτων, όπως «ρεμπέτικου, έντεχνου, πολιτικού,» τραγουδιού, κ.λπ.). Χρησιμοποιώντας το εργαλείο της τροπικής ανάλυσης, επιχειρούμε να εντοπίσουμε ρεπερτόριο που φέρει τα συγγενέστερα προς τον πυρήνα της βυζαντινής Οκταηχίας τροπικά χαρακτηριστικά. Χρησιμοποιείται σχετικό ηχητικό υλικό από τη δισκογραφία.

«Βυζαντινή Μουσική σε δυτικές σημειογραφίες»

Στο μάθημα εξετάζονται οι ακόλουθες ενότητες: Βιβλιογραφία - Οι έννοιες εξήγηση και μεταγραφή: η σχέση μεταξύ τους – Αναγκαιότητα της εξήγησης – Χρησιμότητα των μεταγραφών – Εξηγήσεις ως μεταγραφές της Βυζαντινής σημειογραφίας σε άλλα συστήματα γραφής (π. χ. αλφαβητικά συστήματα κ. α.) – Το σύστημα μεταγραφής των Monumenta Musicae Byzantinae – Μεταγραφή της Αναλυτικής Βυζαντινής Σημειογραφίας στο πεντάγραμμο: δύσκολα σημεία μεταγραφών – Ασκήσεις – Μεταγραφή της Μέσης Πλήρους Βυζαντινής σημειογραφίας σε δυτικά συστήματα γραφής – Ασκήσεις.

«Λατρεία και μουσική στο Βυζάντιο»

Γένεση και εξέλιξη της χριστιανικής λατρείας. Λειτουργικοί τύποι. Ευχολόγια και Τυπικά. Τυπικές διατάξεις σε μουσικούς κώδικες. Λειτουργικά και μουσικά βιβλία. Οι βασικοί μουσικοί κώδικες κατά τα τρία γένη της μελοποιίας και τα λειτουργικά βιβλία στα οποία βρίσκεται διεσπαρμένο το περιεχόμενο των μουσικών βιβλίων. Λειτουργικομουσικολογική εξέταση και σχολιασμός των Λειτουργιών του βυζαντινού τύπου και των δύο πλουσιότερων σε υμνογραφία νυχθημερών ακολουθιών (Εσπερινού και Ορθρου) του μοναστηριακού Τυπικού. Ο κοσμικός βυζαντινός τύπος και οι ακολουθίες του. Ψαλτικές αλληλοεπιδράσεις μεταξύ των δύο Τυπικών. Λειτουργική και ψαλτική ορολογία.

«Βυζαντινή και μεταβυζαντινή μελοποιία»

Οι όροι μελοποιία-μορφολογία. Συνοπτική ερμηνευτική προσέγγιση. Η ποικιλία των ειδών της μελοποιίας. Οι «θέσεις» των σημαδιών ως συγκεκριμένο μόρφωμα της μελοποιίας κατά τα τρία γένη μελών. Ιστορική επισκόπηση της παράδοσης του μέλους των κυριότερων ποιημάτων των τριών γενών μελοποιίας (στιχηραρικού, ειρμολογικού, παπαδικού) και μορφολογικός σχολιασμός των μεγάλων μορφών της μελοποιίας: η Δοξολογία, η Παπαδική (Ανοιξαντάρια-Μακάριος ανήρ-Πολυέλεος-Άωμος-Προκείμενα-Χερουβικό-Κοινωνικό κ.α.), το παλαιό και το νέο Στιχηράριο, το Ειρμολόγιο, το Καλοφωνικό Ειρμολόγιο, η «καλοφωνία» της ψαλτικής τέχνης, το Μαθηματάριο, το Κοντακάριο, το Κρατηματάριο κ.ο.κ. Μουσικά παραδείγματα (από επιλεγμένες ηχογραφημένες ερμηνείες) και υποτυπώδης πρακτική άσκηση επί των θέσεων του στιχηραρικού γένους μελοποιίας, βάσει σχετικών μεθόδων εκ της προθεωρίας της παπαδικής.

3. Μαθήματα Επιλογής της Κατεύθυνσης Βυζαντινής Μουσικολογίας:

«Ορθογραφία της βυζαντινής παρασημαντικής»

Γενικά περί της τακτικής των μουσικών καταγραφών, προοιμιακή ιστορικομουσικολογική παρουσίαση του θέματος. Θεωρητική αναφορά στην ορθογραφία της ψαλτικής σημειογραφίας και στη ρυθμοποιία της ελληνικής μουσικής (με

χρήση επιλεγμένων μουσικών παραδειγμάτων από βυζαντινούς ύμνους και δημοτικά τραγούδια). Μουσικές καταγραφές βυζαντινών ύμνων και δημοτικών τραγουδιών στην σημειογραφία της ψαλτικής τέχνης, καθ' υπαγόρευση.

4. Σεμινάρια της Κατεύθυνσης Βυζαντινής Μουσικολογίας:

«Σεμινάριο: Μεθοδολογία καταλογογράφησης μουσικών χειρογράφων»

Κριτική επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας. Οι κατά καιρούς μέθοδοι καταλογογράφησης μουσικών χειρογράφων. Διαμόρφωση μιας σύγχρονης, μουσικολογικά επωφελούς, μεθοδολογίας καταλογογράφησης. Πλήρης περιγραφή αυτής και πρακτική εφαρμογή πάνω σε μουσικούς κώδικες. Συγγραφική άσκηση: αναλυτική καταλογογράφηση και εξαντλητικός κωδικολογικός και μουσικολογικός σχολιασμός δεδομένου μουσικού χειρογράφου.

«Σεμινάριο: Προσωπογραφίες μελουργών»

Ερευνα, μελέτη και παρουσίαση της ταυτότητας και του ανεπανάληπτου έργου ανυπέρβλητων ελλήνων μελουργών, μέσα από τον αρίφνητο πλούτο της χειρόγραφης παράδοσης, συμπληρωματικά βέβαια και με την καταφυγή στην παλαιότερη και σύγχρονη βιβλιογραφία. Η έρευνα επικεντρώνεται σε μουσικούς που έδρασαν μετά την άλωση. Η περίοδος αυτή έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς οι ιστορικές συνθήκες διαμορφώνουν μια καινούργια πραγματικότητα, που δεν έχει μελετηθεί συστηματικά, παρ' όλο που το υλικό της είναι σχεδόν όλο επώνυμο. Η μουσική ιστορία της εποχής γίνεται φανερή μέσα από ένα πλουσιώτατο έργο που εκπροσωπεί την παράδοση, όπως διαμορφώνεται με τις νέες συνθήκες, αλλά και από άλλες πρωτότυπες συνθέσεις που ερμηνεύουν καλύτερα την καινούργια διαμορφωμένη μουσική πραγματικότητα.

«Σεμινάριο: Ειδικά θέματα Βυζαντινής Μουσικολογίας»

Στο πλαίσιο του Σεμιναρίου εξετάζονται ομάδες συνθέσεων κρητικής προελεύσεως, όπως οι στίχοι “εις την έναρξιν της θείας Λειτουργίας” ή οι συνθέσεις του Συμβόλου της Πίστεως. Σκοπός του ερευνητικού αυτού μαθήματος είναι να ασκηθούν οι φοιτητές στην μεθοδολογία της έρευνας μέσω μικρών εργασιών επί τη βάση των ιδιαιτερώσεων κρητικών συνθέσεων. Διακρίνεται στις εξής ενότητες: συγκέντρωση, μελέτη και εκτίμηση της σχετικής βιβλιογραφίας, μελέτη των πηγών-ταξινόμηση των σχετικών συνθέσεων ανά περίοδο, συνθέτη, ήχο, μελέτη των σχετικών συνθέσεων, ανάλυση και επιστημονικός σχολιασμός, συγγραφή εργασίας.

Μουσική Παιδαγωγική

Η Μουσική Παιδαγωγική δεν αποτελεί διακριτή κατεύθυνση στο πρόγραμμα σπουδών. Αντιθέτως, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που αφορούν την μουσικοπαιδαγωγική κατάρτισή τους και να διασφαλίσουν την παιδαγωγική επάρκεια οποιαδήποτε από τις παραπάνω 4 κατευθύνσεις και αν επιλέξουν. Σε επόμενες παραγράφους περιγράφονται λεπτομερώς οι προϋποθέσεις για την απόκτηση της παιδαγωγικής επάρκειας. Τα μαθήματα που προσφέρονται στο Τμήμα και εντάσσονται στο πλαίσιο της μουσικής παιδαγωγικής είναι:

«Μουσική Παιδαγωγία και Διδακτική Ι» (Υποχρεωτικό – ΜΣ79)

Το μάθημα αυτό καλύπτει ευρύ φάσμα εννοιών που σχετίζονται με την επιστήμη της διδακτικής της μουσικής. Οι θεωρίες μάθησης και διδασκαλίας και η σύνδεσή τους με τη διδασκαλία και τη μάθηση της μουσικής αποτελούν το επίκεντρο του μαθήματος. Η μουσική μάθηση και διδασκαλία προσεγγίζονται τόσο ιστορικά όσο και μέσα από μια λεπτομερή αναφορά των σύγχρονων τάσεων και απόψεων. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο ρόλο του δασκάλου της μουσικής μέσα στην τάξη καθώς και στο αναλυτικό πρόγραμμα και τη θέση της μουσικής μέσα σε αυτό, στη χώρα μας. Τέλος, αναλύεται ο τρόπος σχεδιασμού και οργάνωσης ενός μαθήματος μουσικής μέσα από συγκεκριμένα πρακτικά παραδείγματα. Το μάθημα έχει χαρακτήρα πρακτικό και βιωματικό. Οι δραστηριότητες και οι εφαρμογές στη διάρκεια των μαθημάτων έχουν ως στόχο να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη. Επίσης, πραγματοποιούνται ομαδικές επισκέψεις για δειγματικές διδασκαλίες σε επιλεγμένα σχολεία. Το μάθημα αυτό αποτελεί ένα από τα υποχρεωτικά μαθήματα για την απόκτηση της Παιδαγωγικής Επάρκειας.

«Μουσική Παιδαγωγία και Διδακτική ΙΙ» (Ελεύθερο Επιλεγόμενο Μ060)

Στη διάρκεια του εξαμήνου περιγράφονται οι μέθοδοι διδασκαλίας της μουσικής από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας, με ιδιαίτερη έμφαση στις περισσότερο διαδεδομένες προσεγγίσεις διδασκαλίας της μουσικής στον 20ό αιώνα. Οι μέθοδοι διδασκαλίας του Kodaly, του Orff και του Dalcroze περιγράφονται με λεπτομέρεια και συνοδεύονται από πρακτικά παραδείγματα και δραστηριότητες. Πιο συγκεκριμένα αναλύεται η θεωρητική και επιστημονική βάση της κάθε μεθόδου/ συστήματος και παρουσιάζεται η εφαρμογή της μέσα από δραστηριότητες και σχεδιασμό μαθημάτων Μουσικής. Το μάθημα έχει χαρακτήρα πρακτικό και βιωματικό. Οι δραστηριότητες και οι εφαρμογές στη διάρκεια των μαθημάτων έχουν ως στόχο να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη. Επίσης, πραγματοποιούνται ομαδικές επισκέψεις για δειγματικές διδασκαλίες σε επιλεγμένα σχολεία. Το μάθημα αυτό αποτελεί ένα από τα υποχρεωτικά μαθήματα για την απόκτηση της Παιδαγωγικής Επάρκειας.

«Η Διαθεματική Προσέγγιση στη Διδασκαλία της Μουσικής» (Ελεύθερο Επιλεγόμενο Μ083)

Η σύγχρονη τάση στην εκπαιδευτική κοινότητα διεθνώς για διεπιστημονικές – διαθεματικές προσεγγίσεις διδασκαλίας συζητείται μέσα από την αποσαφήνιση των όρων που έχουν επικρατήσει στην Ελλάδα και τον κόσμο. Αναδεικνύονται οι διαφορετικές απόψεις καθώς και τα προβλήματα από την εφαρμογή των διεπιστημονικών προγραμμάτων σπουδών στην Ευρώπη και την Αμερική. Η διεπιστημονική προσέγγιση στη διδασκαλία της μουσικής προσεγγίζεται μέσα από παραδείγματα δραστηριοτήτων και σχέδια μαθημάτων. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών που αποτελεί το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα στην Ελληνική εκπαίδευση. Το μάθημα έχει χαρακτήρα πρακτικό και βιωματικό. Οι δραστηριότητες και οι εφαρμογές στη διάρκεια των μαθημάτων έχουν ως στόχο να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη. Επίσης, πραγματοποιούνται ομαδικές επισκέψεις για δειγματικές διδασκαλίες σε επιλεγμένα σχολεία. Το μάθημα αυτό αποτελεί ένα από τα υποχρεωτικά μαθήματα για την απόκτηση της Παιδαγωγικής Επάρκειας.

«Πρακτική Διδασκαλία και Άσκηση Ι» (Ελεύθερο Επιλεγόμενο Μ206)

Το μάθημα αυτό αποτελεί ένα από τα δύο μαθήματα της πρακτικής εξάσκησης των μελλοντικών εκπαιδευτικών μουσικής. Πραγματοποιούνται σειρά μαθημάτων στο Τμήμα με υποχρεωτικές παρακολουθήσεις, στη διάρκεια των οποίων παρουσιάζονται έννοιες και καλλιεργούνται δεξιότητες που σχετίζονται με τις παρακολουθήσεις των φοιτητών

στα σχολεία στο πλαίσιο της πρακτικής διδασκαλίας τους. Συζητούνται θέματα σε μεγαλύτερη εμβάθυνση, με στόχο να αναπτύξουν οι φοιτητές δεξιότητες παρατήρησης, κριτικής σκέψης και αναστοχασμού – εργαλεία απαραίτητα για την ανάπτυξη και εξέλιξη του μελλοντικού εκπαιδευτικού. Η αξιολόγηση του μαθήματος πραγματοποιείται με τη συγγραφή δοκιμίου. Το μάθημα αυτό αποτελεί ένα από τα υποχρεωτικά μαθήματα για την απόκτηση της Παιδαγωγικής Επάρκειας.

«Πρακτική Διδασκαλία και Άσκηση II» (Ελεύθερο Επιλεγόμενο Μ207)

Στη διάρκεια του εξαμήνου, παράλληλα με τη διδασκαλία των μαθημάτων στο Τμήμα, οι φοιτητές ολοκληρώνουν τις συστηματικές και οργανωμένες παρακολουθήσεις και τις διδασκαλίες τους σε σχολεία Α/βάθμιας και Β/βάθμιας γενικής εκπαίδευσης και Μουσικά Σχολεία. Οι φοιτητές σε συνεργασία με εν ενεργεία εκπαιδευτικούς (μέντορες) των σχολείων, με τον συντονισμό της καθηγήτριας του μαθήματος, έχουν την υποχρέωση 10 ωρών παρακολούθησης/διδασκαλίας σε κάθε έναν από τους παρακάτω τύπους σχολείων: σχολείο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και Μουσικό Σχολείο. Επίσης υποχρεούνται να σχεδιάσουν και να διδάξουν μία ώρα σε κάθε ένα από τα τρία σχολεία που θα επιλέξουν. Η αξιολόγηση του μαθήματος πραγματοποιείται με την κατάθεση του συμπληρωμένου Φακέλου Πρακτικής Άσκησης, ο οποίος περιλαμβάνει σειρά εργαλείων παρατήρησης και αναστοχασμού για την καταγραφή της πρακτικής διδασκαλίας και άσκησης (έντυπο παρατήρησης, αναστοχαστικό ημερολόγιο, παρουσιολόγιο, σχέδιο μαθήματος, κ.ά.). Το μάθημα αυτό αποτελεί ένα από τα υποχρεωτικά μαθήματα για την απόκτηση της Παιδαγωγικής Επάρκειας.

Σημειώνεται, επίσης, ότι έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της εκπόνησης ένας αριθμός διδακτορικών διατριβών στο πεδίο της Μουσικής Παιδαγωγικής, οι οποίες αντιμετωπίζουν ανάλογα θέματα και προωθούν την έρευνα. Τα τελευταία έτη στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Μουσική Εκπαίδευση σε τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα», έχει προστεθεί και η εκπόνηση μεταπτυχιακών εργασιών, που διευρύνουν ακόμη περισσότερο τον πλούτο αλλά και το εύρος και βάθος της έρευνας και εξασφαλίζουν στους αποφοίτους πολύτιμα επιστημονικά και επαγγελματικά εφόδια.

Το Εργαστήριο «Μουσικής Παιδαγωγικής» διαθέτει ποικιλία, μελωδικών και μη, κρουστών οργάνων, για χρήση και αξιοποίηση στο πλαίσιο των μαθημάτων Μουσικής Παιδαγωγικής και Μουσικής στην Κοινότητα. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται ξυλόφωνα, μεταλλόφωνα, χειροτόμپανα, ζύστρες, ξυλάκια, μαράκες, κασετίνες, bongos, ocean drums, boomwhackers κ.ά.

Συστατικές ενότητες του προγράμματος

Το Πρόγραμμα των μαθημάτων συγκροτείται από τέσσερις συστατικές ενότητες

- Η πρώτη συστατική ενότητα είναι το Πρόγραμμα Κορμού, με υποχρεωτικά μαθήματα (**Υποχρεωτικά Κορμού, ΥΚ**), τα οποία παρακολουθούν όλοι οι φοιτητές. Τα μαθήματα περιλαμβάνουν με την δέουσα αναλογία μαθήματα όλων των Τομέων, στο βαθμό που αυτά κρίνονται απαραίτητα για την κατάρτιση του νέου επιστήμονα αποφοίτου του Τμήματος Μουσικών Σπουδών.
- Η δεύτερη συστατική ενότητα είναι το Πρόγραμμα Κατεύθυνσης και συγκροτείται από **υποχρεωτικά μαθήματα κατεύθυνσης (Κ1ΥΠΟ, Κ2ΥΠΟ, Κ3ΥΠΟ, Κ4ΥΠΟ)**, ανάλογα με την κατεύθυνση που εξυπηρετούν, τα οποία είναι υποχρεωτικά για όσους ακολουθούν τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Για τους υπολοίπους μπορούν να λογίζονται και ως ελεύθερης επιλογής. Κάθε φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει 15 τέτοια μαθήματα.
- Εκτός των υποχρεωτικών κατεύθυνσης, υπάρχει και η συστατική ενότητα των Σεμιναρίων, τα οποία κατά κανόνα (αλλά όχι πάντα υποχρεωτικά) είναι συναφή και συναρτώνται προς μία από τις τέσσερις κατευθύνσεις (**Κ1ΣΕΜ, Κ2ΣΕΜ, Κ3ΣΕΜ, Κ4ΣΕΜ**) καθώς και η **πτυχιακή εργασία (ΠΕ)**.
- Τέλος, υπάρχει η ενότητα των μαθημάτων Επιλογής. Αυτά διακρίνονται σε
 - μαθήματα επιλογής που συναρτώνται προς μία των κατευθύνσεων (**Κ1ΕΠΙ, Κ2ΕΠΙ, Κ3ΕΠΙ, Κ4ΕΠΙ**), και σε
 - μαθήματα ελεύθερης επιλογής (**ΕΕ**) που δεν συναρτώνται προς καμία κατεύθυνση, όπως π.χ. ορισμένα μαθήματα παιδαγωγικής ή μαθήματα που οι φοιτητές μπορούν να πάρουν από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ή και άλλων Σχολών του Πανεπιστημίου Αθηνών.
 - (περισσότερα περί μαθημάτων επιλογής βλ. παρακάτω)
- Δεν ορίζεται χρονικό όριο για τη μετάβαση από το Πρόγραμμα Κορμού

στο Πρόγραμμα Κατεύθυνσης, αλλά η μετάβαση αυτή θεμελιώνεται από τα μαθήματα και μόνο. Παραμένει σε ισχύ το **Ενδεικτικό Πρόγραμμα**, που λειτουργεί, όμως, ως σύσταση και όχι ως δέσμευση προς τους φοιτητές. Οι φοιτητές θα μπορούν, ακολουθώντας το Ενδεικτικό Πρόγραμμα, να ολοκληρώνουν το σύνολο των υποχρεωτικών μαθημάτων Κορμού στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα.

- Οι κατευθύνσεις συγκροτούνται με συγκεκριμένα υποχρεωτικά μαθήματα κατεύθυνσης για κάθε μία εξ αυτών (τα οποία, παράλληλα, προσφέρονται και ως επιλεγόμενα μαθήματα στο πλαίσιο των άλλων κατευθύνσεων). Σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης στις 8 Ιουλίου 2013, ορισμένα από τα μαθήματα κατεύθυνσης μπορεί να είναι κοινά σε περισσότερες της μιας κατευθύνσεις. Επίσης, κάθε κατεύθυνση μπορεί να προσφέρει, αναλόγως των περιστάσεων, περισσότερα των 15 απαιτούμενων μαθημάτων κατεύθυνσης. Στην περίπτωση αυτή, ο κάθε φοιτητής μπορεί να επιλέξει στη διάρκεια των σπουδών του το μέγιστο 15 υποχρεωτικά μαθήματα κατεύθυνσης. Από το ακαδ. έτος 2015-16, αρκετά τέτοια μαθήματα προσφέρονται και από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών, και λογίζονται ως μαθήματα Κ2ΥΠΟ ή μπορούν να δηλωθούν ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής για τις λοιπές κατευθύνσεις (βλ. πιο κάτω, στο ενδεικτικό πρόγραμμα).
- Για λόγους μηχανογράφησης, ο φοιτητής θα πρέπει να δηλώσει την κατεύθυνση που επιλέγει. Η δήλωση κατεύθυνσης πρέπει να γίνεται το νωρίτερο στην αρχή του 5^{ου} εξαμήνου (3^{ου} έτους) ή αργότερα, με γραπτή δήλωση που συμπληρώνεται σε ειδικό έντυπο της Γραμματείας.
- Ο φοιτητής έχει το δικαίωμα να δηλώσει κατεύθυνση εάν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς (περάσει) τουλάχιστον τα μαθήματα κορμού που είναι συναφή με την κατεύθυνσή του. Οι τομείς θα ορίζουν ποια ακριβώς μαθήματα θα πρέπει να έχουν περάσει οι φοιτητές για να δηλώσουν κατεύθυνση.
- Η δήλωση κατεύθυνσης γίνεται κυρίως για οργανωτικούς λόγους και δεν έχει δεσμευτικά χρονικά όρια ως προς την παρακολούθηση μαθημάτων. Ο φοιτητής μπορεί να παρακολουθήσει μαθήματα κατεύθυνσης ακόμη και πριν τη δήλωση κατεύθυνσης, εφόσον έχει αποφασίσει εκ των προτέρων για το ποια κατεύθυνση θα ακολουθήσει. Εάν στην πορεία αλλάξει γνώμη, μπορεί και πάλι να κρατήσει και να προσμετρήσει τα μαθήματα αυτά ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ).
- Επίσης, ο φοιτητής μπορεί να παρακολουθήσει μαθήματα κορμού (ΥΚ) ακόμη και μετά το 2^ο έτος, αν έτσι κρίνει καλύτερο γι' αυτόν.
- Ο τίτλος σπουδών που χορηγείται είναι ενιαίος και επ' αυτού αναγράφεται η κατεύθυνση (αποφάσεις ΓΣ ΤΜΣ και Πανεπιστημιακής Συγκλήτου του ΕΚΠΑ άνοιξη 2015).

Μαθήματα και πιστωτικές μονάδες

Το σύνολο των μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής είναι 50. Σε αυτά προστίθενται τα 2 σεμινάρια, τα οποία ευλόγως συναρτώνται προς τις κατευθύνσεις (**K1ΣΕΜ, K2ΣΕΜ, K3ΣΕΜ, K4ΣΕΜ**) και η πτυχιακή εργασία (**ΠΕ**). Επομένως, το σύνολο είναι 52 μαθήματα και πτυχιακή εργασία.

Σύμφωνα με απόφαση της ΓΣ του Τμήματος του Ιουλίου 2011, για κάθε

μία κατηγορία μαθημάτων λογίζονται πιστωτικές μονάδες (ECTS). Οι πιστωτικές μονάδες κατανέμονται σε 30 για κάθε εξάμηνο ή σε 60 για κάθε έτος σπουδών (κατά μέσον όρο). Στα πέντε έτη σπουδών, επομένως, ο φοιτητής πρέπει να συγκεντρώσει συνολικά 300 πιστωτικές μονάδες. Διευκρινίζεται ότι δεν αρκεί η απλή συγκέντρωση πιστωτικών μονάδων από οποιαδήποτε μαθήματα για τη λήψη πτυχίου, αλλά είναι υποχρεωτικό να τηρηθεί η κατανομή μαθημάτων σε κατηγορίες όπως αναλύεται στο παρόν και ισχύει, καθώς και η υλοποίηση μιας εκ των τεσσάρων κατευθύνσεων, σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό σπουδών του Τμήματος.

Τα μαθήματα διακρίνονται ως εξής:

- **23 υποχρεωτικά μαθήματα κορμού (ΥΚ).** Αυτά είναι κοινά για όλους τους φοιτητές - εξ αυτών ορισμένα (3) είναι δισεξαμηνιαία, αλλά λογίζονται ως ενιαία μαθήματα, όπως και στο παλαιό πρόγραμμα. Το κάθε ένα από αυτά τα μαθήματα (ΥΚ) δίνει 5 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Το κάθε ένα από τα δισεξαμηνιαία μαθήματα δίνει 7 πιστωτικές μονάδες (ECTS).
- **15 μαθήματα κατεύθυνσης (βλ. παραπάνω).** Τα μαθήματα αυτά συγκροτούν τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Προσφέρονται κατά κανόνα από τον συγκεκριμένο τομέα που υλοποιεί την κατεύθυνση. Το κάθε ένα από αυτά τα μαθήματα (Κ1ΥΠΟ κλπ.) δίνει 5 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Ορισμένες από τις κατευθύνσεις (η 2^η και η 3^η) δίνουν τη δυνατότητα παρακολούθησης περισσότερων των 15 μαθημάτων κατεύθυνσης (κατά κανόνα μαθήματα που προσαρτώνται και σε κάποια άλλη από τις 4 κατευθύνσεις ή και μαθήματα από άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ), κι έτσι οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν (αλλά μέχρι κατ' ανώτατο όριο 15 μαθήματα).
- **12 μαθήματα ελεύθερης επιλογής (βλ. τις διακρίσεις παραπάνω).** Αυτά ο φοιτητής τα επιλέγει από τα προσφερόμενα στο τμήμα, είτε ανήκουν στην κατεύθυνσή του είτε όχι, υπό ορισμένους περιορισμούς που αναφέρονται πιο κάτω. Το κάθε ένα από αυτά τα μαθήματα (Κ1ΕΠΙ κλπ. ή ΕΕ) δίνει 5 πιστωτικές μονάδες (ECTS).
- **2 σεμινάρια** (συναρτώμενα προς τις κατευθύνσεις) **και Πτυχιακή εργασία.** Το κάθε ένα από τα σεμινάρια δίνει 7 πιστωτικές μονάδες και η πτυχιακή εργασία δίνει 30 πιστωτικές μονάδες.
 - Η 1^η, 3^η και 4^η κατεύθυνση κρατούν **2 σεμινάρια**, που οι φοιτητές θα πρέπει να τα πάρουν κατά προτίμηση μεταξύ 2^{ου} και 4^{ου} έτους.
 - Στην 2^η κατεύθυνση, τα **2 σεμινάρια** γίνονται στο 4^ο και 5^ο έτος, ένα σεμινάριο έρευνας και ένα σεμινάριο συγγραφής. Είναι πάντως αυτοτελή και σ' αυτά θα εκπονείται ξεχωριστή εργασία, όπως και στα σεμινάρια των άλλων κατευθύνσεων.

Πτυχιακή εργασία

- Κάθε φοιτητής υποχρεούται στο τελευταίο έτος των σπουδών του να συντάξει πτυχιακή εργασία.
- Για να πάρει θέμα πτυχιακής εργασίας ένας φοιτητής θα πρέπει προηγουμένως να έχει ολοκληρώσει τη φοίτηση στα 4 έτη και να έχει περάσει όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού και τα υποχρεωτικά μαθήματα κατεύθυνσης.
- Τα θέματα της πτυχιακής επιλέγονται από κατάλογο που καταρτίζουν οι Τομείς και μετά από διερεύνηση και προσυνεννόηση του φοιτητή με τους διδάσκοντες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί και ο φοιτητής να προτείνει θέμα πτυχιακής εργασίας. Αυτό γίνεται δεκτό εφόσον, κατά

την κρίση των διδασκόντων του Τομέα, πληροί τις προϋποθέσεις καταλληλότητας.

- Ο Τομέας αναθέτει την επίβλεψη πτυχιακών εργασιών στους διδάσκοντες, λαμβάνοντας υπόψη και τις δικές τους προτάσεις, καθώς και τις ανάγκες των φοιτητών.
- Ο φοιτητής συντάσσει την πτυχιακή του εργασία μόνος του και με την βοήθεια και καθοδήγηση του διδάσκοντος που την επιβλέπει.
- Ως τάξη μεγέθους για την έκταση της πτυχιακής εργασίας ορίζεται ένα περιθώριο μεταξύ 15 και 25 χιλιάδων λέξεων (περ. 50-80 σελίδες). Το όριο αυτό μπορεί ευλόγως να μεταβληθεί, αναλόγως των περιπτώσεων και των θεμάτων που έχουν ανατεθεί, και μετά από σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος.
- Κατώτατο χρονικό όριο περάτωσης της πτυχιακής εργασίας ορίζεται το ένα εξάμηνο και ανώτατο το ένα έτος. Εάν ένας φοιτητής υπερβεί το χρονικό αυτό όριο, μπορεί να ζητήσει παράταση ενός ακόμη εξαμήνου, η οποία αιτιολογείται εγγράφως ενώπιον του Τομέα. Ο Τομέας εισηγείται σχετικά προς τη Γενική Συνέλευση. Εάν και η παράταση παρέλθει άκαρπη, επιβάλλεται επανεγγραφή του φοιτητή σε νέο θέμα πτυχιακής εργασίας.
- Για να υποστηρίξει και να πάρει βαθμό στην πτυχιακή εργασία, ο φοιτητής θα πρέπει προηγουμένως να έχει εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα. Αυτό πιστοποιείται από τη Γραμματεία με έγγραφο πιστοποιητικό.
- Η πτυχιακή εργασία βαθμολογείται από τριμελή εξεταστική επιτροπή καθηγητών εκ των οποίων ο ένας τουλάχιστον ανήκει στον Τομέα που επιβλέπει τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Κάθε μέλος της επιτροπής βαθμολογεί ξεχωριστά την εργασία. Ως βαθμός της εργασίας λογίζεται ο Μέσος Ορος των βαθμών των τριών μελών. Εάν προκύψει μέσος όρος με δεκαδικά ψηφία, η μισή μονάδα και άνω λογίζεται υπέρ του φοιτητή.
- Για την κατάθεση της πτυχιακής εργασίας ορίζονται τρεις καταληκτικές ημερομηνίες: 15η Ιουλίου, η 15η Οκτωβρίου και η 15η Ιανουαρίου κατ' έτος.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής

Τα ελεύθερα επιλεγόμενα μαθήματα προσφέρονται από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών και από άλλα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής και, κατά κανόνα, δεν απευθύνονται σε συγκεκριμένο έτος σπουδών. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες επιλέγουν τα μαθήματα που τους ενδιαφέρουν.

- Κατά κανόνα, οι φοιτητές παρακολουθούν μαθήματα επιλογής συναφή προς την κατεύθυνση που έχουν επιλέξει. Μπορούν όμως να επιλέξουν και μαθήματα επιλογής που είναι συναφή προς άλλη κατεύθυνση.
- Μπορούν επίσης, όπως προαναφέρθηκε, να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά μαθήματα άλλης κατεύθυνσης από αυτή που ακολουθούν. Στην περίπτωση αυτή, θα τα προσμετρήσουν ως επιλεγόμενα.
- Μπορούν, τέλος, να επιλέξουν από μαθήματα άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής ή Σχολές του ΕΚΠΑ (που διατίθενται και στο Τμήμα μας), και μέχρι τέσσερα (4) συνολικά.
 - *Σημείωση:* Για τους ακολουθούντες την 1^η κατεύθυνση (ιστορικής και συστηματικής μουσικολογίας), τα μαθήματα επιλογής που μπορεί ο φοιτητής να πάρει από άλλη κατεύθυνση (εκ των οποίων ως τέσσερα μπορεί να είναι και από άλλο Τμήμα της Φιλοσοφικής ή του ΕΚΠΑ) είναι το ανώτατο οκτώ (8). Τα υπόλοιπα τέσσερα

πρέπει οπωσδήποτε να είναι μαθήματα επιλογής της συγκεκριμένης (1^{ης}) κατεύθυνσης (δηλ. **K1EΠI**).

Σε περίπτωση αδυναμίας επιτυχούς ολοκλήρωσης, τα μαθήματα μπορούν να αντικατασταθούν με άλλα επιλεγόμενα μαθήματα σε επόμενο εξάμηνο. Ειδικά σε ορισμένα ελεύθερα επιλεγόμενα μαθήματα του πεδίου της Τεχνολογίας Ηχου, τα οποία διεξάγονται στην Αίθουσα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και στο Εργαστήριο Ηχου (Studio), υπάρχει η προαπαιτήση ορισμένων σχετικών μαθημάτων (βλ. σχετικές ανακοινώσεις των διδασκόντων). Στις περιπτώσεις αυτές, δεν είναι δυνατή η δήλωση, η παρακολούθηση των παραδόσεων και η εξέταση σε αυτά τα μαθήματα, αν δεν έχει προηγηθεί **επιτυχής εξέταση** στα προαπαιτούμενα.

Προϋποθέσεις για την απόκτηση Πτυχίου

Κάθε φοιτητής ή φοιτήτρια για να πάρει πτυχίο πρέπει να εξεταστεί επιτυχώς στα εξής μαθήματα (σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναλύονται παραπάνω):

- όλα (σύνολο 23) τα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού
- Δεκαπέντε (15) υποχρεωτικά μαθήματα της κατεύθυνσης που θα επιλέξει
- δύο σεμινάρια
- δώδεκα μαθήματα επιλογής

(δηλαδή, συνολικά 52 μαθήματα όλων των κατηγοριών) και να παραδώσει επιτυχή πτυχιακή εργασία.

Πίνακας πιστωτικών μονάδων

Είδος μαθήματος	Αριθμός μαθημάτων	Πιστωτικές μονάδες	Σύνολο
Υποχρεωτικά κορμού	20	5	100
Υποχρεωτικά δισεξαμηνιαία (Αρμονία, Αντίστιξη, Μορφολογία)	3	7	21
Υποχρεωτικά κατεύθυνσης	15	5	75
Επιλογής κατεύθυνσης και ΕΕ	12	5	60
Σεμινάρια	2	7	14
Πτυχιακή εργασία	1	30	30
			300

Δηλώσεις μαθημάτων - Φοίτηση

- Μετά την εισαγωγή του με Πανελλαδικές εξετάσεις και την εγγραφή του, ο φοιτητής κατατάσσεται στο 1^ο εξάμηνο σπουδών.
- Στην αρχή κάθε εξαμήνου και σε χρονική περίοδο που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία, ο κάθε φοιτητής κατοχυρώνει την παρουσία και φοίτησή του στο Τμήμα επιλέγοντας και δηλώνοντας τα μαθήματα τα οποία θα παρακολουθήσει και θα εξεταστεί.

- Οι δηλώσεις μαθημάτων που θα παρακολουθήσει και στα οποία θα εξεταστεί ο φοιτητής ή η φοιτήτρια σε κάθε εξάμηνο υποβάλλονται ηλεκτρονικά σε ημερομηνίες που ορίζονται και ανακοινώνονται έγκαιρα από τη Γραμματεία. Οι φοιτητές παρακαλούνται να είναι πολύ προσεκτικοί με την τήρηση των σχετικών προθεσμιών, διότι δεν μπορούν να δοθούν παρατάξεις.
- Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν τη δυνατότητα να δηλώνουν και να παρακολουθούν σε κάθε εξάμηνο το πολύ **$v + 4$** μαθήματα. Η σταθερά **v** είναι ο ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που πρέπει να δηλώσει ένας φοιτητής ή φοιτήτρια για να κατοχυρώσει εξάμηνο και ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση κάθε Τμήματος. Για το Τμήμα Μουσικών Σπουδών, ο αριθμός **v** είναι το **4**. Επομένως, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος Μουσικών Σπουδών πρέπει σε κάθε εξάμηνο να δηλώνουν **το ελάχιστο τέσσερα ($v = 4$) και το μέγιστο οκτώ ($v + 4 = 8$)** μαθήματα. Προσοχή στη δήλωση των "κρυφών" εξαμήνων των τριών δισεξαμηνιαίων μαθημάτων (βλ. παρακάτω).
- Ειδικά οι φοιτητές «επί πτυχίω» (δηλαδή όσοι έχουν ολοκληρώσει και τα δέκα εξάμηνα σπουδών και δεν έχουν ακόμη πάρει το πτυχίο τους), μπορούν να δηλώσουν διπλάσιο αριθμό μαθημάτων (δηλ. συνολικά 16) σε κάθε εξάμηνο (αδιακρίτως του εξαμήνου στο οποίο διδάσκονται τα μαθήματα αυτά), ξεκινώντας από το πρώτο πέραν των 10 (δηλ. το 11^ο) εξάμηνο σπουδών.
- Το **Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών** παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος να το ακολουθήσουν κατά γράμμα ή και να παρεκκλίνουν από αυτό, οργανώνοντας το δικό τους πρόγραμμα, και λαμβάνοντας υπ' όψη τους τις ιδιαιτερότητες της διδασκαλίας των προσφερόμενων μαθημάτων. **Σε κάθε περίπτωση πάντως, θα πρέπει να δηλώσουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν σε κάθε εξάμηνο.**
- Τα μαθήματα που έχει δηλώσει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια, μπορεί να τα εξεταστεί στην εξεταστική περίοδο του Ιανουαρίου/Φεβρουαρίου (για τα μαθήματα του χειμερινού) και του Ιουνίου/Ιουλίου (για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου). Εάν δεν επιτύχει να πάρει προβιβασμό βαθμό, τότε μπορεί να επαναλάβει την εξέταση στην επαναληπτική περίοδο του Σεπτεμβρίου.
- Για τα σεμινάρια, η συνήθης μορφή εξέτασης είναι η κατάθεση σεμιναριακής εργασίας, η οποία πρέπει να κατατεθεί μέχρι το τέλος της εξεταστικής περιόδου του εξαμήνου στο οποίο διδάχθηκε το σεμινάριο. Εάν δεν κατατεθεί εγκαίρως, τότε μπορεί να κατατεθεί μέχρι το τέλος της επαναληπτικής εξεταστικής του Σεπτεμβρίου. Εάν και αυτή η προθεσμία αποβεί άκαρπη, τότε το σεμινάριο **χάνεται** και ο φοιτητής πρέπει να ξαναδηλώσει το ίδιο (εφόσον διδάσκεται) ή άλλο σεμινάριο.
- Εάν ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν προσέλθει στις εξετάσεις ή δεν περάσει κάποιο μάθημα, είναι υποχρεωμένος να το ξαναδηλώσει προκειμένου να εξεταστεί σε αυτό σε κάποιο από τα επόμενα εξάμηνα. Αυτό ισχύει για όλα τα υποχρεωτικά κορμού και τα 15 υποχρεωτικά κατεύθυνσης. Τα μαθήματα επιλογής ή τα σεμινάρια, ο φοιτητής μπορεί να τα αντικαταστήσει με άλλα της ίδιας κατηγορίας, εφόσον προφέρονται (βλ. και πιο κάτω)
- Οι φοιτητές «επί πτυχίω» μπορούν να εξετάζονται σε όλα τα μαθήματα που έχουν δηλώσει και στις τρεις εξεταστικές περιόδους. Για τα μαθήματα στα οποία θέλουν να εξεταστούν και δεν έχουν διδαχθεί στο συγκεκριμένο εξάμηνο (και επομένως δεν έχει ανακοινωθεί ημερομηνία εξέτασης από την Κοσμητεία), πρέπει να ενημερώσουν τον διδάσκοντα και να πάρουν από αυτόν ημερομηνία εξέτασης.

- **Σημαντικό:** Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες **δεν μπορούν να εξεταστούν και να πάρουν βαθμό** σε μάθημα το οποίο δεν το έχουν προηγουμένως κανονικά δηλώσει. Το ίδιο ισχύει και για τους φοιτητές «επί πτυχίω».

Παρατηρήσεις – Ειδικές ρυθμίσεις

- Τα σεμινάρια προσφέρονται από το Γ' εξάμηνο σπουδών και μετά. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δεν έχουν δικαίωμα να δηλώσουν περισσότερα από **ένα σεμινάριο για κάθε εξάμηνο** σπουδών.
 - Συνιστάται, πριν τη δήλωση του σεμιναρίου, οι φοιτητές να συνεννοούνται με τους διδάσκοντες, διότι σε πολλά σεμινάρια υπάρχουν προϋποθέσεις αποδοχής, ενώ σε όλα υπάρχει και περιορισμός αριθμού συμμετοχών, οπότε πιθανόν να μη μπορούν να γίνουν δεκτοί όλοι οι φοιτητές που τυχόν επιθυμούν να το παρακολουθήσουν.
- Ορισμένα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού (η «Θεωρία και πράξη της τονικής μουσικής (αρμονική και δομική ανάλυση) I & II», η «Θεωρία και πράξη της αναγεννησιακής μουσικής (αντίστιξη) I & II» και η «Μορφολογία της ευρωπαϊκής μουσικής I & II») διδάσκονται σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα. Τα μαθήματα αυτά δηλώνονται κανονικά και στα δύο εξάμηνα, αλλά βαθμολογούνται μόνο στο τέλος του δεύτερου, δηλαδή του εαρινού, εξαμήνου. Σε περίπτωση απόρριψης στις εξετάσεις, ο φοιτητής ή η φοιτήτρια πρέπει να ξαναδηλώσει το μάθημα **και στα δύο εξάμηνά του**.
- Επομένως, τα «δισεξαμηνιαία» μαθήματα (καθώς το κάθε ένα έχει διάρκεια δύο διδακτικών εξαμήνων) παρουσιάζονται στο πρόγραμμα για το χειμερινό τους εξάμηνο και ως τρία «κρυφά» εξαμηνιαία μαθήματα. Τα «κρυφά» μαθήματα διδάσκονται κατά τα χειμερινά εξάμηνα. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες τα παρακολουθούν κανονικά και κατά τη χειμερινή περίοδο, αλλά εξετάζονται, όπως προαναφέρθηκε, συνολικά στο τέλος του εαρινού εξαμήνου.
 - Η δήλωση των δισεξαμηνιαίων μαθημάτων που είναι υποχρεωτικά κορμού είναι αναγκαίο να γίνει στο εξάμηνο στο οποίο ανήκουν, και όχι νωρίτερα, δηλαδή στην αρχή του 1^{ου} έτους (Α' εξάμηνο) για την «Θεωρία και πράξη της τονικής μουσικής (αρμονία και δομή)» και του 2^{ου} έτους (Γ' εξάμηνο) για την «Θεωρία και πράξη της αναγεννησιακής μουσικής (αντίστιξη)» και τη «Μορφολογία της Ευρωπαϊκής μουσικής».
 - Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες πρέπει να ξαναδηλώσουν στην αρχή του 2ου έτους το δισεξαμηνιαίο μάθημα του 1ου, εάν δεν έχουν προβιάσιμο βαθμό. Στην περίπτωση αυτή μπορούν να δηλώσουν ταυτόχρονα και τα δισεξαμηνιαία μαθήματα του 2ου έτους, ή μπορούν να τα δηλώσουν και αργότερα.
 - Σημειώνεται ότι δεν είναι υποχρεωτικό για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να έχουν **περάσει** ένα δισεξαμηνιαίο μάθημα προκειμένου να δηλώσουν ένα επόμενο. Αρκεί να το έχουν δηλώσει κανονικά στο εξάμηνο στο οποίο ανήκει.
- Ως προς τα **μαθήματα ελεύθερης επιλογής:** Κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος μπορούν να παρακολουθήσουν περισσότερα από τα δώδεκα (12) μαθήματα που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου. Με τον τρόπο αυτό μπορούν να επιλέξουν τελικά τα μαθήματα στα οποία έχουν την καλύτερη βαθμολογία, ή που ανταποκρίνονται περισσότερο στην κατεύθυνση που επιλέγουν. Η περίπτωση κατοχύρωσης καλύτερου βαθμού σε μάθημα ελεύθερης επιλογής

ισχύει για τρία το πολύ πρόσθετα μαθήματα. Σημείωση: τέτοια ευχέρεια δεν παρέχεται σε μαθήματα άλλων κατηγοριών.

- Επισημαίνεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως λ.χ. σε μαθήματα ελεύθερης επιλογής και σεμινάρια, ένα μάθημα ή σεμινάριο που διδάχθηκε σε ένα συγκεκριμένο εξάμηνο είναι δυνατόν να μη ξαναδιδαχθεί κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Στην περίπτωση αυτή, το συγκεκριμένο μάθημα ή σεμινάριο, που δεν κατόρθωσε να ολοκληρώσει επιτυχώς ο φοιτητής ή η φοιτήτρια, **χάνεται**. Ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν υποχρεώνεται να περιμένει την επόμενη διδασκαλία του συγκεκριμένου μαθήματος ή σεμιναρίου, αλλά μπορεί να το αντικαταστήσει με άλλο μάθημα από αντίστοιχη κατηγορία μαθημάτων.
- Τα ελεύθερης επιλογής μαθήματα διδάσκονται υπό την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των φοιτητών και φοιτητριών που τα δήλωσαν είναι τουλάχιστον επτά (7). Διαφορετικά, τα μαθήματα δεν διδάσκονται.

Ειδικότερα για την Παιδαγωγική Επάρκεια

Οι φοιτητές που εισήχθησαν στο Τμήμα το ακαδ. Έτος 2013-14 και μετέπειτα, προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν στην Εκπαίδευση, πρέπει να έχουν πιστοποιήσει την παιδαγωγική επάρκεια. Το ζήτημα της παιδαγωγικής επάρκειας είναι σημαντικό, και το Τμήμα προβλέπει στο Νέο Πρόγραμμα ειδικές ρυθμίσεις παιδαγωγικής κατάρτισης και διδακτικής άσκησης. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει μαθήματα όλων των ειδών και κατευθύνσεων που εμπεριέχουν την παιδαγωγική διάσταση και θα απαρτίζεται από:

- Μουσικοπαιδαγωγικά μαθήματα κάθε κατηγορίας του Τμήματος.
- Μαθήματα και σεμινάρια κάθε κατηγορίας του προγράμματος τα οποία επέχουν τη διάσταση της διδακτικής και της κατάρτισης του μελλοντικού εκπαιδευτικού
- Νέα μαθήματα που προστίθενται
- Μαθήματα που διδάσκονται σε άλλα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής και ενέχουν την παιδαγωγική διάσταση.
- Η παιδαγωγική επάρκεια είναι υποχρεωτική μόνο στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια ενδιαφέρεται να εργαστεί στην εκπαίδευση (να συμμετάσχει στις εξετάσεις του ΑΣΕΠ, κτλ.).
- Προκειμένου να διασφαλιστεί η παιδαγωγική επάρκεια, ο κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να ολοκληρώσει 8 μαθήματα όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί. Κάποια από αυτά είναι υποχρεωτικά κορμού ή κατευθύνσεων αλλά καθίστανται υποχρεωτικά για την παιδαγωγική επάρκεια. Υπάρχει επίσης ένας αριθμός ελεύθερων επιλεγόμενων μαθημάτων τόσο από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών (από όλες τις κατευθύνσεις) όσο και από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής με τα οποία ο φοιτητής/τρια μπορεί να συμπληρώσει τον αριθμό των 8 μαθημάτων.

Πιο συγκεκριμένα:

Σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου, η παιδαγωγική επάρκεια συγκροτείται από ένα πρόγραμμα που περιλαμβάνει 8 (οκτώ) μαθήματα, κατανομημένα στους τρεις θεματικούς άξονες

1. Θέματα εκπαίδευσης και αγωγής,
2. Θέματα μάθησης και διδασκαλίας,
3. Ειδική διδακτική και πρακτική άσκηση.

τα οποία ο φοιτητής μπορεί να διδαχθεί κατά τη διάρκεια των σπουδών του είτε εντός του τμήματός του είτε και παρακολουθώντας μαθήματα σε άλλα τμήματα. Το Τμήμα

Μουσικών Σπουδών συγκρότησε το πρόγραμμα αυτό με μαθήματα που διδάσκονται στο Τμήμα ως υποχρεωτικά ή ως επιλεγόμενα, πρόβλεψε δε και τη δυνατότητα παρακολούθησης ορισμένων μαθημάτων σε άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής.

	Διδάσκων	Μάθημα	Κωδικός (ΝΠ)	Είδος (ΝΠ)	Χαρακτηρισμός για την Παιδαγωγική Επάρκεια
1	Αντωνίου	Παιδαγωγική Ψυχολογία	Νέος κωδικός	ΥΚ	Υποχρεωτικό (από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)
2	Χρυσοστόμου	Μουσική Παιδαγωγία και Διδακτική Ι	ΜΣ79	ΥΚ	Υποχρεωτικό
3	Χρυσοστόμου	Μουσική Παιδαγωγία και Διδακτική ΙΙ	ΜΟ60	ΕΕ	Υποχρεωτικό
4	Χρυσοστόμου	Η Διαθεματική Προσέγγιση στη Διδασκαλία της Μουσικής	ΜΟ83	ΕΕ	Υποχρεωτικό
5	Χρυσοστόμου	Πρακτική Διδασκαλία και άσκηση Ι	69Μ206	ΕΕ	Υποχρεωτικό
6	Χρυσοστόμου	Πρακτική Διδασκαλία και άσκηση ΙΙ	69Μ207	ΕΕ	Υποχρεωτικό

Τα υπόλοιπα μαθήματα (για τη συμπλήρωση των 8) μπορούν να επιλεγούν από τα παρακάτω:

Διδάσκων	Μάθημα	Κωδικός (ΝΠ)	Είδος (ΝΠ)	Κατεύθυνση ΤΜΣ ή άλλο Τμήμα Φιλοσοφικής
Σεργίου	Διεύθυνση Χορωδίας Ι	ΜΜ 107	Κ1ΥΠΟ	<u>Κατεύθυνση 1</u> <u>(Ιστορική και Συστηματική Μουσικολογία)</u>
Σταϊνχάουερ	Εξάσκηση ακουστικών ικανοτήτων	ΜΜ 103	Κ1ΥΠΟ	
Κολυδάς	Ψηφιακή παρτιτούρα και ηλεκτρονικές εκδόσεις		Κ1ΥΠΟ	
Πουλάκης	Εφαρμοσμένη Εθνομουσικολογία	69Μ213		<u>Κατεύθυνση 2</u> <u>(Εθνομουσικολογία και Πολιτισμική Ανθρωπολογία)</u>
Πούλος	Μουσική και Αυτοσχεδιασμός	Μ250		
Ανδρεοπούλου	Εισαγωγή στη μουσική τεχνολογία	69ΜΟ90		<u>Κατεύθυνση 3</u> <u>(Μουσική Ακουστική και Τεχνολογία του Ηχου)</u>
Αναγνωστοπούλου	Γνωσιακή Μουσικολογία. Μουσική, γλώσσα και νους	ΜΜ 43	Κ3ΥΠΟ, Κ2ΥΠΟ	

Αναγνωστοπούλου	Εισαγωγή στη Μουσική Ψυχολογία	MM 37	K3ΥΠΟ, K2ΥΠΟ	
Αναγνωστοπούλου	Μουσική στη κοινότητα	69M237		
Γεωργάκη	Παραγωγή ραδιοφωνικής μουσικής εκπομπής	69M255		
Χαλδαιάκης	Προθεωρία της Ψαλτικής Τέχνης Ι	MM 105	K4ΥΠΟ	<u>Κατεύθυνση 4 (Βυζαντινή Μουσικολογία)</u>
Αποστολόπουλος	Θεωρία και πράξη της ψαλτικής τέχνης Ι	MM 66	K4ΥΠΟ	
Α.Α. Παπακωνσταντίνου	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης ΠΔ 119		ΕΕ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Χρ. Παρθένης	Θεωρία και Πράξη της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης ΠΔ 212		ΕΕ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Αγγ. Γενά	Ειδική Αγωγή		ΕΕ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Υπεύθυνη για τον συντονισμό και την οργάνωση της παιδαγωγικής διάστασης του Προγράμματος Σπουδών καθώς και την συνεργασία με τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τους εκπαιδευτικούς για την εφαρμογή της πρακτικής διδασκαλίας, είναι η καθηγήτρια **Σμαράγδα Χρυσοστόμου**.

Μαθησιακά Αποτελέσματα του συνολικού Προγράμματος Σπουδών

Τα γνωστικά πεδία που θεραπεύονται στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών καλύπτουν τους κλάδους της Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας, της Εθνομουσικολογίας και Ανθρωπολογίας της Μουσικής, της Μουσικής Τεχνολογίας και της Βυζαντινής Μουσικολογίας, με τέσσερις αντιστοίχως κατευθύνσεις προπτυχιακών σπουδών-ειδικεύσεις, των οποίων προηγείται ένας βασικός διετής κύκλος σπουδών με μαθήματα και των τεσσάρων προαναφερομένων κλάδων.

Συγκεκριμένα, με την ολοκλήρωση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, οι απόφοιτοι αναμένεται:

- να γνωρίζουν τις συστηματικές και αναλυτικές μεθόδους και τις συνθετικές διαδικασίες της μουσικής αλλά και την έρευνα των μουσικών πηγών και της σημειογραφίας,
- να γνωρίζουν τη σύγχρονη μουσικολογική θεωρητική σκέψη, τη μουσικολογική ερευνητική μέθοδο, τη μεθοδολογία της έρευνας και της σύγκρισης και ανάλυσης μουσικών πηγών.
- να είναι σε θέση να εξετάσουν κριτικά και να κατανοήσουν σφαιρικά και πολυεπίπεδα την μουσική στην ιστορική της διάσταση, με βάση τα ερωτήματα και τους προβληματισμούς που γεννά η εκάστοτε συγκυρία,

- να είναι εξοικειωμένοι με τη μεθοδολογία της ερμηνείας των πηγών και τη μελέτη των μουσικών οργάνων τόσο του ελληνικού όσο και του ευρωπαϊκού και παγκοσμίου μουσικού πολιτισμού,
- να κατανοούν τη συστηματοποίηση της μουσικολογικής επιστημολογικής συζήτησης.

Επίσης, και αναλόγως προς την Κατεύθυνση Σπουδών που έχει ακολουθήσει ο κάθε φοιτητής κατά τη διάρκεια της σπουδής του, θα πρέπει:

- να γνωρίζει διαφορετικά είδη μουσικής, διαφορετικών περιόδων,
- να γνωρίζει τη μελέτη και έρευνα της μουσικής ως ιστορικό φαινόμενο και να εστιάζει σε ζητήματα που αφορούν όχι μόνο σε δομικές, αλλά και αισθητικές, φιλοσοφικές, ιδεολογικές και κοινωνιολογικές διαστάσεις της μουσικής,
- να γνωρίζει τα μεθοδολογικά θέματα της έρευνας τόσο του ευρωπαϊκού μουσικού πολιτισμού όσο και του ελληνικού (συμπεριλαμβανομένου του αρχαιοελληνικού, βυζαντινού και νεότερου) αλλά και άλλων πολιτισμών του κόσμου,
- να γνωρίζει την τεχνολογική διάσταση της μουσικής και της μουσικολογικής έρευνας,
- να αντιλαμβάνεται την εκκλησιαστική μουσική ως επιστήμη και τέχνη σε όλες τις πτυχές της, ως ψαλτική -γραφτή και προφορική παράδοση- και ως κοσμική και δημοτική και αστική μουσική πράξη,
- να κατανοεί τη σχέση μεταξύ μουσικής και πολιτισμού σε ιστορική και σύγχρονη προοπτική, τόσο στον ελληνικό χώρο αλλά και παγκοσμίως,
- να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει καινοτόμα τεχνολογικά εργαλεία στην έρευνα αλλά και στην καλλιτεχνική δημιουργία,
- να είναι εξοικειωμένος με τα σύγχρονα ψηφιακά μέσα για την ανάλυση, ηχογράφηση και δημιουργία όλων των ειδών μουσικής,
- να κατανοήσει το ρόλο και τη σημασία της μουσικής στη ζωή του ανθρώπου και στην εκπαίδευση όλων των βαθμίδων,
- να γνωρίσει μεθόδους και προσεγγίσεις διδασκαλίας της μουσικής, παλαιότερες και σύγχρονες, και να τις αξιοποιήσει κριτικά,
- να μπορεί να σχεδιάσει, να οργανώσει και να εφαρμόσει διδακτικές προσεγγίσεις μουσικής σε διαφορετικά πλαίσια και περιβάλλοντα, προσαρμοσμένες στις ανάγκες των μαθητών όλων των ηλικιών και σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα της παιδαγωγικής και διδακτικής επιστήμης,
- να έχει αναπτύξει αναλυτική, κριτική και συνθετική ικανότητα,
- να έχει αποκτήσει ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική σκέψη, καθώς και ικανότητα αυτόνομης και ομαδικής εργασίας και λήψης αποφάσεων.

Το πρόγραμμα σπουδών συμπληρώνεται και με μαθήματα από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής, μέσω των οποίων επιδιώκεται:

- η πολύπλευρη ανάπτυξη των φοιτητών, ιδιαίτερα όσων θα διδάξουν αργότερα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση,
- η γνωριμία τους με διαφορετικές επιστημονικές και ερευνητικές προσεγγίσεις από τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες.

Οι γνώσεις που αποκτούν κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους οι απόφοιτοι του Τμήματος Μουσικών Σπουδών τούς παρέχουν τη δυνατότητα να απασχοληθούν στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Γενική και Ειδική μουσική Εκπαίδευση). Οι απόφοιτοι μπορούν επίσης να απασχοληθούν σε επιστημονικές βιβλιοθήκες και μουσικά αρχεία, σε επιστημονικά ερευνητικά κέντρα μουσικολογικής κατεύθυνσης, σε τμήματα προγραμματισμού και εκδόσεων φορέων της μουσικής ζωής, σε καλλιτεχνικούς θεσμούς και άλλους σχετικούς φορείς, σε αίθουσες συναυλιών, Ορχήστρες, Χορωδίες, Μουσικά θέατρα και Μουσικά σύνολα, σε μουσικούς εκδοτικούς οίκους, σε εφημερίδες και έντυπα μέσα ενημέρωσης, στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση και στην ηχοληψία.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα εκάστου μαθήματος καταγράφονται στα Περιγράμματα των επιμέρους Μαθημάτων.

Προτεινόμενο, αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών ανά εξάμηνο, με κατανομή των αντίστοιχων ECTS

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 2019-2020		
1ο ΕΞΑΜΗΝΟ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΟΡΜΟΥ		ECTS
1 ΜΟ71	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΤΟΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (ΑΡΜΟΝΙΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ) Ι	7 (από κοινού με το II)
2 ΜΣ01	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ	5
3 ΜΣ02	ΕΘΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ Ι (ΕΙΣ. ΣΤΗΝ ΕΘΝΟΜΟΥΣ. Ι)	5
4 ΜΣ03	ΒΥΖΑΝΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ (ΕΙΣ. ΣΤΗΝ ΒΥΖ. ΜΟΥΣ.)	5
5 ΜΣ06	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ (ΕΙΣ. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝ. ΔΗΜ. ΜΟΥΣ.)	5
6 ΜΜ94	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι	5
7 ΜΜ78	ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ Ι	5

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΟΡΜΟΥ		ECTS
13 ΜΜ95	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ II	5
14 ΜΜ97	ΕΘΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ II	5
15 ΜΜ98	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	5
16 Μ234	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	5
17 ΜΟ59	ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ II (ΑΝΘΡΩΠ. ΤΗΣ ΜΟΥΣ.)	5
18 ΜΣ74	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΪΚΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	5
ΜΟ71	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΤΟΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (ΑΡΜΟΝΙΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ) II	7 (από

			κοινού με το I)
	3ο ΕΞΑΜΗΝΟ		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΟΡΜΟΥ		ECTS
8	MM119	ΠΑΡΑΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΨΑΛΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	5
9	MO70	ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ I	7 (από κοινού με το II)
10	MO72	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (ΑΝΤΙΣΤΙΞΗ) I	7 (από κοινού με το II)
11	MΣ19	ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ	5
12	MΣ79	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ I (ΠΔΕ)	5

	4ο ΕΞΑΜΗΝΟ		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΟΡΜΟΥ		ECTS
19	M200	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (ΠΔΕ)	5
20	MM112	ΗΧΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΡΟΠΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	5
21	MM37	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (ΠΔΕ.Ε)	5
22	MO27	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	5
	MO70	ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ II	7 (από κοινού με το I)
23	MΣ39	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΤΕΧΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	5
	MO72	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ II (ΑΝΤΙΣΤΙΞΗ)	7 (από κοινού με το I)

	5ο ΕΞΑΜΗΝΟ		
	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ (Κ1)		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ		ECTS
1	M231	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ : Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΟΨΙΜΟΥ ΜΠΑΡΟΚ (1650-1750)	5
2	MO47	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΣΗΣ (ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΣΗ I)	5
3	MΣ80	ΑΡΜΟΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (ΘΕΩΡ. ΤΗΣ ΑΡΧ. ΕΛ. ΜΟΥΣ.)	5
4	MΣ85	ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝ. (ΕΙΣ. ΣΤΗΝ ΜΟΥΣ. 20ου ΑΙΩΝ.)	5
	ΕΠΙΛΟΓΗΣ		ECTS
1	MM53	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΠΑΛΑΙΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΕΣ	5
2	M228	Η ΚΙΘΑΡΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ	5
3	MM55	ΡΥΘΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	5
4	MO37	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ	5
5	MΣ63	ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΣΗ II	5
	ΕΘΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ (Κ2)		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ		ECTS
1	624	ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	5
2	M227	ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ : ΙΣΤΟΡΙΑ - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	5
3	MM131	ΜΟΥΣΙΚΗ , ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	5
4	MO17	ΑΣΤΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	5

5	ΜΟ81	ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ & ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ (ΕΘΝΟΓΡ. ΦΙΛΜ)	5
6	ΜΣ85	ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝ. (ΕΙΣ. ΣΤΗΝ ΜΟΥΣ. 20ου ΑΙΩΝ.)	5
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΗΧΟΥ (Κ3)			
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ			ECTS
1	ΜΟ90	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	5
2	ΜΟ84	ΗΧΟΛΗΨΙΑ 1	5
3	ΜΜ49	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	5
4	ΜΣ85	ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝ.	5
5	ΜΟ47	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΣΗΣ	5
6	ΜΟ81	ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ & ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ (ΕΘΝΟΓΡ. ΦΙΛΜ)	5
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ (Κ4)			
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ			ECTS
1	ΜΜ105	ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ ΨΑΛΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ Ι (ΠΔΕ.Ε)	5
2	ΜΜ124	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι	5
3	ΜΜ111	ΚΟΣΜΙΚΟ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟ ΣΕ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΑΡΑΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	5

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ			ECTS
1	ΜΜ15	ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	5
2	ΜΟ60	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΙΙ (ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ) (ΠΔΕ)	5
3	ΜΟ83	Η ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (ΠΔΕ)	5
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ (Κ1)			
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ			ECTS
1	ΜΜ114	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ : ΑΡΣ ΑΝΤΙΚΒΑ ΚΑΙ ΑΡΣ ΝΟΒΑ	5
2	Μ226	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ : Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ (1750-1910)	5
3	ΜΜ57	ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ Ι - ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΚΛΑΣΣΙΚΟΡΟΜΑΝΤΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ	5
4	ΜΟ25	ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (ΠΑΛΑΙΟΓ. ΕΥΡ. ΜΟΥΣ.)	5
5	ΜΣ84	ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΟ ΜΕΛΟΣ	5
ΕΠΙΛΟΓΗΣ			ECTS
1	Μ229	ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΡΤΙΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	5
2	ΜΜ33	Ο Claudio Monteverdi ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ	5
3	ΜΜ35	ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ	5
ΕΘΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ (Κ2)			
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ			ECTS
1	70098	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ	5
2	ΜΜ116	ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ : ΒΟΡΕΙΑ ΑΦΡΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ	5
3	ΓΧ467	ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΧΟΡΟΥ	5
4	ΚΦΛ04	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ	5
5	ΜΜ43	ΓΝΩΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ - ΜΟΥΣΙΚΗ, ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΝΟΥΣ (ΠΔΕ.Ε)	5
ΕΠΙΛΟΓΗΣ			ECTS
1	ΜΜ113	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ "ΙΕΡΟ"	5
2	Μ220	ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ - ΜΟΥΣΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ	5

	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΗΧΟΥ (Κ3)		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ		ECTS
1	ΜΟ85	ΗΧΟΛΗΨΙΑ II	5
2	Μ244	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	5
3	ΜΜ43	ΓΝΩΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ - ΜΟΥΣΙΚΗ, ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΝΟΥΣ (ΠΔΕ.Ε)	5
4	ΜΟ97	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΗΜΑΤΩΝ	5
	ΕΠΙΛΟΓΗΣ		ECTS
1	Μ229	ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΡΤΙΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	5
	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ (Κ4)		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ		ECTS
1	ΜΜ106	ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ ΨΑΛΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ II	5
2	ΜΜ125	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ II	5
3	ΜΜ70	ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ & ΛΑΤΙΝΙΚΟΥ ΜΕΛΟΥΣ	5
4	ΜΜ99	ΨΑΛΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	5
	ΕΠΙΛΟΓΗΣ		ECTS
1	Μ229	ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΡΤΙΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	5
2	ΜΜ104	ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΑΡΑΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ	5
	7ο ΕΞΑΜΗΝΟ		
	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ		ECTS
1	ΙΑ15	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	5
2	ΙΑ01	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ	5
3	10112	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΙΣΛΑΜ : ΑΡΑΒΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ I	5
4	1025	Η ΙΔΙΩΤΙΣΜΟΙ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	5
5	906	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	5
6	DGY14	ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑ	5
7	DGY16	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	5
8	DLY22	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ 18ου ΑΙΩΝΑ	5
9	DLY25	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	5
10	DLY27	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ	5
11	ΘΣ43	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ Α' : ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ	5
12	Θ300	ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ Α'	5
13	Θ304	ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ Γ'	5
14	Θ200	ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ Α'	5
15	Θ204	ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ Γ'	5
16	ΙΤΑ011	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ I	5
17	ΙΤΑ031	ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ	5
18	7003	ΡΩΣΙΚΗ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ	5
19	1106	ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΣΛΑΒΩΝ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ	5
20	Μ210	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	5

0			
2	M206	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ Ι (ΠΔΕ)	5
1	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ (Κ1)		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ		ECTS
2	MO52	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	5
3	M199	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ : ΠΡΩΙΜΟ ΜΠΑΡΟΚ (1600-1650): ΕΡΓΑ ΦΩΝΗΤΙΚΗΣ (ΚΟΣΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ) ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ	5
4	MM107	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΟΡΩΔΙΑΣ Ι (ΠΔΕ.Ε)	5
5	MO53	ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΙ - ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΕΡΓΟ	5
	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ		ECTS
1	M158	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι	7
2	M236	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΤΟ ΜΑΔΡΙΓΑΛΙ (1550-1607)	7
3	M235	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΤΑ ΤΡΙΟ ΜΕ ΠΙΑΝΟ ΤΟΥ LUDWIG VAN BEETHOVEN	7
	ΕΘΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ (Κ2)		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ		ECTS
1	605	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΑ ΙΔΙΩΜΑΤΑ Ι	5
2	MO52	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	5
3	M170	ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ	5
4	M212	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΘΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ	5
5	MM44	ΙΝΔΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	5
6	M225	ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ	5
7	MM121	ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ : ΝΟΤΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑ	5
	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ		ECTS
1	M184	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ Ι : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (M193)	7
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΗΧΟΥ (Κ3)		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ		ECTS
1	M237	ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	5
2	M232	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ	5
3	M170	ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ	5
4	MM04	ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ MEDIA	5
	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ		ECTS
1	M233	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ : ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ	7
	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ (Κ4)		
	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ		ECTS
1	MM101	ΨΑΛΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	5
2	MM66	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΨΑΛΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ Ι (ΠΔΕ.Ε)	5
3	MM72	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΕ ΔΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΕΣ	5
4	MM59	ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ	5
5	MO48	ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑΣ Ι	5
6	MO41	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΕΛΟΠΟΙΙΑ	5
	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ		ECTS

1	M173	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ : ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΕΛΟΥΡΓΩΝ	7
---	------	--------------------------------------	---

8ο ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ			ECTS
1	ΙΣΠ008	ΙΣΠΑΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	5
2	Θ946ε	ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (1789-1945)	5
3	ΙΤΑ009	ΙΤΑΛΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΙΙ	5
4	ΙΤΑ014	ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΙΙ	5
5	ΙΤΑ080	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ	5
6	ΙΤΑ066	ΙΤΑΛΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ	5
7	ΨΧ03	ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	5
8	ΨΧ06	ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ	5
9	ΨΧ09	ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ : ΣΥΝΔΕΣΗ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ	5
10	ΨΧ76	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	5
11	ΨΧ22	ΕΞΕΛΕΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	5
12	10103	ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΑΒΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ : ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	5
13	1040	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΘΕΩΡΙΑΣ: ΓΛΩΣΣΑ, ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	5
14	1099	ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	5
15	10164	ΓΑΛΛΟΦΩΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΑΡΑΒΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ	5
16	10165	ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΕΧΝΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	5
17	10166	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΑΒΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	5
18	1032	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	5
19	1082	ΕΠΙΧΕΙΡΙΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	5
20	761	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	5
21	8109	ΠΟΛΩΝΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ	5
22	M241	ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΧΟΡΟΣ ΙΙ	5
23	M242	ΧΟΡΩΔΙΑ ΙΙ	5
24	M240	ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΙΙ	5
25	M207	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΙΙ (ΠΔΕ)	5
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ (Κ1)			
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ			ECTS
1	MM108	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΙΙ	5
2	MO23	ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΣΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ	5
3	MM103	ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ (ΠΔΕ.Ε)	5
4	MO35	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	5
ΕΠΙΛΟΓΗΣ			ECTS
1	MO82	Η ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΜΕΤΑ ΤΟ 1950	5
2	MΣ56	ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	5
3	MΣ77	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ	5
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ			ECTS
1	M196	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΙΚΗ ΣΚΕΨΗ (Η ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΟΥΜΠΕΡΤ ΣΤΟΝ ΜΑΛΕΡ)	7
2	M211	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ: ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ	7
ΕΘΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ (Κ2)			

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ			ECTS
1	MM81	ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΕΛΕΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	5
2	M222	ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	5
3	MM86	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ. ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	5
4	MO35	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	5
5	M148	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΘΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ	5
6	M213	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΕΘΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ	5
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ			ECTS
	M185	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ	7
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΗΧΟΥ (Κ3)			
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ			ECTS
1	MO23	ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΣΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ	5
2	MO56	ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	5
3	MO35	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	5
4	M230 MO95	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	5
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ			ECTS
	M183	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ ΦΩΝΗΣ	7
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ (Κ4)			
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ			ECTS
1	MM71	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΨΑΛΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ II	5
2	M198	ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑΣ II	5
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ			ECTS
1	M195	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑΣ	7
2	M125	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΛΟΓΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ	7

9ο ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ			ECTS
1	ΙΤΑ054	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	5
2	ΙΤΑ065	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ	5
3	ΙΤΑ081	ΙΤΑΛΙΚΗ ΦΡΑΣΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΟΛΟΓΙΑ	5
4	ΙΤΑ018	ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ	5
5	ΙΤΑ068	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	5
6	ΙΤΑ093	ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	5
7	DGY13	ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	5
8	ΠΔ01	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	5
9	ΠΔ158	ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (ΠΔΕ.Ε)	5
10	ΠΔ162	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	5
11	ΠΔ206	ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΤΗΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ	5
12	ΠΔ212	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΠΔΕ.Ε)	5
13	ΦΠΨ11	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ I	5

14	ΦΠΨ84	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	5
15	ΦΠΨ94	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ : ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	5
16	ΨΧ10	ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	5
17	ΨΧ11	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι	5
18	ΨΧ14	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	5
19	ΨΧ42	ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	5
20	ΨΧ54	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ	5
21	ΨΧ79	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	5
1	M258	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ (ΕΣΠΑ)	5
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ			ECTS
1	ΜΠ01	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	30

10ο ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ			ECTS
1	DLY23	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ	5
2	DLY24	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ	5
3	DGC49	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	5
4	DGY12	ΦΩΝΗΤΙΚΗ - ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ	5
5	ΘΣ44	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ Β' : ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ	5
6	Θ206	ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ Γ'	5
7	Θ302	ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ Β'	5
8	Θ306	ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ Δ'	5
9	Θ606	ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Β'	5
10	Θ020	ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (1942-1789)	5
11	ΘΕ143	ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ	5
12	ΙΤΑ048	ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	5
13	ΙΤΑ074	ΙΤΑΛΙΚΟΣ ΟΥΜΑΝΙΣΜΟΣ : ΛΑΤΙΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΑΡΧΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΟΚΚΑΚΙΟΥ	5
14	ΙΤΑ076	ΙΣΤΟΡΙΑΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΙΙ : ΑΠΟ ΤΟ ΜΠΑΡΟΚ ΣΤΟΝ ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟ	5
15	ΙΤΑ090	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	5
16	ΠΔ217	ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ	5
17	ΠΔ119	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΠΔΕ.Ε)	5
18	ΦΠΨ12	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΟΜΑΔΑΣ	5
19	ΨΧ32	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι	5
20	ΨΧ12	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	5
21	ΨΧ05	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	5
22	ΨΧ56	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	5
1	M258	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ (ΕΣΠΑ)	5
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ			ECTS
1	ΜΠ01	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	30

Υγειονομική Περίθαλψη

Αντικείμενο της Υγειονομικής Υπηρεσίας είναι η φροντίδα για την υγειονομική περίθαλψη (ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή) των φοιτητών του

Πανεπιστημίου Αθηνών, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, καθώς και ο έλεγχος των βιβλιαρίων υγείας των φοιτητών.

Υγειονομική περίθαλψη, ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή, δικαιούνται (Π.Δ. 327/83 ΦΕΚ 117/7-9-83 Τ.Α.), οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ημεδαποί, ομογενείς και αλλοδαποί, για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος, προσαυξημένο κατά δύο (2) έτη. Προκειμένου για το τελευταίο έτος σπουδών η περίθαλψη παρατείνεται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου, για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.

Στην Υγειονομική Υπηρεσία λειτουργούν τα εξής Ιατρεία:

- Παθολογικό (τηλ. 210 3688241, 210 3688243)
- Οφθαλμολογικό (τηλ. 210 3688273)
- Γυναικολογικό (τηλ. 210 3688242)
- Δερματολογικό (τηλ. 210 3688209)
- Οδοντιατρικό (τηλ. 210 3688210, 210 3688211)
- Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης (τηλ. 210 3688226)
- Ακτινολογικό Εργαστήριο (τηλ. 210 3688244, 210 3688212)

Η Υγειονομική Υπηρεσία στεγάζεται στην [Πανεπιστημιακή Λέσχη](#), Ιπποκράτους 15, στον 1^ο όροφο.

Γραφείο ενημέρωσης φοιτητών για θέματα περίθαλψης:

ΤΗΛ. 210 3688208, 210 3688244, 210 3688212

Συμπληρωματικές Πληροφορίες

- Συμπληρωματικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε http://www.uoa.gr/fileadmin/user_upload/PDF-files/FOITITES/paroxes-kai-drastiriotites/Perithalpsi-Foititwn-PD-327-83.pdf